

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник Міністра
молоді та спорту України

Матвій БІДНИЙ

ПРАВИЛА
спортивних змагань зі спортивного орієнтування

I. Загальні положення

1. Ці Правила спортивних змагань зі спортивного орієнтування (далі - Правила) визначають основні засади організації та проведення змагань зі спортивного орієнтування. Правила є обов'язковими для виконання спортсменами, представниками команд, тренерами, судьями та іншими особами під час організації та проведення змагань з усіх дисциплін спортивного орієнтування на території України.

2. Ці Правила розроблені з урахуванням актуальних версій Правил та інших нормативних документів Міжнародної федерації спортивного орієнтування (International Orienteering Federation – далі IOF, <https://orienteering.sport/>) та Міжнародної федерації рогейну (International Rogaining Federation – далі IRF, <https://www.rogaining.com/>), а саме:

Правила змагань зі спортивного орієнтування бігом (Competition Rules for IOF Foot Orienteering Events, <https://orienteering.sport/orienteering/competition-rules/>);

Правила змагань зі спортивного орієнтування на лижах (Competition Rules for IOF Ski Orienteering Events, <https://orienteering.sport/skio/competition-rules/>);

Правила змагань зі спортивного орієнтування на велосипедах (Competition Rules for IOF Mountain Bike Orienteering (MTBO) Events, <https://orienteering.sport/mtbo/competition-rules/>);

Правила змагань зі спортивного орієнтування трейл (Competition Rules for IOF Trail Orienteering Events, <https://orienteering.sport/trailo/competition-rules/>);

Міжнародні вимоги до карт для спортивного орієнтування (International Specification for Orienteering Maps – далі ISOM, <https://orienteering.sport/iof/mapping/>);

Міжнародні вимоги до спринтерських карт для спортивного орієнтування (International Specification for Sprint Orienteering Maps – далі ISSprOM, <https://orienteering.sport/iof/mapping/>);

Міжнародні вимоги до карт зі спортивного орієнтування на лижах (International Specification for Ski Orienteering Maps – далі ISSkiOM, <https://orienteering.sport/iof/mapping/>);

Міжнародні вимоги до карт зі спортивного орієнтування на велосипедах (International Specification for MTB Orienteering Maps – далі ISMTBOM, <https://orienteering.sport/iof/mapping/>);

Легенди контрольних пунктів ISCD (International Specification for Control Descriptions – далі ISCD, <https://orienteering.sport/iof/rules/control-descriptions/>);

Правила змагань з рогейну (IRF Rules of Rogaining, <https://rogaining.com/attachments/article/300/IRF%20Rules%20of%20Rogaining%202015.pdf>).

3. Змагання зі спортивного орієнтування проводяться з метою:

- 1) подальшого розвитку виду спорту і його популяризації в державі;
- 2) активізації навчально-тренувальної роботи спортивних організацій;
- 3) підвищення рівня майстерності спортсменів;
- 4) відбору найсильніших спортсменів до складу збірної команди України для участі в міжнародних змаганнях;
- 5) підведення підсумків роботи спортивних організацій;

б) залучення широких верств населення до занять фізичною культурою та спортом.

4. Терміни та аббревіатури, що вживаються у цих Правилах, мають такі значення:

арена – територія розташування центру змагань на місцевості, що, як правило, включає фініш, фінішний коридор, контрольні пункти, місця для розміщення спортсменів, суддів, глядачів, паркування автомобілів, тощо. Арена може включати місце технічного старту;

дистанція – маршрут на місцевості, відповідним чином позначений на карті, що долають учасник або команда під час змагань користуючись картою і компасом; дистанція починається на старті, проходить через контрольні пункти і/або розмічені ділянки та закінчується на фініші; дистанція визначається кількістю та розташуванням контрольних пунктів, і має зберігатися у таємниці до старту останнього учасника змагань;

карта (спортивна карта) – карта, що виконана у спеціальних умовних знаках та детально відображає об'єкти на місцевості, які впливають на вибір шляху і визначення місцезнаходження учасників змагань;

контрольний пункт (КП) – елемент дистанції на місцевості, що є обов'язковим для проходження учасником змагань, обладнаний знаком КП, пристроєм для відмітки та позначений кодом КП в вигляді числа, що починається з 31; знак КП – тригранна призма з розмірами граней 30 см × 30 см. Кожна грань знаку ділиться діагоналлю на два поля: верхнє – білого кольору, нижнє – помаранчевого кольору (PMS 165); елемент дистанції на карті – коло відповідного розміру в залежності від масштабу карти, центр кола показує місце розташування КП на місцевості;

контрольний час (КЧ) – встановлений ліміт часу на проходження дистанції учасником або командою;

легенда КП – уточнення інформації на карті щодо особливостей встановлення (місця розташування) контрольного пункту;

МТБО - спортивне орієнтування на велосипедах (гірський велосипед – Mountain Bike);

мікс – змішана за статтю команда відповідної вікової категорії, до складу якої входять щонайменше одна жінка і один чоловік;

організація, що проводить спортивні змагання (далі – Організація) – будь-яка організація, що бере на себе ініціативу проведення змагань, затверджує положення про змагання (далі – Регламент); Організація може перенести або відмінити змагання, якщо Організатор не в змозі виконати Правила, Регламент або вимоги Контролера без права Організатора на отримання компенсації за понесені витрати;

організатори спортивних змагань (далі – Організатор) – юридична (юридичні) або фізична (фізичні) особа (особи), яка (які) ініціювала (ініціювали) та проводить (проводять) спортивні змагання, а також здійснює (здійснюють) організаційне, фінансове та інше забезпечення його підготовки і проведення; для покриття витрат на проведення змагань можуть бути встановлені заявочні та інші внески для учасників; розмір

внесків та порядок їх сплати зазначаються в бюлетені або інформації щодо змагання, і має бути узгоджений з Контролером;

ОЧП – очікуваний час переможця;

ПВК – пункт видачі карт;

ПО – пункт оцінки;

СОБ – спортивне орієнтування бігом;

СОЛ – спортивне орієнтування на лижах;

СОР – спортивне орієнтування рогеїн;

ТК – технічний комітет;

ТРО – спортивне орієнтування трейл;

Федерація – Громадська організація "Федерація спортивного орієнтування України", член IOF та IRF.

Інші терміни, що використовується у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про фізичну культуру і спорт".

5. Президія Федерації має право вносити зміни та доповнення до Правил. Під час тлумачення Правил необхідно виходити з принципів спортивної справедливості, безпеки та доцільності. Термін дії Правил (або змін) затверджується рішенням Президії Федерації.

6. Здійснення антидопінгового контролю у спорті визначено вимогами Закону України "Про антидопінговий контроль у спорті" та Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті.

II. Види змагань (дисципліни)

1. Спортивні змагання поділяються на:

1) особисті – результати зараховуються кожному окремому учаснику окремо;

2) командні – результати зараховуються команді, учасники якої виступають в одному виді програми та в одній віковій групі;

3) особисто-командні - результати зараховуються кожному окремому учаснику та команді.

2. Спортивні змагання зі спортивного орієнтування відрізняються за:

1) типом дистанції:

у заданому напрямку - кількість КП та послідовність їх проходження визначається Організатором;

на розміченій дистанції – учасник долає дистанцію, розмічену на місцевості, наносить на карту місцезнаходження КП, розташованих на дистанції;

за вибором – учасник самостійно обирає послідовність проходження КП (в одному змаганні можлива комбінація з окремих типів дистанцій).

комбіновані – допускається комбінація окремих типів дистанцій;

інші;

2) часом подолання дистанцій:

спринт;

коротка дистанція;

середня дистанція;

подовжена дистанція;
довга дистанція;
марафонська дистанція;
інші;

3) взаємодією спортсменів:

індивідуальні – учасники долають дистанцію самостійно, незалежно один від одного;

естафетні – дистанція поділяється на етапи, які члени команди долають послідовно, додержуючись правил індивідуальних змагань. Кожен учасник може долати один або декілька етапів у визначеній Організатором послідовності. Естафети проводяться на дистанціях різної довжини;

групові – двоє або більше учасників долають дистанцію спільно (співпрацюють);

4) часом доби проведення:

денні – у світлу пору;

нічні – у темну пору;

5) засобом пересування:

бігом;

на велосипедах;

на лижах;

інші засоби пересування;

б) різновидами визначення результату:

одноетапні;

багатоетапні (з багатоборства);

кваліфікаційні (кваліфікації);

фінальні (фінал);

з переслідуванням;

нокаут–спринт;

інші.

III. Організаційні засади проведення змагань

1. Змагання зі спортивного орієнтування проводяться згідно з цими Правилами та Положенням (Регламентом), затвердженим Організацією (далі – Регламент).

2. Для суддівства спортивних змагань Організатором за пропозицією Федерації утворюється головна суддівська колегія (далі – ГСК), чисельність якої встановлюється відповідно до Правил та Регламенту.

IV. Регламент

1. Підставою для організації і проведення змагань є Регламент.

2. Регламент визначає умови проведення змагання і включає розділи:

1) цілі та завдання заходу;

2) строки і місце проведення заходу;

3) організація та керівництво заходу;

4) учасники заходу;

- 5) вид заходу (особисті, командні, особисто-командні);
- 6) програма проведення змагань;
- 7) безпека та підготовка місць проведення заходу;
- 8) умови визначення першості та нагородження переможців і призерів;
- 9) умови фінансування заходу та матеріальне забезпечення учасників;
- 10) строки та порядок надання заявок для участі у заході;
- 11) інші умови, які забезпечують якісне проведення конкретного заходу.

3. Регламент розробляється відповідно до цих Правил.

4. Регламент не має суперечити цим Правилам.

5. Регламент розробляється на календарний рік або (за потреби) на кожний окремий захід та затверджується Організатором цього заходу не пізніше ніж за 2 місяці до початку його проведення.

6. Регламент публікується на офіційному сайті Федерації.

7. Право внесення змін та доповнень до Регламенту має право тільки Організація, яка його затвердила, не пізніше ніж за два тижні до початку заходу.

8. Під час змагань у разі необхідності та непередбачуваних обставин головний суддя за згодою представника Організації має право вносити зміни до програми змагань. Про внесені зміни повідомляються всі представники команд-учасниць та представники засобів масової інформації.

V. Інформація щодо змагання

1. Інформація щодо організації та проведення змагань здійснюється у вигляді інформаційних бюлетенів (далі – Бюлетень), які розміщують на веб-сайті змагань, Організації, Організатора;

2. Вимоги до змісту Бюлетенів зазначені у Додатку 1.

3. Бюлетень 1 має бути доступним не пізніше, ніж за 4 місяці до початку змагань;

4. Бюлетень 2 має бути доступним не пізніше, ніж за тиждень до змагань. Друковані примірники Бюлетеню 2 роздаються представникам команд під час реєстрації учасників змагань.

5. Використання спрощеної системи інформації допускається для змагань V та VI рангів.

VI. Контроль змагань

На змагання III-IV рангу Організація одночасно з визначенням Організатора призначає Контролера для забезпечення підготовки та проведення змагань.

За поданням Контролера Організація може призначити Інспектора помічником Контролера, для виконання функції інспектування карт, дистанцій, тощо за рішенням Контролера.

Організація має призначити Інспектора змагань в разі наявності дистанцій класу КМСУ.

Контролер та Інспектор не можуть бути учасниками, судьями або представниками команди.

Контролер зобов'язаний гарантувати виконання цих Правил, усунення помилок, а також дотримання принципу спортивної справедливості. З метою дотримання Правил Контролер уповноважений вимагати від Організатора внесення до процесів підготовки та проведення змагань змін, які він вважає за потрібні. Тлумачення Регламенту після початку змагань входить до компетенції Контролера змагань, а в разі його відсутності – головного судді (або особи, яка виконує його обов'язки).

1. Контролер затверджує запропоновані Організатором:

1) райони змагань, місця та схеми арен, старту, фінішу, пунктів передачі естафети тощо;

2) дистанції після оцінки їх якості за ступенем складності, розташуванням КП та обладнання тощо;

3) варіанти розміщення, харчування, транспортного обслуговування;

4) програму змагань;

5) інформаційні бюлетені;

6) розмір стартових внесків;

7) заплановані церемонії;

8) вибір та облаштування робочих місць для представників ЗМІ та запропоновані умови для проведення допінг-контролю (в разі необхідності);

9) системи хронометражу та визначення результатів;

10) офіційні результати змагань;

11) рішення Організатора з будь-яких інших питань підготовки та проведення змагань.

2. До функцій Контролера або Інспектора входить:

1) доведення до відома Організатора технічного завдання на дистанції та особливостей організації змагань;

2) перевірка відповідності карти діючим вимогам, методів розсіювання та комбінування в естафетах, відповідності обладнання дистанцій вимогам Правил, якості карт та правильності нанесення елементів дистанцій;

3) погодження пропозицій Організатора щодо складу Жюрі.

Перший візит Контролер здійснюється одразу після призначення Організатора на змагання III-IV рангів.

3. Інспектування карт та дистанцій проводиться у два етапи:

1) за 1-2 місяці до початку змагань (попереднє інспектування);

2) безпосередньо перед змаганнями.

В разі невідповідності карти або дистанції вимогам Правил, у випадках некоректної постановки КП або змін на місцевості Контролер (Інспектор) має право вимагати від служби дистанції внесення відповідних змін та правок.

У разі будь-яких спірних питань, остаточне рішення приймає Контролер або за його дорученням головний суддя.

В разі непризначення Контролера та неоднозначних рішень Організатора та Інспектора, головний суддя є відповідальним за прийняття рішення та доведення позиції Інспектора до представників та учасників змагань.

За відсутності явних порушень Контролер або Інспектор можуть обмежитися рекомендаціями.

Організатор (в особі начальника дистанції) має надати Контролеру (Інспектору) акт прийому дистанцій в частині готовності до початку змагань кожного дня за формою наведеною в Додатку 2.

Контролер (Інспектор) приймає попереднє рішення щодо класу дистанції, про що інформує учасників до початку змагань. Після закриття фінішу Контролер (Інспектор) визначає клас дистанції, робить відповідний запис у акті прийому дистанцій.

Дистанції класу першого і масових розрядів можуть не інспектуватися. Рішення щодо класу дистанції приймає головний суддя.

Перелік осіб - Контролерів (Інспекторів) змагань затверджується Федерацією.

VII. Умови участі у змаганнях

1. Учасники змагань.

Учасник відноситься до вікової групи від початку до кінця календарного року, у якому він досяг відповідного віку, окрім СОР, де вік учасника визначається за датою народження.

Учасники змагань поділяються на групи відповідно до статі (Ч – чоловіки, Ж – жінки) та віку.

Розподіл учасників за віковими групами:

юнаки - чоловіки та жінки від 12 до 18 років (через один рік);

юніори - чоловіки та жінки до 20 років (через один рік);

молодь - чоловіки та жінки до 23 років;

дорослі - чоловіки та жінки від 14 років і старші; для СОР - від 16 років і старші;

ветерани – чоловіки та жінки від 35 років і старші (через кожні 5 років); для СОР - від 40 років у групах 40, 55, 65 і старші.

Кожна вікова група може поділятися на підгрупи відповідно до складності, довжини дистанцій, майстерності учасників, за іншими критеріями. Позначення підгруп здійснюється великими українськими літерами, наприклад, Ж18А, Ч21Б.

Якщо у вікову групу заявлена велика кількість учасників і програмою передбачений відбір до фіналу через кваліфікаційні змагання, дозволяється розподіл вікової групи на кілька паралельних підгруп одного рівня, які позначають цифрами 1, 2 і т. д., наприклад, Ч35-1, Ч35-2.

Вікові групи найбільш підготовлених учасників позначають літерою Е (від слова еліта), наприклад, Ж21Е, Ч20Е.

Можуть створюватися групи дітей, початківців, без вікових та статевих обмежень.

Учасники мають право виступати в інших групах:

- 1) ветерани вікової групи 35 та старші – в молодших вікових групах до 21 включно;
- 2) молодь та молодші вікові групи – в старших вікових групах від 14 років до 21 включно;
- 3) жінки - у відповідних чоловічих вікових групах з урахуванням вимог підпунктів (1) та (2) вище.

Організація може формувати команди в естафетах з:

- 1) чоловіків, жінок або мікс;
- 2) різних вікових груп.

Порядок старту учасників з різних груп за етапами визначається Регламентом.

Протягом терміну проведення змагань, до програми яких входять кілька одноетапних видів, учасник може виступати в різних видах програми в різних вікових групах.

Дозволяється розподіл учасників на групи:

- за віком;
- за класами на шкільних змаганнях;
- за іншими критеріями з урахуванням індивідуальних особливостей учасників.

Організатору дозволяється об'єднання учасників різних груп в одну в разі недостатньої кількості учасників в окремих групах. У такому випадку об'єднаній групі присвоюється назва вищої групи (до Ч/Ж21 знизу та зверху), параметри дистанцій мають відповідати вимогам для найслабшої групи.

2. Допуск до змагань.

До змагань допускаються команди та учасники, які підтвердили участь в установленій термін.

До естафетних змагань команди з неповним складом не допускаються. Естафетні команди, сформовані з учасників різних територій (команд), можуть допускатись поза конкурсом.

Для участі у змаганнях під час реєстрації подаються: іменні заявки відповідної форми, документи, що підтверджують особу та кваліфікацію, страхові поліси. Відповідальність за оформлення заявки несуть представники (тренери) команд або самі учасники в разі особистої участі.

Спортсмени допускаються до участі у змаганнях на підставі допуску лікаря та наявності страхового договору (сертифіката, поліса) на кожного учасника, передбаченого у статті 6 Закону України "Про страхування".

Допуск кожного учасника до конкретних змагань підтверджується підписом лікаря в заявці або окремою довідкою, що завірені печаткою медичної установи. Форми заявок наведені в Додатках 4 і 5.

3. Спортивна етика змагань.

Крім дотримання вимог спортивної справедливості, учасники на змаганнях зобов'язані:

- 1) знати Правила та Регламент змагань та дотримуватись їх вимог;
- 2) з повагою ставитися один до одного, до суддів, місцевих жителів

тощо;

3) чемно поводитись на місцевості, не залишати після себе сміття на арені;

4) з'явитися на фініш та повідомити Організатора щодо сходження з дистанції.

Учасникам забороняється:

1) користуватись сторонньою допомогою, за винятком медичної;

2) привертати до себе увагу будь-якими сигналами (за винятком потреби в медичній допомозі);

3) застосовувати будь-які технічні засоби пересування, крім передбачених цими Правилами;

4) пошкоджувати обладнання КП або змінювати будову, позначення та місцезнаходження КП;

5) заважати роботі Організатора.

Довідки з питань проведення змагань та про їх результати учасник може одержувати тільки через представника. На особистих змаганнях учасник має право звертатися до Організатора самостійно.

4. Екіпірування учасників змагань.

На старт учасники змагань з'являються у довільній, але чистій та охайній спортивній формі. Якщо Організаторами не встановлені обмеження, вибір одягу і взуття є вільним.

Стартовий номер має бути розміром не більше 25 см × 25 см. Висота цифр номеру має бути не менше 4 см. В разі чотиризначного номеру дозволяється зменшення висоти до 3 см. Шрифт має бути жирним, темного відтінку та надрукованим на світлому тлі.

На стартовому номері дозволяються рекламні написи, загальна площа яких не може перевищувати чверті площі номеру. Номер може містити стартовий час, прізвище, ім'я, команду, номер чипа електронної відмітки учасника тощо.

Номер має бути надійно закріплений за чотири кути до форми учасника та не може бути складений, закритий одягом або екіпіруванням.

У змаганнях зі спортивного орієнтування учасник для навігації має користуватись тільки картою, наданою Організатором, та власним компасом. Учасникам заборонено використовувати або нести телекомунікаційне обладнання з моменту входу в зону карантину (якщо вона передбачена) та пре-старту і до фінішу гонки, якщо це устаткування не визначене Організатором.

Пристрої з функцією глобального позиціонування (годинник, браслет) можна носити за умови, що вони:

1) не відображують карту;

2) не мають телекомунікаційних можливостей;

3) не використовуються з метою навігації.

Організатор має право спеціально заборонити використання таких пристроїв.

Організатор може вимагати від учасників нести пристрій стеження

та / або реєстратор даних глобальної позиції.

5. Представник команди.

Представник команди на змаганнях зобов'язаний:

- 1) знати ці Правила і Регламент та дотримуватись їх;
- 2) бути присутнім на нараді представників команд;
- 3) довести до відома учасників інформацію, одержану від Організатора;
- 4) забезпечити своєчасне прибуття учасників на старт, церемонії та інші заходи, зазначені в програмі змагань;
- 5) не залишати місце проведення змагань до фінішу всіх учасників команди;
- 6) повідомляти Організатору щодо спортсменів команди, які не повернулися з дистанції на момент закінчення контрольного часу, разом з Організатором брати участь у їх пошуках;
- 7) на вимогу Організатора повідомити його про повернення всіх учасників команди з дистанцій перед від'їздом з арени змагань.

Представник команди має право:

- 1) бути присутнім на процедурі жеребкування;
- 2) одержувати довідки з питань проведення змагань;
- 3) подавати технічні заявки, перезаявки, скарги та протести.

6. Заявки.

Попередня заявка на участь у змаганнях подається за формою та в терміни, що встановлені Регламентом, доведені через інформаційні бюлетені. Форма попередньої заявки наведена в Додатку 3. Іменна заявка на участь у змаганнях має бути подана у письмовій формі під час реєстрації.

В разі застосування системи он-лайн заявок, форма заявки має містити поля згідно з наведеними нижче вимогами.

Іменна заявка має відповідати вимогам документів Організації та містити таку інформацію:

- 1) назву змагань, на участь у яких подається заявка;
- 2) назву, адресу, телефон, електронну адресу організації, яка подає заявку;
- 3) дату оформлення заявки;
- 4) відомості щодо кожного учасника: прізвище, ім'я (повністю), рік народження, вікову групу, спортивну кваліфікацію, вид участі (особистий або особисто-командний залік, поза конкурсом), П.І.Б. тренера (тренерів), іншу інформацію, що зазначена в Регламенті;

- 1) прізвище, ім'я та по батькові представника команди;
- 2) допуск лікаря.

Іменна заявка від організації має бути підписана керівником і засвідчена печаткою за наявності. Заявка на участь у особистих змаганнях може подаватися учасником за його підписом.

Форми іменних заявок наведені в Додатках 4, 5.

Організатор має право вимагати документи, що підтверджують відомості щодо учасників, наведені у заявці.

В разі виявлення невірних відомостей, якщо вони не впливають

на умови допуску:

- 1) учасник продовжує брати участь у змаганнях;
- 2) результати зберігаються.

У всіх інших випадках результат учасника скасовується або він має бути усунений від участі в змаганнях.

На окремі види програми змагань для визначення порядку старту учасників у забігах або етапах представники мають подавати технічні заявки за формою та у термін, що встановлені Організатором. Форма технічної заявки наведена в Додатку 6.

Перезаявки щодо внесення змін до технічної заявки можуть бути подані Організатору за підписом представника не пізніше, ніж за 1 годину до початку старту відповідного виду програми.

Змінами вважаються:

- 1) включення спортсмена (замість іншого), який раніше не був заявлений на цей вид програми, але був включений до іменної заявки;
- 2) переведення учасника з одного етапу естафети до іншого.

В індивідуальних змаганнях після публікації стартового протоколу учасник може бути замінений лише з поважної причини (нещасний випадок, хвороба тощо). Зміни порядку старту кваліфікаційного забігу, а також зміни у фінальних змаганнях не допускаються. Перезаявки із порушенням терміну подання не приймаються. Форма перезаявки наведена в Додатку 6.

7. Безпека під час проведення змагань. Заборонені райони.

Організатор, представники команд зобов'язані вживати необхідних заходів, щодо гарантії безпеки учасників, суворо дотримуватись їх під час проведення змагань. Особлива увага приділяється заходам безпеки під час проведення змагань для дітей та початківців.

Під час визначення району змагань особлива увага звертається на специфіку місцевості, яка може становити потенційну небезпеку для учасників (круті схили, скелі і кам'яні урвища, глибокі водоймища та важкопрохідні болота в межах району змагань, залізничні шляхи, автомобільні дороги з інтенсивним рухом тощо).

Умови, що встановлені Організатором та спрямовані на захист навколишнього середовища, безпеку та збереження таємниці, будь-які інструкції, що пов'язані з цим, мають суворо виконуватись усіма особами, які беруть участь у змаганнях.

Забороняється планувати дистанції через залізничні шляхи та автомобільні дороги з інтенсивним рухом, через ріки та озера, що недостатньо замерзли, непрохідні болота.

Небезпечні для учасників або заборонені для руху ділянки місцевості, шляхи, лінійні об'єкти тощо мають бути позначені на карті та описані в інформації. В разі необхідності вони мають бути огорожені або розмічені на місцевості. Учасникам заборонено перетинати такі райони та об'єкти.

В разі необхідності рекомендується організовувати розмічені ділянки для перетину або обходу небезпечних чи заборонених для руху місць, виставляти на таких ділянках контролерів. Обов'язкові для подолання

шляхи, місця перетинів і проходи мають бути чітко позначені на карті та на місцевості. Учасники зобов'язані пересуватись вздовж всієї довжини будь-яких розмічених ділянок.

На змаганнях для дітей та початківців в технічній інформації мають бути наведені обмеження району змагань, а також надані рекомендації щодо виходу до фінішу або спеціального пункту збору учасників, які заблукали. На інших змаганнях рекомендується надавати цю інформацію.

Для всіх спортсменів з вадами слуху віком до 18 років та доросліших учасників змагань, які мають кваліфікацію нижче КМСУ, обов'язкова наявність свистка та особистої ламінованої картки спортсмена з позначенням його П.І.Б., домашньої адреси, номерів телефонів тренера/представника команди та текстом: "Увага! Глухий спортсмен! Прохання допомогти та зателефонувати!".

Організатор має забезпечити медичне обслуговування змагань.

Представники команд мають забезпечити доведення інформації щодо необхідних заходів безпеки до учасників, дотримання цих заходів учасниками під час змагань.

В ході визначення допустимого рівня безпеки, особливо на змаганнях в холодну пору року, необхідно враховувати температуру повітря, силу вітру, наявність опадів (дощ, сніг, туман тощо), рівень підготовки та майстерності учасників, очікувану тривалість змагань, можливість захисту від холоду (теплий одяг та інші засоби).

За наявності температури повітря в районі змагань від -15°C до -20°C учасникам і представникам мають надаватися рекомендації щодо захисту від холоду, Організатор зобов'язаний забезпечити учасників теплим приміщенням. У цьому випадку має бути організовано відповідний контроль за виконанням рекомендацій, що гарантують збереження здоров'я учасників.

Змагання мають бути відкладені, перенесені на інший день або відмінені за наявності температури повітря в більшій частині району змагань -20°C і нижче.

На змаганнях III-IV рангів Організатором має бути забезпечена питна вода в місцях старту і фінішу, на пунктах підживлення. На інших змаганнях рекомендовано дотримання цієї вимоги.

До початку змагань Організатор в особі начальника дистанції складає акт прийому дистанції щодо готовності дистанцій, який зберігається у Контролера (Інспектора) до завершення змагань. Форма акту наведена в Додатку 2.

Організатор зобов'язаний призупинити або відмінити змагання в разі наявності небезпеки для учасників.

8. Місцевість змагань.

Місцевість має бути придатною для змагань зі спортивного орієнтування: мають бути забезпечені можливості перевірки фізичної підготовки та вміння орієнтуватися.

Складність місцевості має відповідати рівню та виду змагань, віку,

статі та підготовленості учасників.

Район може використовуватися для проведення змагань з дистанціями класів:

МСУ – в разі використання не більше трьох разів за останні три роки;

КМСУ – в разі використання не більше п'яти разів за останні три роки, не враховуючи постановки дистанцій класу МСУ;

I розряду та масових розрядів – без обмежень.

Визначення кількості: одним використанням району вважається проведення одного виду програми будь-яких змагань або тренування.

Район майбутніх змагань оголошується закритим після прийняття рішення Організатором щодо його використання, відвідування району спортсменами та тренерами без дозволу Організатора забороняється.

9. Модельні змагання.

Напередодні першого дня змагань або в день змагань III-IV рангів за погодженням з Контролером (Інспектором) проводяться модельні змагання з метою демонстрації учасникам типу місцевості, обладнання КП, пунктів підживлення, розмічених ділянок тощо.

Стиль польових робіт та креслення карти модельних змагань, характер постановки КП, спосіб друку карт та легенд мають бути ідентичними до основних змагань.

Можливість участі у модельних змаганнях надається всім учасникам, тренерам, представникам команд, іншим особам, причетним до змагань, представникам засобів масової інформації.

Порядок проведення модельних змагань наводиться в інформації змагань.

10. Жеребкування.

Черговість стартів окремих учасників визначається жеребкуванням.

Жеребкування проводиться вручну або із застосуванням програмного забезпечення. Під час жеребкування вручну має бути присутнім принаймні один член Жюрі. Представники команд мають право бути присутніми під час жеребкування вручну.

В залежності від особливостей змагань можуть бути застосовані види жеребкування:

1) загальне, при якому черговість стартів учасників у віковій групі визначається єдиним для всіх спортсменів жеребкуванням, незважаючи на їх спортивну кваліфікацію, попередні результати, належність до команди;

2) групове, при якому учасників розподіляють на групи (забіги) в залежності від кваліфікації, належності до команди, попередніх результатів або інших показників, при цьому у кожному забігу має бути приблизно однакова кількість учасників з однієї команди. Розподіл учасників за забігами може бути здійснений представниками команд. Розклад стартів кожного забігу визначається Організатором, черговість стартів в межах забігу визначається жеребкуванням;

3) командне, при якому визначається порядок старту команд,

а черговість старту всередині команди визначається представником або жеребкуванням.

Якщо на змаганнях передбачений командний залік, жеребкування має бути проведене так, щоб учасники з однієї команди не стартували безпосередньо один за одним на тій самій дистанції. Якщо за жеребом двоє або більше учасників однієї команди одержують послідовні стартові хвилини, між ними ставлять учасника (учасників) іншої команди, який одержав наступний час старту. Якщо це відбулось у кінці стартового протоколу, то між ними ставлять попереднього учасника (учасників) іншої команди (реверсивна процедура).

В разі використання дистанції для двох і більше вікових груп, стартовий час призначається таким чином, щоб сильніша група стартувала першою.

Час старту останнього виду програми багатоденних змагань може бути визначений за результатами попередніх стартів у даних змаганнях.

У кваліфікаційних змаганнях жеребкування забігів проводиться з дотриманням таких вимог:

- 1) забіги мають бути рівноцінними, наскільки це можливо;
 - 2) кількість учасників з однієї команди у кожному забігу має бути приблизно однаковою, учасники розподіляються по забігах за жеребом;
 - 3) учасники з однієї команди не повинні стартувати одночасно в одній віковій групі у різних забігах;
 - 4) учасник не повинен стартувати безпосередньо за іншим учасником своєї команди в тому самому забігу;
 - 5) на кожній стартовій хвилині, крім останньої, має стартувати стільки учасників, скільки є забігів;
- або

стартовий інтервал має становити 1 хвилину, а порядок старту має бути, наприклад, таким (якщо є три забіги): забіг 1, забіг 2, забіг 3, забіг 1, забіг 2 і т. д.

У фіналах, які визначаються за результатами кваліфікацій, учасники стартують у послідовності, протилежній щодо місць, які вони посіли в кваліфікаційних забігах, при цьому:

- 1) учасники, які посіли однакові місця в кваліфікаційних забігах, стартують у порядку номерів цих забігів;
- 2) у разі рівності результатів двох або більше учасників у тому ж самому забігу їх порядок старту визначається жеребкуванням;
- 3) учасники з однієї команди не можуть стартувати безпосередньо один за одним.

На змаганнях у заданому напрямку із загальним стартом варіанти дистанції розподіляються між учасниками за жеребом. В естафеті учасники однієї команди (території, клубу) мають отримати різні варіанти дистанцій. Розподіл варіантів зберігається в таємниці до старту останнього учасника.

В разі абсолютного заліку, коли на одній дистанції змагаються спортсмени різних вікових груп з паралельним заліком у вікових групах, може проводитись загальне або групове жеребкування, але для всіх

учасників, які включені до загального заліку у віковій групі.

Організація може запропонувати інші способи визначення порядку старту учасників, розподілу їх у забігах тощо, в разі зазначення в Регламенті.

За результатами жеребкування складається протокол старту, де визначено назву змагань, вид програми, вікову групу, дату проведення, відомості про учасників: прізвище, ім'я (повністю), команда, спортивна кваліфікація, стартовий номер, час старту. Час старту може зазначатись календарний або суддівський. В останньому випадку в протоколі старту наводиться календарний час, що відповідає суддівському «00 год 00 хвилин». Форми протоколів старту наведені в Додатку 7.

Протоколи старту оприлюднюються не пізніше ніж за 3 години до початку старту.

11. Нарada представників команд.

До початку змагань III-IV рангів, але не пізніше 19 години напередодні дня змагань, Контролер спільно з Організатором проводять нараду представників команд (учасників). Дозволяється проводити одну нараду на початку змагань. На змаганнях інших рангів нараду представників команд проводять в разі необхідності.

Матеріали змагань (стартові протоколи, стартові номери, розклад руху транспорту, зміни та доповнення до Бюлетеня 2, прогноз погоди тощо) роздаються до початку наради.

На нараді представникам команд надається можливість ставити запитання представникам Організатора, Контролеру, Інспектору.

12. Старт змагань. Передача естафети.

Види старту, що можуть бути застосовані:

1) роздільний (інтервальний) – учасники стартують по одному від кожної вікової групи;

2) груповий – одночасно стартує більше одного учасника від кожної вікової групи;

3) загальний (масовий) – всі учасники однієї або декількох вікових груп стартують одночасно;

4) з переслідуванням – учасники стартують один за одним. Першим стартує переможець прологу, решта стартує із затримкою в часі, що відповідає часу програшу переможцю прологу.

Види старту:

1) в індивідуальних або групових змаганнях – роздільний;

2) з переслідуванням;

3) на першому етапі естафети або в естафеті одного учасника – загальний (масовий).

В індивідуальних (групових) змаганнях можливий також груповий або загальний старт.

Старт денних змагань починається не раніше, ніж через 1 годину після сходу сонця, а закінчується не пізніше, ніж за 250% очікуваного часу переможця до заходу сонця. Старт нічних змагань починається не раніше,

ніж через 1 годину після заходу сонця, а закінчується не пізніше, ніж за 250% очікуваного часу переможця до сходу сонця. В разі проведення кваліфікаційних і фінальних забігів протягом одного дня перший старт фіналів починається не раніше ніж через 2,5 години після останнього старту у кваліфікаційних забігах.

Старт має бути організований таким чином, щоб учасники, які стартують пізніше, та інші особи не мали можливості бачити карту, дистанцію, вибір варіанту або напрямок руху на перший КП. Передбачається розмічена ділянка від лінії старту до пункту початку орієнтування, на якому встановлюють знак КП без позначення і засобів відмітки.

Старт має бути організований за схемою: «лінія виклику (пре-старт) - старт»). Проміжок часу між пре-стартом і стартом має бути однаковим для всіх учасників і таким, щоб учасники всіх вікових груп за цей час могли без надмірних зусиль подолати шлях від пре-старту до старту. За лінію пре-старту допускаються тільки учасники, що стартують, та представники ЗМІ у супроводі судді.

Всім учасникам надається не менше 30 хвилин для підготовки до старту і розминки,. Організатор може запропонувати учасникам карту для розминки та/або обмежити зону розминки. У цьому випадку в неї допускаються лише учасники, які ще не стартували, і представники команд.

На карті або поблизу карти на обладнанні ПВК наносять стартовий номер або позначення дистанції (вікової групи) таким чином, щоб учасник міг їх бачити перед стартом. Під час роздільного старту учасник самостійно бере свою карту на пункті видачі карт та несе особисту відповідальність за правильний її вибір.

На змаганнях V-VI рангів суддям дозволяється видавати карти або учасники можуть отримати карти завчасно (не менше 1 хвилини до старту).

В разі загального старту учасники можуть отримувати карту до старту, але ознайомитися з нею можуть лише після сигналу старту або дозволу судді старту.

На другому і наступних етапах естафет учасники змінюють один одного у зоні передачі естафети. Моментом передачі естафети (старту учасника наступного етапу) є торкання рукою. В якості альтернативи може бути застосована процедура передачі естафети картою.

Якщо учасник не з'явився вчасно на старт, стартовий час наступних учасників не змінюється. Учасникам, які спізнилися на старт, дозволяється вихід на дистанцію, при цьому судді старту визначають для них стартовий час з урахуванням можливого впливу на інших учасників, реєструють змінений час старту у протоколі старту. В разі запізнення учасника з вини Організатора, його результат визначається з урахуванням фактичного часу старту. В разі запізнення учасника з власної вини його стартовий час та результат не змінюється.

Процедура старту учасників, що запізнилися:

1) під час загального старту або в гонці з переслідуванням учасник

має бути випущений на дистанцію, за можливістю;

2) під час роздільного старту:

якщо учасник з'явився на лінію старту менше, ніж за половину стартового інтервалу, він випускається негайно;

якщо учасник з'явився на лінію старту в другій половині стартового інтервалу, він має стартувати в наступному стартовому інтервалі, приблизно посередині.

Старт закривається за вказівкою головного судді. Після закриття старту учасники, які спізнилися з власної провини, на дистанцію не допускаються.

Випуск учасників на дистанцію естафети закривається після закінчення контрольного часу. Дозволяється закривати старт всіх етапів після закінчення естафети відповідної кількістю команд, що має бути зазначено в Бюлетені 2. За відповідний час до закінчення контрольного часу на всю естафету або після закінчення естафети відповідною кількістю команд Організатор може дати загальний старт для учасників, які ще не прийняли естафету та/або стартують поза конкурсом. Якщо естафетна команда дискваліфікована, і цей факт не підлягає сумніву і визнаний командою або підтверджений Журі, інші наступні учасники в складі цієї команди на дистанцію не випускаються.

Лінія старту має бути розташованою під прямим кутом до напрямку стартового коридору і позначена плакатом (тумбами) з написом «Старт». Старт має бути обладнаний годинниками. Годинник на лінії виклику (на пре-старті) має показувати час виклику учасників на старт. Годинник на лінії старту має показувати час старту на дистанцію. Відлік часу старту здійснюється «за часом» (від зазначеної стартовій хвилини) або «за чипом» (відміткою чипом в електронному блоці станції на лінії старту). На змаганнях III-IV рангу старт «за чипом» не дозволяється.

13. Системи відмітки на змаганнях.

Характеристики і особливості застосування затверджених систем електронної відмітки наведені в Додатку 8.

На змаганнях III-IV рангів використовується лише електронна відмітка. Крім наведених в Додатку 8 можуть застосовуватись інші електронні системи відмітки, але тип відмітки затверджується Контролером.

На інших змаганнях з дистанціями класів КМСУ та першого розряду відмітка на КП може бути електронною або з використанням компостерів.

В разі використання компостерів контрольна картка є документом, що підтверджує факт проходження КП учасником. Контрольна картка має бути виготовлена з міцного матеріалу. Зразки карток наведені у Додатку 9.

В естафетах та у змаганнях з дистанціями класу першого та масових розрядів дозволяється поєднання контрольної картки з картою учасника.

Учасники зобов'язані використовувати лише контрольні картки, що надані Організатором. Учасникам дозволяється робити у картці необхідні написи, довільним чином кріпити її, вживати заходів для підвищення міцності, але забороняється обрізати картку.

Судді мають право проводити перевірку контрольних карток всіх учасників на старті, на визначених КП та робити відповідну відмітку.

Відмітка КП має бути чіткою, однозначно підтверджувати факт відвідування учасником відповідного КП.

Учасники змагань несуть особисту відповідальність за правильність відмітки, навіть якщо відмітка робиться суддями. Учаснику, в якого не вистачає відмітки, місце не присуджується до точного встановлення відвідань учасником КП, а відсутність відмітки або неможливість її ідентифікації не є виною учасника. Організатором застосовуються всі доступні засоби для перевірки правильності відмітки.

На вимогу учасників їм надається можливість випробування систем відмітки на модельних змаганнях.

Учасники, які втратили контрольну картку або електронний чіп, мають бути дискваліфіковані.

14. Фініш і хронометраж змагань.

Змагання у конкретному виді програми закінчуються для учасників перетином лінії фінішу.

Фінішний час фіксується у момент, коли учасник перетинає лінію фінішу:

на змаганнях СОБ – грудною клітиною учасника;

на змаганнях СОЛ – передньою ступнею;

на змаганнях МТБО – переднім колесом велосипеда.

У групових змаганнях та змаганнях СОР, фінішний час фіксується в момент фінішу останнього залікового учасника команди.

В разі використання систем автоматичної фіксації фінішу фінішний час фіксується перериванням променя спортсменом. Для змагань СОБ промінь має бути розташований на висоті 0,5-1,25 м над поверхнею землі. В разі застосування двох променів верхній промінь розташовується на висоті 1,25 м. Для змагань СОЛ та МТБО промінь розташовується на висоті від 0,2 до 0,4 м над поверхнею землі.

В разі використання систем електронної відмітки фіксація фінішу може здійснюватися учасником відміткою чипом у контрольному блоці (станції) на лінії фінішу.

В разі використання електронного пристрою (транспондера), що несе на собі учасник, фіксація фінішу здійснюється автоматично під час перетину лінії фінішу.

Визначений час має округлюватися до цілих секунд у бік зменшення. Відлік часу проводиться в годинах, хвилинах та секундах або у хвилинах та секундах.

На змаганнях III-IV рангів на фініші застосовується дві системи хронометражу: основна та резервна.

В разі визначення місця учасника послідовністю фінішу, рішення щодо розподілу місць приймає суддя фінішу.

Після фінішу учасник зобов'язаний здати суддям контрольну картку або пройти зчитування чипу електронної відмітки. На вимогу Організатора

учасник повинен повернути карту змагань.

Лінія фінішу розташовується під прямим кутом до напрямку фінішного коридору і позначена плакатом (тумбами) з написом «Фініш». Її точне положення має бути чітко видно учаснику, що фінішує.

15. Контрольний час змагань.

З метою обмеження тривалості змагань призначається максимально дозволений час проходження дистанції - контрольний час (КЧ).

КЧ призначається у всіх видах змагань і повідомляється учасникам письмово в бюлетені або не пізніше, ніж за 1 годину до початку старту.

КЧ не може бути змінений після початку старту.

Рекомендується призначати КЧ у межах 150-250% ОЧП.

В естафетах рекомендується призначати КЧ на всю дистанцію, а також на групу етапів. Може призначатися КЧ окремо на кожний етап. КЧ для всієї естафети може бути меншим, ніж сума КЧ всіх етапів (в цьому разі пріоритетним є КЧ, призначений для всієї естафетної дистанції).

Дозволяється призначати один КЧ для всіх вікових груп, враховуючи максимальне значення ОЧП у виді змагань.

16. Спрощені змагання.

Під час проведення змагань V-IV рангів можливо спрощувати вимоги Правил із збереженням вимог щодо безпеки та спортивної справедливості. Дозволяється:

- 1) відмітка кольоровим олівцем, інші способи відмітки, що однозначно встановлюють факт проходження учасником КП;
- 2) застосування вільного старту (учасники стартують за готовністю);
- 3) видача карт за 1-2 хвилини до сигналу старту;
- 4) надання легенд у вигляді текстового опису і загального списку легенд в інформації щодо змагань;
- 5) залучення учасників, тренерів, представників до суддівства змагань;
- 6) надання суддями допомоги учасникам, які заблукали.

Всі спрощення та особливості змагань мають бути доведені в письмовій формі до учасників у Регламенті та інформації щодо змагань.

17. Скарги.

Скарга на змаганнях подається представником команди, учасником або іншою особою, що має відношення до змагань, з приводу порушення Правил, Регламенту або на дії Організатора.

На змаганнях III-IV рангів скарга подається письмово, одразу після події, що оскаржується. На інших змаганнях скарга викладається письмово або усно.

Якщо до початку старту подається скарга щодо допуску учасника до змагань, яку неможливо розглянути негайно, Організатор має право допустити учасника до старту умовно, про що попереджається представник або учасник. Якщо скарга задовольняється, результат допущеного умовно учасника скасовується.

Скарга подається в секретаріат змагань на ім'я головного судді.

У скарзі мають бути наведені:

- 1) прізвище, ім'я заявника, посада, команда;
- 2) дія або подія, що оскаржується;
- 3) пункти Правил або Регламенту, що вважаються порушеними;
- 4) запропоноване конкретне рішення з приводу скарги.

Організатор розглядає скаргу, рішення з її приводу повідомляє позивачу.

Організатор може встановити термін для подачі скарг. Скарги після закінчення цього терміну можуть бути прийняті в разі виключних обставин, що викладені у скарзі.

Скарга розглядається безкоштовно.

18. Протести.

Протест на змаганнях подається на рішення Організатора з приводу скарги.

Протест подається представником команди, учасником, якщо представник відсутній, або тренером. Протести від учасників та команд, які виступають поза конкурсом, не приймаються.

Протест подається будь-якому члену Журі.

В протесті наводяться пункти Правил або Регламенту, які вважаються порушеними, а також запропоновано рішення з приводу протесту. Протести, що складені з порушенням цих вимог, не розглядаються.

Протест має бути поданий не пізніше 15 хвилин після оголошення рішення Організатора з приводу скарги. Протести, отримані після закінчення цього терміну, можуть бути прийняті до розгляду Журі, якщо є дійсні виняткові обставини, які мають бути пояснені в протесті.

Протест розглядається якомога швидше. Якщо розглядання протесту вимагає багато часу, рішення з його приводу виносяться не пізніше, ніж через 24 години і обов'язково до остаточного затвердження результатів змагань.

Про рішення з приводу протесту негайно інформують позивача усно. Пізніше рішення у письмовій формі надається зацікавленим сторонам. Копія рішення разом з протестом додається до звіту Організатора про проведення змагань.

Протести розглядаються безкоштовно. Рішення з приводу протесту є остаточним і оскарженню під час змагань не підлягає.

19. Журі

Журі змагань (далі - Журі) призначається Організацією на змаганнях III-IV рангів. Склад Журі пропонує Організатор або Контролер. На інших змаганнях Журі може не призначатися.

Журі складається мінімум з 3 членів (окрім Контролера), якими можуть бути кваліфіковані спеціалісти (бажано – чоловіки і жінки) зі спортивного орієнтування (тренери, судді, спортсмени тощо) з різних команд та регіонів. Судді змагань не можуть бути членами Журі. Контролер є головою Журі, керує його роботою без права голосу.

Журі спостерігає за перебігом змагань, розглядає протести, приймає

рішення з їх приводу, приймає рішення щодо скасування результатів на окремих дистанціях або виді змагань (в разі наявності задоволених протестів і неможливості об'єктивного визначення результатів внаслідок грубих помилок Організатора).

Рішення Жюрі приймаються більшістю голосів повного складу. В разі термінових випадків приймаються попередні рішення, якщо з ними погоджуються присутні члени Жюрі.

Якщо член Жюрі заявляє про упередженість або неможливість виконувати обов'язки, Контролер призначає заміну. Контролер приймає остаточне рішення щодо будь-якого потенційного конфлікту інтересів.

На всіх заходах програми змагань має бути присутнім принаймні один з членів Жюрі.

Представник Організатора може брати участь у засіданнях Жюрі без права голосу. Йому може бути запропоновано покинути засідання до того, як Жюрі винесе рішення. Рішення Жюрі є остаточним та обов'язковим для виконання Організатором.

20. Апеляції.

Апеляцію на змагання можна подавати до Організації на порушення цих Правил, якщо Жюрі ще не створено, або якщо змагання закінчені, а Жюрі припинило роботу. Апеляцію можна подати лише на рішення Жюрі в разі серйозної процедурної помилки.

Апеляція подається лише у письмовій формі представником команди або організацією, що відрядила учасників на змагання.

Для змагань III-IV рангів апеляція може бути подана на розгляд Федерації протягом 3-х діб після їх закінчення. В апеляції має бути запропоноване конкретне рішення щодо розв'язання поставленої проблеми. Дозволяється надсилати апеляцію електронною поштою.

Організація, яка одержала апеляцію, розглядає її протягом 15 діб і письмово повідомляє своє рішення зацікавленим сторонам. Позитивне рішення щодо апеляції може привести до дисциплінарних санкцій щодо осіб чи команд, дії яких оскаржені, але ні в якому випадку не може змінити результатів змагань або рішень щодо поданих протестів та заяв. Рішення щодо апеляції є остаточним і оскарженню не підлягає.

Застава за розгляд апеляції не сплачується.

21. Спортивна справедливість змагань.

Усі особи, причетні до організації змагань, мають поводитись чесно і справедливо, з повагою ставитись один до одного та інших осіб, присутніх на змаганнях, а також до місцевих жителів.

За виключенням нещасних випадків, учасникам заборонено приймати сторонню допомогу. Учасники повинні надавати допомогу постраждалим спортсменам.

До оприлюднення району змагань, особи, причетні до їх організації мають зберігати в таємниці місцевість і район змагань. Відомості стосовно дистанцій і розташування КП зберігаються в таємниці особливо суворо.

Будь-які спроби огляду або тренування на місцевості майбутніх

змагань заборонені, якщо інше не визначив Організатор. Спроби отримати будь-які відомості щодо дистанції, крім наданих Організатором, заборонені, як до початку, так і під час змагань.

Організатор може відмовити у допуску до участі в змаганнях (або допустити «поза конкурсом») будь-якого спортсмена, який добре знайомий з місцевістю або картою та може отримати перевагу над іншими учасниками. Підставою для допуску такого спортсмена має бути рішення Жюрі щодо письмової заяви на такого учасника або протесту.

Виконавці карт допускаються до змагань на своїх картах не раніше ніж через два календарних роки від дати першого використання карти. Суддям змагань, крім ГСК, старших суддів та осіб, які мають відношення до карт та дистанцій, дозволяється брати участь у змаганнях.

Представники команд, ЗМІ та глядачі мають залишатися у визначених для них місцях протягом часу проведення змагань.

Судді на КП не мають права відволікати чи затримувати учасників, надавати їм будь-яку інформацію. Вони розташовуються непомітно, щоб їхнє місцезнаходження не допомагало учасникам у пошуках КП. Це правило поширюється на всіх інших осіб, які перебувають на місцевості, в тому числі представників ЗМІ.

Подолавши лінію фінішу, учасник не може повернутися на місцевість без дозволу Організатора. Учасник, що зійшов з дистанції, не має права впливати на змагання і допомагати іншим учасникам.

Учасник змагань, який порушує вимоги цих Правил або отримує з цього вигоду, має бути дискваліфікований, а його результат анульований.

Організатор зобов'язаний припинити змагання чи анулювати їх результати, якщо в якийсь момент стало ясно, що змагання несправедливі через порушення Правил або з інших причин.

22. Результати змагань.

Особистий результат учасника в одноденних змаганнях у заданому напрямку, за вибором та на розміченій трасі (якщо точність нанесення КП оцінюється штрафними колами) визначається часом проходження всієї дистанції. Заборонено визначати результат на підставі проміжних результатів (сплітів), якщо інше не було визначено заздалегідь (наприклад, виключення ділянки дистанції, що містить перехрестя, на якому учасник має очікувати дозволу на перехід).

В разі загального старту або старту з переслідуванням місця учасників визначаються порядком, в якому вони фінішували.

Якщо двоє або більше учасників мають однаковий результат, вони посідають однакові місця, одержують однакові титули, призи та грамоти. В протоколі результатів учасник, що стартував раніше, наводиться першим. Місця, що посіли інші учасники, не змінюються.

Особистий результат учасника у одноденних змаганнях на розміченій трасі, якщо точність нанесення КП оцінюється штрафним часом, визначається сумою часу проходження дистанції та штрафного часу. В разі рівності результатів більш високе місце посідає учасник з меншим

штрафним часом, а при рівності і цього показника учасники посідають однакові місця.

Особистий результат учасника в одноденних змаганнях за вибором визначається сумою очок (балів), які набрані за відвідання КП, мінус штрафні очки за перевищення КЧ. В разі рівності результатів більш високе місце посідає учасник з меншою кількістю штрафних очок, в разі рівності і цього показника, учасники посідають однакові місця.

Особистий результат учасника в змаганнях з багатоборства (багатоетапні змагання) визначається згідно з Регламентом і може складатись з суми часу проходження всіх дистанцій, суми очок, місць або іншим чином.

Результат команди в естафетних змаганнях визначається сумарним часом послідовного проходження всіх етапів естафети учасниками команди, а місця визначаються порядком, в якому команди фінішували.

Результат команд, які не завершили естафету, не визначається, місць вони не посідають.

Абсолютний залік проводиться у тому разі, коли на одній дистанції змагаються спортсмени різних вікових груп з паралельним заліком у своїх вікових групах.

Особистий результат учасника в абсолютному заліку визначається наступним чином: учасник, який належить до найбільш кваліфікованої вікової групи, наприклад Ч21Е, отримує місце тільки в абсолютній віковій групі. Учасники, які належать до менш кваліфікованих вікових груп, отримують місця в абсолютній віковій групі та у своїх вікових групах. Виконання звань та спортивних розрядів визначається для вікової групи з абсолютним заліком.

В особисто-командних та командних змаганнях передбачається командний і/або загальнокомандний залік. Регламент або інформація щодо змагань містять конкретні та докладні відомості щодо порядку визначення місць, які мають посідати учасники або команди. Рекомендації щодо застосування систем підрахунку загальнокомандного заліку наведені в Додатку 10.

Попередні результати мають публікуватись на арені під час змагань.

Якщо протягом 30 хвилин після оприлюднення попередніх результатів не надійшли скарги/протести, результати вважаються остаточно затвердженими.

В разі надходження скарг/протестів результати вважаються остаточно затвердженими через 30 хвилин після оприлюднення рішення щодо останньої скарги або протесту.

Офіційні результати включають результати всіх спортсменів, які взяли участь у змаганнях. В естафеті результати спортсменів включаються в порядку, в якому вони змагались на дистанції з наведенням комбінацій розсіювання.

Учасники і команди, які порушили (перевищили) КЧ, не отримують місць, за винятком змагань, де передбачені штрафні санкції (за вибором,

ТРО, СОР).

Офіційні результати мають бути якнайшвидше опубліковані та надані представникам у формі, узгодженій з Організацією. Зразки форм протоколів результатів наведені в Додатку 11.

На змаганнях III-IV рангів результати мають бути оприлюднені не пізніше 4 годин (для кваліфікаційних змагань, якщо фінали проводяться того ж дня, - не пізніше 30 хвилин) після закінчення контрольного часу останнього учасника, який стартував, а протоколи видаються кожному представникові команди. На інших змаганнях дозволяється публікування результатів шляхом вивішування протоколів на арені (у центрі) змагань.

Офіційні результати змагань III-IV рангів мають бути оприлюднені на веб-сайті змагань, Організації чи Організатора не пізніше наступного дня після закінчення змагань.

23. Церемонії змагань.

Організатор зобов'язаний провести церемонію нагородження переможців. Порядок нагородження встановлюється в Регламенті.

Якщо це визначене Регламентом, Організатор проводить нагородження в командному заліку.

Якщо два або більше учасників посіли однакові призові місця, кожен з них отримує однакові нагороди.

Під час проведення змагань III-IV рангів на всіх церемоніях має бути присутнім щонайменше один представник Організації.

VIII. Змагання зі спортивного орієнтування бігом (СОБ)

Під час проведення змагань СОБ необхідно на додаток до загальних вимог дотримуватися технічних вимог до карт, легенд, обладнання дистанцій та інших.

1. Карта змагань

1. Карта, нанесення дистанцій та будь-яких додаткових позначень мають відповідати Міжнародним вимогам до спортивних карт (ISOM) або Міжнародним вимогам до спринтерських спортивних карт (ISSprOM).

2. Для змагань III-IV рангів карти затверджуються Контролером. За погодженням з Федерацією можуть бути дозволені відхилення від наведених вимог для змагань III-IV рангів, або з Інспектором - для інших змагань.

3. Якість карти має забезпечувати рівні умови для всіх учасників змагань. Всі неточності та зміни, що виявлені на місцевості мають бути внесені у карти до початку змагань, якщо вони можуть вплинути на результати змагань. Внесення змін вручну на змаганнях не дозволяється. Пропозиції учаснику самостійно вносити виправлення з контрольної карти забороняється.

4. Рекомендовані масштаби карт:

- 1) на довгій і марафонській дистанціях – 1:15 000;
- 2) на середній, подовженій дистанціях – 1:10 000;
- 3) на короткій дистанції – 1:10 000 або 1:7 500;
- 4) у спринті – 1:4 000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції, але не перевищувати 1:10 000.

5. В разі використання масштабу карти 1:15000 на змаганнях, для молодших вікових груп (до 16 років включно) застосовується основний масштаб 1:10 000.

Для вікових груп Ч/Ж35 та старше масштаб карт має становити:

- 1) на всіх дистанціях, крім спринту – 1:10 000 або 1:7 500;
- 2) у спринті – 1:4 000 або 1:3 000.

Використання карт з іншим масштабом і перетином рельєфу дозволяється для змагань тільки за погодженням з Федерацією, для змагань інших рангів – за погодженням з інспектором або головним суддею.

6. Карты змагань мають бути захищені від намокання та пошкоджень. Дозволяється використання водостійкого паперу без захисту.

7. Рекомендується використовувати карту розміром не більше необхідного учаснику для подолання дистанції. Дозволяється проводити змагання зі зміною карти.

8. Оформлення карти має включати три клітини розміром не менше 18 мм × 18 мм для резервної відмітки компостерами (в разі використання електронної відмітки, відмінної від Emit).

9. На карту наносяться назва вікової групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) та наступні знаки дистанції:

1) у заданому напрямку – точка початку орієнтування (трикутник); точки КП (коло) та їх номери у порядку проходження; розмічені ділянки, фініш (подвійне коло) і з'єднувальні лінії; за наявності, пункти підживлення, першої допомоги тощо;

2) у змаганнях за вибором – точка початку орієнтування; кола КП та їх коди, розмічені ділянки, фініш; в разі необхідності разом з кодом КП зазначають кількість балів («вартість» КП);

3) на розміченій дистанції – тільки точка початку орієнтування (місце старту); на змаганнях з дистанціями масових розрядів дозволяється наносити місце фінішу, якщо воно не збігається з місцем старту.

2. Заборонені райони змагань

Під час змагань на всіх дистанціях, учасникам заборонено входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені відповідно до Міжнародних вимог до спортивних карт ISOM (наведені в Додатку 26).

Під час змагань на спринтерських дистанціях учасникам заборонено входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені, відповідно до Міжнародних вимог до спринтерських спортивних карт ISSprOM (наведені в Додатку 26).

3. Екіпірування учасників змагань

Вибір спортивної форми та взуття учасників вільний. Організатор має право вводити обмеження щодо форми та взуття з міркувань безпеки учасників чи захисту навколишнього середовища.

Стартовий номер має бути закріплений на грудях учасника.

4. Старт змагань

У змаганнях з роздільним стартом рекомендується додержуватись стартових інтервалів:

- 1) на марафонській дистанції – 3 хвилини;
- 2) на довгій дистанції – 3 або 2 хвилини;
- 3) на середній та подовженій дистанціях – 2 хвилини;
- 4) у кваліфікації - від 1,5 до 3 хвилин;
- 5) на короткій дистанції – 1 або 2 хвилини;
- 6) в спринті – 1 хвилина; у кваліфікації або пролозі – 1 або 1,5 хвилини.

На змаганнях з роздільним стартом з великою кількістю учасників дозволяється влаштовувати пункт видачі карт до лінії старту. При цьому учасники можуть брати свої карти тільки після сигналу старту.

5. Дистанції

1. Всі дистанції плануються таким чином, аби вимагати від учасників застосування широкого діапазону техніки орієнтування з урахуванням віку та кваліфікації. Імовірні шляхи руху не можуть виходити за межі карти.

2. Довжина дистанції у змаганнях у заданому напрямку визначається за картою шляхом вимірювання та підсумовування відрізків: старт - початок орієнтування - КП - фініш (без урахування рельєфу місцевості) з відхиленнями тільки для обходу найкоротшим шляхом нездоланих перешкод (високі паркани, озера, непрохідні скелі тощо) та районів, заборонених для руху з урахуванням розмічених ділянок.

У змаганнях на розміченій дистанції вимірюють довжину фактично прокладеної дистанції на карті.

3. Розмічені ділянки (крім змагань на розміченій дистанції) мають бути чітко позначені на карті, та місцевості. Учасники зобов'язанні повністю проходити такі елементи дистанції. Точки перетину перешкод та проходи є обов'язковими для проходження у разі, якщо через них проходить з'єднувальна лінія КП.

4. Рекомендований загальний набір висоти, визначений як підйом вздовж найкоротшого оптимального шляху, має не перевищувати 4% його довжини.

5. У кваліфікаційних змаганнях дистанції паралельних забігів мають бути максимально близькими за довжиною і складністю.

6. Параметри дистанції мають обиратися з урахуванням рангу змагань, особливостей місцевості, віку, статі, фізичної та технічної підготовленості учасників, а також кліматичних та погодних умов.

ОЧП індивідуальних змагань наведений у Додатку 12. Відхилення від ОЧП, наведеного в додатку, інші вимоги Правил мають бути узгоджені на змаганнях з Контролером (Інспектором) і наведені в інформації щодо змагань.

7. Естафети можуть проводитися на будь-яких дистанціях, крім марафонської. Можуть проводитися комбіновані естафети, зокрема, два етапи – спринт та два – середні дистанції. ОЧП в естафетах наведений в Додатку 12.

8. На дистанціях естафет застосовується розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, але остаточно всі команди мають подолати однакову сумарну дистанцію. Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди мають долати етапи різної довжини в однаковому порядку. Остання частина дистанції останнього етапу має бути однаковою для всіх учасників цього етапу.

9. У індивідуальних змаганнях порядок проходження КП може бути різним, але остаточно всі учасники мають подолати однакову сумарну дистанцію, за винятком випадків, коли розсіювання типу «вибір дистанції» використовується у нокаут-спринті (при цьому кожен учасник має 20 секунд до старту, щоб вибрати одну з трьох карт, кожна з яких має іншу дистанцію).

10. Дистанції нічних змагань рекомендується планувати простішими та коротшими, щоб ОЧП складав 40–80% від наведеного в Додатку 12.

11. На дистанціях з ОЧП більше 30 хвилин мають бути передбачені

пункти підживлення приблизно через 25 хвилин руху дистанцією з очікуваною швидкістю переможця. За особливих умов (сильна спека) пункти підживлення мають бути обладнані на коротших дистанціях. Має бути запропонована чиста вода відповідної температури. За наявності інших напоїв, вони мають чітко розрізнятися за маркуванням.

12. На змаганнях у заданому напрямку розмічені ділянки мають вигляд коридору, огороженого суцільною стрічкою.

6. Легенди контрольних пунктів

Відповідно до актуального видання Легенд КП (ISCD) місцезнаходження знаку КП на змаганнях у заданому напрямку і за вибором пояснюється у вигляді легенд (пиктограм).

Легенди КП у порядку проходження для кожної дистанції мають бути надруковані на карті. Додатково на змаганнях при роздільному старті або при старті з переслідуванням легенди КП мають бути надані окремо для кожної дистанції у стартовому коридорі, але не раніше.

7. Постановка та обладнання контрольних пунктів

Контрольні пункти є елементами дистанції. КП, що нанесений на карту, має бути чітко позначений на місцевості знаком КП, і обладнаний засобом відмітки таким чином, щоб учасники могли довести своє відвідування КП.

Застосовуються такі засоби відмітки:

- 1) електронні (обов'язкові для змагань);
- 2) компостери для відмітки в контрольній картці учасника;
- 3) компостери, що дозволяють зробити прокол карти і одночасно маркувати його відбитком штемпеля (для змагань на розміченій дистанції);
- 4) кольорові олівці, фломастери, маркери, ручки різних типів тощо (лише для спрощених змагань).

Кількість засобів має бути такою, щоб не утворювався натовп і будь-який учасник міг без затримки зробити відмітку.

Всі КП однієї дистанції мають бути обладнані однаково. На змаганнях зразок обладнання КП слід продемонструвати на модельних змаганнях або іншим чином.

Кожному КП надається код у вигляді числа, починаючи з 31. Коди, які можна переплутати (66, 99, 86, 68, 98, 89, 161), підкреслюються горизонтальною лінією для однозначного тлумачення. Цифри коду наносяться жирним шрифтом темного кольору на світлому тлі, висота цифр становить не менше 3 см.

На змаганнях коди КП мають бути нанесені так, щоб учасник бачив їх не раніше моменту відмітки на КП.

Вимоги до КП:

- 1) місцезнаходження знаку КП має точно відповідати його легенді;
- 2) знак КП має бути встановлений таким чином, щоб учасник бачив його у момент, коли він досягне відповідного об'єкту КП; присутність

учасника, який робить відмітку, не може істотно допомагати іншим учасникам знайти КП;

3) КП мають бути розташовані на місцевості:

не ближче 30 м один від одного;

не ближче 25 м з урахуванням обходу непрохідних об'єктів, або 15 м прямою на дистанціях спринту;

не ближче ніж 60 м один від одного (30 м - у спринті) в разі подібності об'єктів КП на місцевості та/чи карті;

не ближче 150 м від краю карти, якщо КП не відокремлені від краю карти чітким лінійним об'єктом, наприклад, шосе, рікою тощо;

4) всі КП, для яких існують проблеми збереження, мають охоронятися; за відсутності охорони КП рекомендується:

передбачати захист обладнання від вандалізму та розкрадання;

робити безпосередньо біля КП підсіпку (конфетті) для визначення місця його розташування в разі зникнення.

8. Фініш

Фініш є елементом дистанції, що складається з розміченої ділянки (фінішного коридору) та лінії фінішу, що позначена написом «Фініш»:

1) останні 20 м фінішного коридору мають бути:

прямими;

не менше ніж 1,5 м завширшки в разі роздільного старту; або

не менше ніж 3 м завширшки в разі загального старту чи старту з переслідуванням;

огороженими з обох боків;

2) на змаганнях з великою кількістю учасників без застосування електронної відмітки рекомендується звуження фінішного коридору за 20-50 м до лінії фінішу та 10-20 м після неї із заборонаю обгону.

9. Контрольний час

На окремих дистанціях змагань в заданому напрямку встановлюється контрольний час:

у спринті – 50 хвилин для всіх вікових груп;

на короткій дистанції – 60 хвилин для всіх вікових груп;

на середній дистанції – 120 хвилин для всіх вікових груп;

на довгій дистанції – 3 години для вікових груп Ж21, 20 та 4 години для вікових груп Ч21, 20;

для 3-етапної естафети – 4,5 години;

в спринтерській естафеті – 2 години.

Для решти дистанцій та груп контрольний час призначається згідно з вимогами цих Правил.

10. Змагання за вибором

1. Змагання за вибором проводяться за варіантами, у яких учаснику:

1) за найменший час необхідно відвідати визначену судьями кількість

КП;

2) за визначений контрольний час необхідно набрати максимальну кількість очок за відвідані КП, при цьому кожний КП оцінюється відповідною кількістю очок (як правило, від 1 до 5) у залежності від його відстані до арени та складності розташування. За перевищення КЧ учаснику призначається штраф, розмір якого визначається Регламентом.

За кожну повну або неповну хвилину перевищення КЧ призначається 1 штрафне очко.

Вибір КП та послідовність їх проходження в обох варіантах визначається учасником. Багаторазовий вихід на те саме КП зараховується один раз.

2. В разі великої кількості КП та вікових груп дозволяється наносити на карту лише КП, що використовуються для кожної окремої вікової групи.

Якщо КП оцінюється різною кількістю очок, рекомендується в дужках після позначення КП наносити кількість очок, які будуть нараховані за його відвідання, (34 (3)), що має бути доведено до відома учасників в технічній інформації щодо змагань.

3. Контрольні пункти мають бути розташовані таким чином, щоб забезпечити декілька рівнозначних варіантів послідовності відвідування заданої кількості КП.

Кількість розташованих у районі змагань КП має бути у 1,2–2 рази більшою за ту, яка має бути відвідана учасником при варіанті 1 або яку може відвідати переможець протягом зазначеного КЧ при варіанті 2.

4. Організатору слід визначати КП, який учасники мають відвідати останнім перед фінішем, а інструкцію про це надати в технічній інформації щодо змагань.

11. Розмічена дистанція

Вимоги до розміченої дистанції СОБ в цілому співпадають з вимогами до СОЛ цих Правил.

Траса змагань на розміченій дистанції має позначатися на місцевості добре помітними прапорцями або папером різного кольору (для різних вікових груп). Кількість прапорців має забезпечувати чітке розуміння учасниками напрямку руху (орієнтовно 50–200 шт. на 1 км дистанції).

12. Нокаут-спринт

Змагання з нокаут-спринту проводяться, як правило, в чотири етапи: кваліфікація, раунди з вибуванням (чвертьфінал та півфінал) та фінал.

1. Кваліфікації проводяться як три паралельних забіги з роздільним стартом. Стартовий інтервал становить 1 хвилину. Три учасника стартують на кожній хвилині. Перші 12 учасників з кожного забігу потрапляють у чвертьфінал.

2. Чвертьфінали проводяться як шість забігів з шістьма учасниками кожний. Старт загальний у кожному забігу. Можливі два варіанти розподілу учасників у чвертьфіналі:

1) учасники, що пройшли кваліфікацію, розподіляються в чвертьфіналах у наступному порядку: 6-е → 1-е і 7-е → 3б-е на основі кваліфікаційного рейтингу.

2) учасники, які пройшли кваліфікацію, розподіляються в чвертьфіналах, як наведено в Додатку 13; якщо був проведений лише один кваліфікаційний забіг, розподіл здійснюється відповідно до зайнятих місць (у дужках).

Варіант розподілу учасників у чвертьфіналі затверджує Контролер, він має бути опублікований в бюлетені 2. Три кращих учасника з кожного чвертьфіналу потрапляють у півфінал.

3. Півфінали.

В кожному півфіналі по три забіги з шістьма учасниками.

Старт загальний у кожному забігу:

- 1) 3 кращих учасника з чвертьфіналів №1 і №2 формують півфінал № 1.
- 2) 3 кращих учасника з чвертьфіналів №3 і №4 формують півфінал № 2.
- 3) 3 кращих учасника з чвертьфіналів №5 і №6 формують півфінал № 3.
- 4) 2 кращих учасника з кожного півфіналу потрапляють у фінал.

4. Фінал.

У фіналі із загального старту стартують шість учасників. У разі, якщо в будь-якому раунді учасники, які потрапляють далі, показують однаковий результат, перевищуючи квоту в 6 учасників, перевагу має учасник з кращою поточною позицією у Кубку України на початок змагань. Якщо за цим показником вони мають однакові позиції, перевага вирішується жеребом.

Якщо на будь-якому етапі виявиться менше учасників, ніж місць, доступних у наступному раунді, це місце (місця) залишається вакантним у наступному раунді. Учасники не можуть бути замінені після проведення жеребкування кваліфікаційних забігів.

Якщо у змаганнях бере участь менше 45 учасників, кількість кваліфікаційних забігів і раундів з вибуванням може бути зменшена.

Якщо у змаганнях бере участь багато учасників, за результатами однієї чи декількох кваліфікацій відбираються не більше 36 учасників.

5. ОЧП (рекомендований) для жінок та чоловіків має становити:

- 1) у кваліфікаційних забігах – 8-10 хвилин;
- 2) у раундах з вибуванням та у фіналі – 6-8 хвилин.

6. КЧ має становити:

- 1) у кваліфікаційних забігах – 30 хвилин;
- 2) у раундах з вибуванням та у фіналі – 15 хвилин.

7. Протокол результатів нокаут-спринту формується:

1-6 місце – на підставі порядку фінішу учасників у фіналі і, в разі потреби, на підставі зайнятих місць в попередніх раундах з вибуванням в зворотному порядку;

7-9 місце - третє місце з кожного забігу в півфіналі з урахуванням поточної позиції в Кубку України зі спринту в зворотному порядку. Можливі однакові місця;

10-12 місце - 4-е місце з кожного забігу в півфіналі з урахуванням поточної позиції у Кубку України зі спринту у зворотному порядку. Можливі однакові місця;

13-15 місце - 5-е місце з кожного забігу в півфіналі з урахуванням поточної позиції в Кубку України зі спринту в зворотному порядку. Можливі однакові місця;

16-18 місце - 6-е місце з кожного забігу в півфіналі з урахуванням поточної позиції в Кубку України зі спринту в зворотному порядку. Можливі однакові місця:

19 місце - четверте місце у чвертьфіналі;

25 місце - 5-е місце у чвертьфіналі;

31 місце - 6-е місце у чвертьфіналі;

37 місце у чвертьфіналі - 13 місце з кожної кваліфікації;

40 місце у чвертьфіналі - 14 місце з кожної кваліфікації;

43 місце у чвертьфіналі - 15 місце з кожної кваліфікації;

46 місце у чвертьфіналі - 16 місце з кожної кваліфікації;

і т. д.

Учасник, який потрапив до раундів з вибуванням або фіналу, але не має результату (у випадку дискваліфікації тощо), не отримує місця.

8. Скарга має бути подана Організатору не пізніше 3 хвилин після оприлюднення результатів відповідного забігу. Спочатку скарга може бути заявлена усно, але згодом її слід подати письмово.

9. Протест має бути поданий Організатору не пізніше 2 хвилин після оприлюднення рішення Організатора щодо скарги. Спочатку протест може бути заявлений усно, але згодом його слід подати письмово.

ІХ. Змагання зі спортивного орієнтування на лижах (СОЛ)

1. Екіпірування учасників

1. Для подолання дистанції СОЛ учасники можуть користуватися будь-якими стилями лижного ходу, якщо інше не визначене Організатором.

Для зручності користування картою учасник застосовує пристрій для закріплення карти на грудях (планшет). Дозволяється частину дистанції долати бігом, учасник самостійно несе лижі та палиці. Учасники можуть поміняти або залишити пошкоджений інвентар на дистанції.

У змаганнях на розміченій дистанції учасник має проходити штрафне коло з тим самим спорядженням, що й основну дистанцію.

2. Стартовий номер має бути закріплений на носі учасника. Розмір стартового номера має бути не більшим за 20 см × 24 см. Цифри мають бути нанесені темним жирним шрифтом на світлому тлі та мати висоту не менше 10 см. Забороняється підвертати чи обрізати номери.

3. На змаганнях для кожної команди має бути забезпечена можливість міняти лижі, кріплення, лижні черевики, лижні палиці та інше спорядження, яке розташоване на арені, та/або заздалегідь визначених технічних пунктах. Неушкоджене лижне спорядження дозволяється замінювати тільки в зазначених зонах, і під час заміни стороння допомога не допускається. На арені може бути організована зона для заміни неушкоджених лиж. Палиці дозволяється міняти всюди, крім зон, де Організатор це заборонив (поблизу місця загального старту).

Організатор має забезпечити транспортування запасного спорядження учасників на технічний пункт. Кількість і тип технічних пунктів зміни екіпірування повідомляється в Бюлетені 2.

2. Місцевість змагань.

1. Місцевість має бути придатною для прокладання мережі лижень і випробування учасників на майстерність володіння лижною технікою та навичками орієнтування.

2. Під час вибору місцевості для відповідної дистанції в заданому напрямку використовуються існуючі лижні та біатлонні траси, з урахуванням наявності поблизу арени змагань теплового приміщення або інших можливостей для переодягання учасників.

3. Старт

1. В разі роздільного, групового старту і старту з переслідуванням місце старту має бути обладнаним таким чином, щоб одночасно могли стартувати два або більше (в разі необхідності) учасники. Перші 100–200 м дистанції мають бути шириною щонайменше три метри.

2. У змаганнях з роздільним стартом рекомендується додержуватись стартових інтервалів:

- 1) на марафонській дистанції – 3 хвилини;
- 2) на середній, подовженій та довгій дистанціях – 2 хвилини;

- 3) на короткій дистанції – 1 або 2 хвилини;
- 4) в спринті – 1 хвилина.

3. Загальний старт застосовується для естафет, марафонської та середньої дистанцій. Стартовий простір має бути широким. Лінія старту має вміщувати учасників однієї стартової групи. Якщо не вистачає місця для організації старту пліч-о-пліч, дозволяється організувати старт у декілька ліній з відстанню між лініями щонайменше 4 м. Учасники, що знаходяться в різних лініях, стартують одночасно. Розподіл за лініями визначається організаторами жеребкуванням або з урахуванням попередніх результатів.

4. В змаганнях з роздільним стартом учасник отримує карту за 15 секунд до старту. У змаганнях з переслідуванням учасник отримує карту після старту.

Для загального старту Організатор може вибрати один з двох способів видачі карт:

- 1) судді роздають згорнуті в трубку карти в ліву руку, що знаходиться за спиною учасника, за 90 - 45 секунд до старту. За командою учасники можуть помістити карти в планшети;

- 2) один суддя видає карти двом учасникам за 15 секунд до старту. За сигналом стартера учасники можуть почати рух.

Учасник відповідальний за взяття правильної карти на пункті видачі чи/та зміни карт. Учасник, який узяв чужу карту, дискваліфікується.

5. Якщо перед стартом гонки із переслідуванням на змаганнях склалися несприятливі погодні умови (сильний снігопад), і учасники, які стартують першими, можуть опинитись у нерівних умовах, Організатор за погодженням з Контролером може прийняти рішення відкласти старт. Як альтернатива може бути застосований роздільний старт. В цьому випадку порядок старту має відповідати вимогам до фінальних змагань.

6. На змаганнях у разі невеликої кількості снігу, коли неможливе дотримання мінімальних вимог для розсіювання учасників під час загального старту, загальний старт має бути заміненений роздільним стартом.

4. Карта та легенди контрольного пункту

1. Карта, нанесення на неї дистанцій та будь-яких додаткових позначень мають відповідати Міжнародним вимогам до карт зі спортивного орієнтування на лижах (ISSkiOM).

2. Для змагань зразки карт мають бути затверджені Контролером. Відхилення від вимог наведених нормативних документів дозволяються для змагань за погодженням з Федерацією.

3. Якість карти має забезпечувати рівні умови для всіх учасників змагань. Всі неточності та зміни, що виявлені на місцевості після видання, мають бути внесені у карти до початку змагань, якщо вони можуть вплинути на результати змагань.

4. Масштаб карт для змагань СОЛ становить:

- 1) на довгій і марафонській дистанціях – 1:15 000 або 1:12 500;

- 2) на середній і подовженій дистанціях – 1:10 000 або 1:7 500;
- 3) на короткій дистанції – 1:7 500;
- 4) у спринті – 1:5 000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції, але не перевищувати 1:10 000. Для спринтерської естафети масштаб карти має бути 1:5000, а для естафети на довгій дистанції – 1:10 000.

Масштаб карт для вікових груп 45 і старше та 16 і молодші має не перевищувати 1:10 000 і цей масштаб може використовуватися для інших ветеранських та молодших груп за погодженням з Контролером.

5. Рекомендується застосовувати карту розміром не більше необхідного учаснику для подолання дистанції. Карта має бути надрукованою лише з одного боку аркушу. Карти змагань мають бути захищені від намокання та пошкоджень. Дозволяється використання водостійкого паперу без захисту.

6. На карту наносять позначення вікової групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) і знаки дистанції:

1) у заданому напрямку - точка початку орієнтування; кола КП та їх номери у порядку проходження разом із кодом, наприклад, 5-34; розмічені ділянки, фініш і з'єднувальні лінії. За наявності наносять інші технічні умовні знаки: пункти підживлення, місця зміни екіпірування тощо; з'єднувальні лінії можуть містити зломи для показу обходу непрохідних перешкод та проходів у них та для більш чіткого показу порядку проходження КП;

2) у змаганнях за вибором – точка початку орієнтування; кола КП та їх коди, розмічені ділянки, фініш; в разі необхідності разом з кодом КП зазначають кількість балів ;

3) на розміченій дистанції - тільки точку початку орієнтування (місце старту); на змаганнях з дистанціями масових розрядів дозволяється наносити місце фінішу, якщо воно не збігається з місцем старту;

4) три клітини розміром не менше 18 мм × 18 мм для резервної відмітки компостерами (в разі використання електронної відмітки, відмінної від Emit).

7. У змаганнях СОЛ легенди не використовуються.

5. Дистанція та її обладнання

1. Змагання проводяться, за наявності стійкого снігового покриву. На місцевості мають бути прокладені лижні з різними швидкісними якостями у достатній кількості. Дистанції планують таким чином, щоб не змушувати учасників самостійно прокладати лижню на ймовірних напрямках руху.

2. Довжину дистанцій наводять в одному з двох варіантів:

1) шляхом вимірювання та підсумовування відрізків: старт–КП–фініш з відхиленнями тільки для обходу найкоротшим шляхом нездоланих перешкод (високі паркани, скелі, водойми тощо) і районів, заборонених для

руху з урахуванням розмічених ділянок;

2) уздовж найкоротшого оптимального шляху від старту через усі КП до фінішу з урахуванням розмічених ділянок.

Обраний спосіб вимірювання довжини зазначається в Бюлетені 2.

3. Загальний набір висоти виміряють уздовж найкоротшого оптимального шляху дистанції. Рекомендований загальний набір висоти має не перевищувати 6% довжини дистанції.

4. В естафеті має бути застосоване застосовувати розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, але остаточно всі команди мають подолати однакову дистанцію. Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди мають долати етапи різної довжини в однаковому порядку. Остання частина останнього етапу має бути спланована без розсіювання для всіх учасників цього етапу.

5. Змагання на середній, подовженій, довгій та марафонській дистанціях можуть проводитись із загальним стартом. В цьому випадку застосовується розсіювання, дистанція планується в декілька кіл.

Кожне коло має мінімум один спільний КП, але бажано більше, а частина кола між цими КП має бути незалежно розсіяна.

Кінцева частина дистанції має бути однаковою для всіх учасників вікової групи і не перевищувати 1/5 довжини дистанції.

6. Різні варіанти розсіювання не можуть істотно відрізнятися за довжиною чи набором висоти задля дотримання максимально близького проміжного часу, і забезпечення видовищних змагань.

7. Всі КП мають бути розташовані на лижнях, що показані на карті. КП, розташовані на одній лижні (без додаткових позначених на карті перехресть між ними), мають бути рознесені не менше ніж на 100 м один від одного. Якщо КП знаходяться на різних лижнях або на одній лижні, але розділені перехрестям, відстань між ними має становити не менше 50 м.

8. Знак КП підвішують над лижнею або встановлюють поряд з нею. Код наносять темним жирним шрифтом на світлому тлі, висота цифр має становити 5- 10 см, товщина 5-10 мм.

9. Електронні засоби відмітки розміщуються поряд з лижнею поблизу від знаку КП. Компостери та інші засоби відмітки слід підвішуються поряд зі знаком КП.

10. Профіль лижної траси має давати можливість учаснику без перешкод зупинитись на КП.

11. В разі застосування загального старту лижні у перших і наступних спільних КП робляться особливо широкими. В разі планування всіх дистанцій із загального старту слід уникати розвороту учасників на КП, особливо на початку і на останній спільній частини дистанції. Слід уникати постановки КП, в разі можливого під'їзду до них на високій швидкості з різних сторін. Планування дистанції передбачає уникнення заторів на першому КП.

12. ОЧП вікових груп на дистанціях індивідуальних змагань мають

відповідати значенням, наведеним в Додатку 14.

13. На дистанціях з ОЧП більше 45 хвилин передбачаються пункти підживлення приблизно через 30 хвилин руху дистанцією з очікуваною швидкістю переможця. На пунктах має бути запропонована вода кімнатної температури. За наявності інших напоїв, вони мають чітко розрізнятися маркуванням.

6. Фініш

На змаганнях останній відрізок дистанції (приблизно 200 м) має бути прямим з шириною щонайменше 6 м (бажано 9 м). Останні 100-150 м є зоною фінішу. Початок цієї зони має бути чітко помічений кольоровою стрічкою (смугою). Зона має бути поділена щонайменше на 2 коридори шириною не менше 3 м кожний. Розмітка коридорів має бути чітко видимою, але не заважати руху на лижах під час обгону. Учасник, що потрапив у зону фінішу, має залишатися в своєму коридорі, крім випадків обгону інших учасників.

7. Контрольний час змагань

На змаганнях в заданому напрямку встановлюється контрольний час, однаковий для всіх вікових груп:

- 1) у спринті – 50 хвилин;
- 2) на середній дистанції – 2 години;
- 3) на довгій дистанції – 3 години.

Для решти дистанцій КЧ призначається згідно з вимогами цих Правил.

8. Безпека учасників змагань

1. Під час проведення змагань особлива увага приділяється захисту від холоду.

2. Перед крутими схилами додатково встановлюються знаки оклику або інший виразний знак (наприклад знак 1.7 «Крутий спуск» Правил дорожнього руху України). Після них передбачаються викати для гальмування перед різкою зміною напрямку руху або зупинкою.

3. Під час планування дистанцій різних вікових груп або тієї ж дистанції з повторним використанням лижень необхідно уникати ситуацій протиходу учасників особливо на спусках/підйомах.

9. Заборонені райони

Під час змагань учасникам забороняється входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені відповідно до Міжнародних вимог до карт СОЛ (ISSkiOM) умовними знаками (наведені у Додатку 26).

10. Розмічена дистанція

1. Результат учасника визначається часом проходження дистанції і точністю визначення місцезнаходження КП на карті. За неточність

нанесення місцезрештування КП на карту призначається штрафний час або штрафні кола. Дозволяється проводити змагання у комбінації: одна частина дистанції є розміщеною трасою, інша - дистанцією у заданому напрямку.

2. Для змагань на розміченій дистанції застосовується карта СОБ. На карті позначається тільки точка початку орієнтування (місце старту).

3. Дистанція змагань на розміченій дистанції планується таким чином, щоб для визначення місцеположення КП учаснику не потрібно було сходити з лижні.

Лижню позначають добре помітними прапорцями або паперовою розміткою, в разі необхідності - різного кольору (для різних вікових груп). Кількість прапорців має забезпечити учаснику впевненість щодо напрямку руху (орієнтовно 20-100 шт. на 1 км дистанції).

Лижня може бути підготовлена, під класичний або вільний стиль. Уздовж доріг та стежок, які перетинає розмічена траса, мають бути накатані лижні сліди в межах їх видимості з траси (не менше 30 м).

Знак КП закріплюють над лижнею на висоті, що не заважає руху учасників. Перпендикулярно лижні розміщують номер КП, позначений темним жирним шрифтом на світлому тлі таким чином, щоб його було видно з обох боків. Висота цифр має бути не менше 5 см. Дозволяється замість звичайного знаку КП розташовувати перпендикулярно лижні плоский знак КП, який має з обох боків помаранчево-біле поле і цифрове позначення КП.

Позначенням КП є число, що відповідає його порядковому номеру на дистанції та умовне позначення дистанції. Якщо КП є спільним для кількох дистанцій, на ньому має бути відповідна кількість позначень КП і дистанцій.

Дистанція зі штрафними колами планується петлями таким чином, щоб на кожному ПО оцінювались не більше 5 КП, а ПО розташовується поблизу арени змагань.

4. Засоби відмітки та оцінка точності нанесення КП.

Під час змагань учасник наносить на карту місце розташування кожного КП на наступному КП шляхом проколювання карти з лицьового боку у відповідній точці:

- 1) спеціальним компостером з відбитком маркувального штемпелю;
- 2) власною голкою з подальшим перекреслюванням хрестом кольоровим олівцем наступного КП.

Положення останнього КП наноситься на спеціальному пункті відмітки, який розташовують не ближче 100 м від фінішу, позначають написом «Відмітка останнього КП» і споряджають стандартними засобами відмітки КП.

Дозволяється застосовувати спрощену систему відмітки: голкою без відмітки олівцем чи компостером.

Помилка в нанесенні КП визначається відстанню між його точним положенням на карті і центром відповідного проколу.

Точність оцінювання проводиться суддями після фінішу учасника вимірюванням відстані між правильним положенням КП на карті і відповідним проколом. Системи призначення штрафу наведені у Додатку 15. Дозволяється використовувати інші системи, відповідно до Регламенту, або інформації щодо змагань.

5. В разі застосування оцінки точності з призначенням штрафних кіл, учасник має нанести місце розташування всіх КП на карту, проколюючи її власною голкою з лицьового боку карти у відповідній точці, до приходу на ПО. Кількість проколів має дорівнювати кількості КП на відповідній ділянці дистанції. Після прибуття на ПО учасник має здати карту суддям та пройти оціночне коло, яке є частиною дистанції. За час подолання учасником оціночного кола судді визначають точність нанесення місцеположення КП відповідно до нанесених на зворотному боці карти кіл.

Учаснику забороняється залишати ПО до одержання оцінки, яка має повідомлятися суддею ПО або вивішуватися на інформаційному табло. Суддям забороняється після оцінки показувати учаснику місце дійсного розташування КП. Проходження учасниками штрафних кіл фіксується суддею, учасник рахує кола самостійно.

11. Змагання за вибором

Вимоги до змагань за вибором СОЛ аналогічні вимогам до змагань СОБ.

12. Спортивна етика на змаганнях

Учасник змагань зобов'язаний звільнити лижню за вимогою учасника, який його наздоганяє, за винятком ділянки за 100 м до фінішу.

Х. Змагання зі спортивного орієнтування на велосипедах (МТБО)

1. Інформація про змагання

На змаганнях МТБО додатково наводяться відомості:

1) в бюлетені 1 – щодо можливості використання громадського транспорту для доставки велосипедів до центру змагань/місць проживання (розміщення);

2) в бюлетені 2 – розклад руху транспорту для доставки велосипедів та схему під'їзду на велосипеді до арени змагань.

2. Місцевість змагань

Місцевість має бути придатною для проведення змагань на велосипедах та мати розвинену сітку доріг і стежок різних класів.

3. Переїзди, транспорт

В разі потреби на змаганнях Організатор має передбачити умови для доставки учасниками власних велосипедів до центру змагань, на арену змагань та/або місць розміщення.

Організатором передбачаються умови для безпечного зберігання велосипедів у центрі змагань та на аренах.

4. Старт і передача естафети на змаганнях

1. В разі роздільного старту застосовується стартовий інтервал:

1) на марафонській та довгій дистанціях – 3 хвилини;

2) у спринті – 1 або 2 хвилини;

3) на інших дистанціях – 2 хвилини.

Велосипед має бути нерухомим, до сигналу старту учасники мають залишати одну ногу на землі.

2. Під час роздільного старту учасник отримує карту за хвилину до сигналу старту. У змаганнях з переслідуванням учасник бере карту самостійно після старту.

3. Загальний старт застосовується на першому етапі в естафеті та, можливий - на подовженій, довгій та марафонській дистанціях. Місце загального старту має бути широким, з метою забезпечення справедливого та безпечного старту. Учасники з велосипедами шикуються рядами від 4 до 10 осіб, відповідно до старту, отримують карти знаходячись на велосипедах за 15 секунд до старту. Велосипед має бути нерухомим, учасник - залишає одну ногу на землі.

4. В естафетах передача естафети відбувається на велосипедах і здійснюється торканням. Карти учасників наступних етапів мають бути розміщені на ПВК не менше ніж через 50 м після зони передачі естафети.

5. Учасник змагань несе відповідальність за взяття правильної карти. Номер учасника або вікова група наносяться на зворотній бік карти або біля неї, і видимі учаснику до старту.

5. Карта та легенди КП

Карти мають відповідати Міжнародним вимогам до карт зі спортивного орієнтування на велосипедах (ISMТВО). Рекомендовані масштаби карт:

- 1) на марафонській дистанції – 1:15 000 або 1:20 000;
- 2) на довгій дистанції – 1:10 000 або 1:15 000;
- 3) на подовженій дистанції – 1:10 000 або 1:15 000;
- 4) на середній дистанції та в естафетах – 1:10 000 або 1:15 000;
- 5) на короткій дистанції – 1:7 500 або 1:10 000;
- 6) у спринті – 1:5 000, 1:7 500 або 1:10 000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції, але не перевищувати 1:10 000.

Карта має необхідні учаснику для подолання дистанції розміри, надрукована лише з одного боку аркушу. Карти змагань мають бути захищені від намокання та пошкоджень. Дозволяється для друку карт використання водостійкого паперу без захисту.

Дозволяється використовувати зміну карт.

На карту наносять позначення вікової групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) та знаки дистанції;

1) у заданому напрямку - точку початку орієнтування; КП та їх номери у порядку проходження; розмічені ділянки, обов'язкові проходи, фініш, з'єднувальні лінії. Номер КП позначається разом з кодом, наприклад, 6-44;

2) у змаганнях за вибором - точку початку орієнтування; КП та їх коди; фініш;

3) інші знаки дистанції (пункт підживлення тощо);

4) три клітини розміром не менше 18 мм × 18 мм для резервної відмітки компостерами (в разі використання електронної відмітки, відмінної від Emit).

У змаганнях МТВО легенди не використовуються.

6. Дистанція змагань

1. Параметри дистанції мають обиратися з урахуванням рангу змагань, особливостей місцевості, віку, статі, фізичної і технічної підготовленості учасників, кліматичних та погодних умов, з метою відповідного ОЧП індивідуальних змагань наведеному у Додатку 16. Відхилення від ОЧП мають бути узгоджені з Контролером (Інспектором).

2. Рівень складності дистанції має відповідати майстерності в орієнтуванні та читанні карти на швидкості змагань, здатності учасниками сконцентруватися. Перегони мають забезпечувати вибір різних варіантів руху і максимальну безпеку для учасників.

3. Довжина дистанцій наводиться як довжина вздовж найкоротшого шляху від старту через КП до фінішу з урахуванням розмічених ділянок.

4. Загальний набір висоти вимірюється вздовж найкоротшого оптимального шляху подолання дистанції (рекомендовано не перевищувати 6% довжини дистанції).

5. В індивідуальних змаганнях у заданому напрямку з метою розсіювання можуть плануватися варіанти дистанції з різним порядком проходження КП, всі учасники мають подолати однакову сумарну дистанцію.

6. На будь-яких дистанціях, крім марафонської, можуть проводитися естафети, де застосовується розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, команди мають подолати однакову сумарну дистанцію. Остання частина останнього етапу має бути без розсіювання. Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди мають долати етапи різної довжини в однаковому порядку.

В межах одного етапу застосування розсіювання має забезпечувати приблизно однакові витрати часу учасниками на різних варіантах.

7. На дистанціях з ОЧП більше 60 хвилин передбачається, як мінімум, один пункт підживлення. На ньому має бути запропонована чиста вода відповідної температури. За наявності інших напоїв - вони мають чітко відрізнятися маркуванням.

7. Заборонені райони і шляхи на змаганнях

Їзда поза дорогами та стежками заборонена, якщо інше спеціально не зазначене Організатором. Будь-які відхилення, дозвіл нести або везти велосипед між доріжками, мають бути передбачені Регламентом та інформацією щодо змагань.

На змаганнях для перевірки дотримання цих вимог можуть залучатися контролери на місцевості. Дистанції плануються з метою мінімізації спроб порушення вимог.

Розмічені ділянки мають бути чітко позначені на карті і на місцевості. Учасники повинні повністю проходити такі елементи дистанції. Точки перетину перешкод і проходи є обов'язковими для подолання у разі, якщо через них проходить з'єднувальна лінія КП.

Під час змагань учасникам заборонено долати або перетинати райони, ділянки чи лінійні об'єкти, позначені такими умовними знаками ISMTBOM (наведені у Додатку 26).

Дозволяється рух поза шляхами територіями, позначеними одним з умовних знаків згідно з ISMTBOM.

8. Постановка та обладнання КП на змаганнях

Контрольні пункти мають розташовуватися на дорогах/стежках, показаних на карті змагань, якщо інше не зазначено у Бюлетені 2. Знак КП має розміщуватись над дорогою або поряд з нею. Засоби відмітки мають забезпечувати можливість їх використання спортсменом з велосипеда, розміщуються на рівні його керма.

КП розташовуються на місцевості не ближче 50 м один від одного (рекомендується 60 м). Відстань між КП вимірюється прямою.

Цифри коду КП мають бути темного кольору на світлому тлі, висотою

від 3 до 10 см, мати товщину ліній від 5 до 10 мм. Номери кодів мають бути підкреслені за для уникнення неоднозначного тлумачення.

9. Спорядження та екіпірування учасників змагань

Велосипед з посиленою рамою, широкими покришками з якісним протектором, надійними гальмами. Його конструкція передбачає приведення в рух виключно за допомогою кругових рухів ніг через ланцюгову передачу. Використання допомоги електричного або іншого джерела енергії – заборонене.

Учасник під час перебування на дистанції має постійно носити твердий шолом для захисту голови.

Учасник їде, штовхає або несе власний велосипед зі старту через всі КП до фінішу.

Дозволяється транспортувати з собою під час змагань технічний набір для ремонту велосипеда. Для ремонту дозволяється використовувати запчастини тільки з цього набору або запозичені у інших учасників. Учасник має фінішувати з тією велосипедною рамою, з якою стартував.

Стартові номери мають бути закріплені попереду велосипеда та на спині учасника так, з метою його чіткого бачення учасниками, що наближуються з обох напрямків. Розміри номеру не повинні перевищувати 25 см x 25 см з цифрами висотою не менше 7 см.

В разі потреби Організатор може визначити зону технічної допомоги для учасників під час змагань, де команди можуть залишати обладнання, зокрема запасні частини та інструменти перед стартом. Ніяка допомога в такій зоні під час змагань не допускається.

10. Фініш змагань

На змаганнях останні 50 м перед лінією фінішу або зоною передачі естафети мають бути прямими, огороженими з обох боків і шириною не менше 5 м.

11. Результати

Попередні результати мають бути доступні на арені або в місцях переодягання протягом змагання.

Офіційні результати мають бути опубліковані не пізніше, ніж через 4 години після фінішу останнього учасника.

Офіційні результати включають всіх учасників змагань. В естафеті результати включають імена учасників змагань в порядку, в якому вони долали етапи та їхній час на етапі із зазначенням варіанту розсіювання для кожного етапу.

В разі застосування загального старту або старту з переслідуванням місця визначаються порядком, в якому учасники змагань фінішували. В естафеті це - член команди, який подолав останній етап.

Місця для учасників змагань або команд, що перевищили контрольний час, не визначають.

12. Кодекс етики учасника змагань

Технічна взаємодія між учасниками на змаганнях шляхом надання запчастин або допомогою в ремонті дозволяється, але не є обов'язковою. Надання технічної допомоги ззовні заборонено.

В разі зустрічі в лісі:

1) учасники мають додержуватися правої сторони і розходитись лівими плечами;

2) учасник, що їде вгору, має право переваги проїзду;

3) на перехресті право переваги проїзду має учасник, що їде головною дорогою (дорога з кращим покриттям, більш широка або спеціально позначена). В разі невизначеності пріоритету доріг перевагу має учасник, у якого відсутня перешкода з правого боку.

Учасники мають обганяти один одного з лівого боку але за необхідності дозволяється обгін з правого боку. Учасник має попередити щодо наміру обгону зліва чи справа сигналом чи голосом. Учасник, якого наздоганяють, має триматися правого боку дороги і не заважати обгону.

В разі зустрічі з вершниками або пішоходами, а також на повороті, учасник має знизити швидкість до безпечної.

Учасники мають уникати пошкодження доріг або стежок агресивними способами їзди, наприклад, їздою юзом.

Під час їзди по дорогах загального користування дотримання Правил дорожнього руху обов'язкове.

13. Безпека та захист навколишнього середовища на змаганнях

Будь-який перетин доріг з автомобільним рухом має чітко проглядатися як учасниками, так і водіями задля уникнення зіткнень. В разі необхідності для безпеки учасників на перехрестях слід виставляти регулювальників.

Відповідальністю кожного спортсмена є дотримання велосипеда в належному технічному стані, задля безпеки власника, інших учасників чи сторонніх осіб. Організатор перед стартом має право проведення технічного огляду велосипедів.

Під час планування дистанцій різних вікових груп або тієї ж дистанції з повторним використанням шляхів руху слід уникати ситуацій протиходу учасників, особливо на поворотах та підйомах.

Під час вибору арени змагань слід брати до уваги максимальну можливість використання громадського транспорту для доставки учасників у район змагань, а також заохочувати спільне використання учасниками власного транспорту.

Організатор відповідає за узгодження з землевласниками, місцевими жителями і відомствами з охорони навколишнього середовища щодо мінімізації шкоди завданої рослинам та тваринам під час проведення змагань, а також мінімізації іншого негативного впливу на середовище.

Учасники несуть відповідальність за спричинення шкоди рослинам, тваринам, огорожам, мурам, археологічним об'єктам.

Під час проведення змагань у міській забудові обов'язкове інформування місцевої влади та жителів щодо про дати і часу проведення змагань.

4. Інші види змагань

Змагання МТБО можуть проводитись з урахуванням загальних вимог та з пріоритетом технічних вимог для МТБО:

- 1) за вибором;
- 2) комбіновані (у заданому напрямку та за вибором).

XI. Змагання зі спортивного орієнтування трейл (ТРО)

1. Особливості проведення змагань

1. Додаткові визначення, що використовуються у змаганнях ТРО:

Пре-О – вид дистанції, де на КП оцінюється точність визначення положень знаків КП;

призма – тригранна призма, яка використовується в якості знаку КП в інших видах спортивного орієнтування;

пункт прийняття рішення – обладнане місце на дистанції Пре-О, в якому для КП із заданим порядковим номером учасник визначає послідовність нумерації призм, розташованих на місцевості;

рішення – аркуші, з розташованими на них вирізаними фрагментами карти навколо кожного КП, на яких зображується, крім кіл КП, розташування призм, вказівка на правильну відповідь та положення пунктів прийняття рішення;

тайм-КП – КП, на пункті прийняття рішення якого для кількох завдань оцінюється час визначення положень призм;

станція Темп-О – те ж саме, що й тайм-КП, але з можливістю відсутності правильних відповідей на завдання;

Темп-О – вид дистанції, де на станціях Темп-О оцінюється час визначення положень призм.

2. На змаганнях ТРО учасники долають дистанцію, рухаючись виключно уздовж дозволених для руху шляхів або за розміткою, і на пунктах прийняття рішення, розташованих поблизу КП за допомогою карти і компаса визначають, яка з декількох призм, розташованих на місцевості, співпадає з точкою, що позначена центром кола на карті, та описана легендою.

В ТРО швидкість руху дистанцією замінена швидкістю читання карти та інтерпретації місцевості, що дає можливість брати участь в змаганнях учасникам з різними можливостями пересування місцевістю (в т. ч. – на інвалідних візках).

3. На дистанції ТРО на кожному КП на об'єктах встановлюється від 1 до 5-ти призм, а на тайм-КП та в Темп-О - до 6-ти. Призми має бути видно з дозволених для руху доріг, стежок та розмічених ділянок, за межами яких учаснику знаходитись заборонено.

4. На пункті прийняття рішення учасник має визначити, яка з призм розташована правильно. Учасник бачить усі призми та обирає потрібну на його думку. Можливий варіант "зеро", коли жодна з призм не відповідає розташуванню КП на карті та легенді.

5. Поруч з пунктом прийняття рішення знаходиться пункт відмітки, де учасник фіксує відповідь за допомогою засобів відмітки: чипом в електронному блоці (станції) або компостером в контрольній картці учасника.

6. Переможець визначається за більшою кількістю балів, отриманих за правильно визначені контрольні пункти, та за меншим часом визначення

відповідей на тайм-КП та Темп-О.

7. На дистанції учасникам забороняється розмовляти, передавати будь-яку інформацію іншим учасникам будь-яким способом, у тому числі за допомогою мобільних телефонів.

2. Види змагань

1. Змагання з ТРО розрізняються за видом дистанцій: Пре-О – точне орієнтування та Темп-О.

2. Дистанція з Пре-О складається з визначеної кількості КП та декількох тайм-КП. Час подолання дистанції учасником не має суттєвого значення, якщо не вказано інше – головна умова вкластися в контрольний час. За кожний правильно визначений КП на дистанції Пре-О учаснику нараховується 1 бал.

Відмінністю змагань з Пре-О є включення в дистанцію одного або декількох тайм-КП – контрольного пункту, на якому реєструється час прийняття рішення. На тайм-КП бали за правильні відповіді не нараховуються. За кожну неправильну відповідь учаснику нараховується визначений штрафний час.

В змаганнях з Пре-О, як правило, перемагає учасник, який набрав найбільшу кількість балів. Якщо декілька учасників набирають однакову кількість балів, вище місце посідає учасник з меншою сумою часу на всіх тайм-КП. На деяких дистанціях для визначення результату можливе урахування як суми очок, так і/або часу подолання дистанції.

На змаганнях з Пре-О в інформації додатково повідомляють:

- 1) кількість призм на кожному КП;
- 2) наявність варіанту «зеро», допуски на «зеро» за відстанню, напрямком та висотою;
- 3) наявність та кількість тайм-КП;
- 4) кількість завдань на одному тайм-КП;
- 5) систему штрафу за перевищення контрольного часу;
- 6) систему підрахунку результатів.

3. Дистанція з Темп-О складається з декількох послідовних тайм-КП, де реєструється час прийняття рішення. За кожну невірну відповідь учаснику нараховується визначений штрафний час. Перемагає учасник, який витратив менший сумарний час на відповіді на всі завдання з урахуванням штрафів за неправильні відповіді.

На змаганнях з Темп-О в інформації додатково повідомляють:

- 1) кількість станцій;
- 2) кількість завдань на одній станції;
- 3) кількість штрафу в секундах за невірну відповідь;
- 4) схему руху по дистанції;
- 5) систему підрахунку результатів.
- 6) допуски на «зеро» за відстанню, напрямком та висотою.

3. Учасники та екіпірування на змаганнях

1. У змаганнях з ТРО учасники поділяються на класи:

1) відкритий клас «О» - учасники, незалежно від статі, віку або можливостей пересування, якщо інше не зазначене Регламентом;

2) клас учасників з обмеженою рухливістю «Р» - учасники, які мають деякий постійний фізичний недолік, що обмежує їх рухливість (включаючи прихований недолік, документально підтверджений) та/або створює істотну незручність на змаганнях зі спортивного орієнтування;

3) клас «В» - учасники, які долають дистанції з меншими технічними вимогами.

Учасники усіх класів можуть поділятися на групи за віком, кваліфікацією, іншими ознаками.

2. Стартовий номер учасника змагань ТРО має бути закріплений на грудях або на нозі учасника.

3. Користування будь-якими механічними або електронними приладами (в тому числі мобільними телефонами), крім ходоміра, годинника, збільшувальної лінзи та лінійки заборонено.

4. Учасники класу Р можуть користуватись милицями, інвалідною тростиною; рухатись на інвалідних візках (ручних чи електричних), ручних або ножних велосипедах (двох - чи триколісних); користуватись допомогою осіб, що їх супроводжують. Не дозволяється використовувати засоби пересування, оснащені двигунами внутрішнього згоряння, або транспортні засоби з електричними двигунами, призначеними більше, ніж для однієї особи.

4. Місцевість

Місцевість для ТРО має бути видимою з дозволених для руху шляхів та ділянок, багатою на деталі, з рельєфом, що разом з гідрографією та рослинністю потребує навичок інтерпретації карти.

Якщо в змаганнях планується участь учасників з обмеженою рухливістю, місцевість має обиратися для забезпечення можливості подолання ними дистанції. В іншому разі необхідно обладнати окрему дистанцію, яка враховує можливості цих учасників.

Місцевість поза дорогами і стежками, а також дороги і стежки, що розмічені відповідним чином, заборонені для руху. Відомості щодо заборонених шляхів мають бути наведені в інформації щодо змагань і нанесені на карту.

Поблизу пунктів прийняття рішення на відкритій місцевості або лісових ділянках з рідкою рослинністю може бути розмітка, що забороняє доступ на окремі ділянки місцевості, навіть якщо фізично вони доступні для учасників.

Обов'язкові ділянки, а також проходи, переходи тощо мають бути позначені на карті і місцевості, оминати їх заборонено.

5. Карта змагань

Карта для змагань ТРО має відображати місцевість з підвищеним рівнем деталізації та відображати місцевість такою, якою видно

з дозволених для руху шляхів: стежок та розмічених ділянок. Район змагань має охоплювати ділянку в межах 100 м від шляху руху, або більше. В разі забезпечення видимості і контрасту дозволяється розміщувати призми на більш далеких відстанях.

Концентрація об'єктів на ділянці потребує детальнішого зображення місцевості. За виключних обставин, особливості місцевості, які неможливо побачити ні з якої точки маршруту руху, можуть бути не нанесені на карту і, якщо їх включення спотворить відстані до них або між ними на карті.

Карта з ТРО має відповідати Міжнародним вимогам ISOM та ISSprOM з деякими відмінностями.

Масштаб карт для змагань з ТРО має становити 1:5 000, 1:4 000 або 1:3000. Розміри умовних знаків для змагань з ТРО мають бути збільшеними в 1,5 рази порівняно з умовними знаками карти в масштабі 1:15000, або відповідати умовним знакам карт для спринту. Діаметр кола КП на карті має дорівнювати 6 мм. Для дуже насиченої ділянки карти, як виняток, дозволяється зменшувати діаметр кола до 5 мм або до 4 мм.

Основний рекомендований перетин рельєфу має бути 2,5 м. Дозволяється на гористих місцевостях використання перетину 5 м, а на пологих – 2 м і менше. Допоміжні горизонталі для більш детального зображення рельєфу можуть проводитись на будь-якій висоті між основними горизонталями.

Крім розбірливості для карти ТРО важлива насиченість малими об'єктами та точність нанесення їх взаємного розташування. В разі збільшення масштабу базової карти СОБ слід виправити взаємне розташування об'єктів за відстанями та напрямками.

Дозволяється спрощений показ прохідності об'єктів місцевості. Вимоги прохідності рослинності, скель та обривів, боліт, річок та водойм можуть бути послаблені і замінені вимогами видимості.

Фрагмент карти на аркуші завдання тайм-КП, що видається учаснику на тайм-КП, має бути однакового масштабу з картою Пре-О, яку учасник отримує на старті.

Розташування номерів КП на карті має забезпечити краще сприйняття карти та дистанції.

Помилки карти і зміни, які сталися на місцевості після друку карти, мають бути виправлені на карті з метою запобігання впливу на результати змагань.

Карти змагань III-IV рангів повинні бути захищені від намокання та пошкоджень. Дозволяється використання водостійкого паперу без захисту.

6. Дистанції

1. Дистанції ТРО мають відповідати очікуваним можливостям учасників. Результати мають відображати технічну підготовленість спортсменів.

Види дистанцій ТРО наведені у Додатках 18 і 19.

Складність дистанції має відповідати майстерності і фізичним

можливостям учасників.

Якщо в змаганнях беруть участь учасники з обмеженою рухливістю, дистанція має бути спланована таким чином, щоб:

1) стежки та шляхи були придатні для пересування на інвалідних візках та милицях;

2) імовірні шляхи руху не містили крутих спусків та підйомів, небезпечних ділянок (вузьких та похилих стежок біля обривів, вузьких мостів без поручнів, глибоких вимоїн та вибоїн на шляхах тощо);

3) були вжиті необхідні заходи безпеки, якщо неможливо обійти небезпечні місця (установлені тимчасові огорожі тощо);

4) найбільший нахил для руху інвалідних візків без помічників не перевищував 14% на відстані не більше 20 м;

5) нахил поперек руху не перевищував 8%; в будь-якому місці з перевищенням цього нахилу мають бути присутніми особи для надання допомоги;

б) особи з обмеженою рухливістю, що рухаються в інвалідних візках або пішки та інші менш рухливі учасники, могли подолати дистанцію в межах контрольного часу, використовуючи, де можливо, допомогу Організатора.

2. Класи дистанцій Пре-О.

Класи дистанцій Пре-О в залежності від рівня змагань визначені у Додатку 17.

3. Вимоги до дистанцій Пре-О.

Дистанції Пре-О відрізняються складністю, довжиною, кількістю КП та часом, який закладений на подолання одного кілометра дистанції та на визначення одного КП. Відповідні вимоги наведені у Додатку 17.

Вимоги до дистанцій, на яких учасники об'єднані в загальну групу:

траса має плануватись таким чином, щоб учасники, які рухаються самостійно або використовують механічні чи електричні засоби пересування, не мали переваги перед іншими учасниками;

всі дороги, стежки, непрохідні для будь-яких інвалідних візків через ширину, наявність повалених дерев, виступаючих коренів, непрохідної поверхні та інших перешкод, мають бути заборонені для руху всіх учасників.

На дистанціях Пре-О може використовуватись ділянка дистанції з одностороннім рухом, на якій учасник має рухатись лише у вказаному напрямку з можливістю зупинки. Ця ділянка має бути позначена на карті і на місцевості. За порушення учасник має бути дискваліфікований.

4. Дистанція Темп-О.

Види дистанцій Темп-О наведені у Додатку 19.

5. Естафети.

Кількість етапів в естафеті з ТРО може бути від 2 до 4. Дистанція етапу естафети зазвичай складається з двох частин: точного орієнтування та 1-2 станцій Темп-О. На кожній станції вирішується від 4-х до 6-ти завдань. На деяких етапах може не бути станцій Темп-О.

Естафета може проводитися на дистанції в заданому напрямку або за вибором. Організація змагань здійснюється наступним чином.

Дистанція естафети в заданому напрямку:

- 1) проводиться за зразком естафети СОБ;
- 2) частина дистанції з Пре-О зазвичай складається з 8-15 КП;
- 3) учасники всіх етапів можуть проходити однакові КП;
- 4) учасники різних етапів можуть мати різні завдання на тих самих КП;
- 5) можуть бути використані різноманітні системи розсіювання.

Дистанція естафети за вибором (на прикладі 3-етапної естафети):

1) на місцевості розташована відповідна кількість КП, що може бути поділена між етапами, наприклад 30;

2) учасник першого етапу проходить будь-які 10 КП, передає естафету та йде на другу частину етапу (Темп-О);

3) учасник другого етапу проходить будь-які 10 КП з 20, що залишились, і йде на другу частину етапу (Темп-О);

4) учасник третього етапу проходить решту КП і йде на другу частину етапу (Темп-О).

Контрольний час визначається на всю естафету і може довільно розподілятися між етапами.

Передача естафети здійснюється наступним чином (на прикладі 3-етапної естафети): учаснику першого етапу видається командна контрольна картка на всі етапи. Це може бути три контрольних картки, скріплені разом. На фініші судді відрізають його частину картки, учасник передає решту контрольної картки (з частинами решти етапів) учаснику наступного етапу. Учасник наступного етапу фінішує, судді відрізають його частину картки; і учасник передає учаснику наступного етапу контрольну картку з частиною його етапу.

Результат може визначатися:

1) за сумою балів дистанції Пре-О, далі за сумою часу Темп-О з урахуванням штрафу;

2) за сумою часу відповідей на Темп-О та штрафного часу за неправильні відповіді на дистанції Пре-О та Темп-О.

Штрафний час за кожний неправильно визначений КП на дистанції Пре-О, зазвичай, становить 60 секунд, а на Темп-О – 30 секунд. Якщо учасник етапу бере більше визначеної на етапі кількості КП, йому нараховується штрафний бал за кожний зайвий КП. Якщо учасник бере менше визначеної на етапі кількості КП, йому нараховується штрафний бал за кожний КП, якого не вистачає. Процедура нарахування штрафних балів має бути наведена в бюлетені.

На останньому етапі можливе проходження Темп-О:

1) у порядку фінішу команд;

2) у зворотному порядку за результатом команди перед Темп-О останнього етапу.

7. Постановка і обладнання КП

КП може бути встановлений на будь-якому об'єкті або поблизу нього, має бути видимим з дозволених шляхів руху, за умови, що центр кола може бути визначений за допомогою методів визначення розташування та наданої легенди.

Методи визначення розташування:

1) основні:

відносно нанесеного на карту об'єкту чи біля нього;

за горизонталлю;

візуванням;

2) допоміжні:

за азимутом;

за відстанню.

КП, що нанесений на карту, позначається на місцевості групою знаків КП (стандартних призм), розташованих поблизу місця, що відповідає на місцевості центру кола контрольного пункту.

Точність розміщення призми на місцевості в ТРО має становити 1 м. Призми мають бути встановлені на однаковій висоті над поверхнею землі (розміщення верхнього краю на висоті 1 м над землею).

Призми мають бути встановлені таким чином, щоб з пункту прийняття рішення всі призми на КП були однаково видимі тим учасникам, що сидять (0,8 м над поверхнею землі) і тим, хто стоїть (до 2 м над поверхнею), і не закриті рослинністю. Щонайменше третина кожної призми має бути видимою для обох категорій учасників. Для покращення видимості напередодні змагань може бути проведена обрізка гілок рослинності, косіння трави. Відносне положення призм не може змінюватись в разі спостереження з різних місць зони розміром 1×1 м, розташованої навколо стовпчика пункту прийняття рішення.

Для розташування призм одного КП відсутня визначена мінімальна відстань. Якщо призми різних КП знаходяться занадто близько одна до одної і це може ввести учасників в оману, вони мають бути розділені розміткою з пункту прийняття рішення, або розміткою має бути виділений кут огляду, або призми, що відносяться до різних КП, мають відрізнятись кольором.

Якщо призма розташовується на великій відстані (більше 80-100 м), рекомендується встановлювати на стойці два знаки: один над одним або призму з більшими розмірами, наприклад, 50 см × 50 см.

8. Легенди КП

Положення КП відносно об'єкту, зображеного на карті, визначається легендою КП відповідно до актуального видання Легенд контрольних пунктів ISCD, і можуть бути надані у виді піктограм, а на спрощених змаганнях - у виді текстового опису.

Точне розташування призми КП на об'єкті місцевості, позначеному центром кола на карті і описаного легендою КП, має бути беззаперечним.

Необхідно уникати розміщення контрольного пункту, положення якого неможливо чітко і точно визначити легендою.

Кількість призм в районі КП позначається літерами латинського алфавіту (А, В, С, D, Е) в стовбці В. В разі потреби в стовбці Н розміщується стрілка, напрям якої показує напрямок спостереження з пункту прийняття рішення.

Легенди КП можуть бути:

1) загальні – вказують на деяку площу, на якій можна встановлювати призми, наприклад, галявина, північна частина; місце постановки призм задається центром кола і визначається за відношенням до інших орієнтирів;

2) унікальні - однозначно вказують на точку постановки призми (камінь, східний бік); використовуються для поза масштабних об'єктів, перехрестя чи злиття лінійних орієнтирів.

3) частково унікальні – легенди, що за однією координатою загальні, а за другою – унікальні; використовуються для лінійних об'єктів та для межі об'єктів, що мають значну площу(дорога або край озера).

Легенди КП для кожної дистанції мають бути надруковані на карті.

9. Пункт прийняття рішення

На шляху руху учасника в межах видимості всіх знаків КП обладнується пункт прийняття рішення - стійка, на якій містяться таблички із зазначенням номерів КП дистанцій відповідних класів (як правило, порядкових: О7, В3), На карту учасника пункт прийняття рішення не наноситься.

Учасник має право рухатись уздовж дозволеного шляху вперед - назад в районі пункту прийняття рішення для визначення правильної відповіді. Учасники, що пересуваються без візків, не можуть наблизитись до знаків КП ближче, ніж дозволяє візок. Вони не можуть отримати перевагу, (піднімаючись на будь-який об'єкт позаду пункту прийняття рішення).

Рух учасника в напрямку наступного КП може бути обмежений відповідною розміткою, яка означає, що далі просуватись дозволено тільки після відмітки цього КП. На таких КП має бути присутнім суддя КП.

Знаки КП позначаються буквами зліва направо, крайня зліва – А, далі за стрілкою годинника – В, С, D, Е. Букви на знак не наносяться, учасник визначає їх самостійно.

10. Пункт відмітки

Учасники фіксують відповіді на пункті відмітки, що встановлюється поряд з пунктом прийняття рішення (зазвичай, в кількох метрах у напрямку руху на наступний КП) і обладнується відповідними засобами відмітки. Можливе суміщення пункту відмітки з пунктом прийняття рішення.

Засоби відмітки мають бути доступними для всіх учасників. Для відмітки може використовуватися електронна система або компостери.

В разі використання компостерів, контрольна картка має задовольняти наступним вимогам:

- 1) матеріал картки має бути водостійким або картка має бути захищена від намокання та пошкодження;
- 2) клітина для позначки має розмір сторони не менше 13 мм;
- 3) на змаганнях з дистанціями класів Е, А, Б картка має частину, на якій автоматично дублюється відмітка на КП, яку робить учасник;
- 4) основна частина контрольної картки здається учасником на фініші, дублююча частина залишається учаснику для аналізу, або відразу після фінішу, або повертається після фінішу останнього учасника;
- 5) дозволяється додатковий захист, укріплення або розміщення контрольної картки учасником в пакеті, забороняється її обрізання;
- 6) учаснику дозволяється зробити компостером один відбиток в обрану клітину контрольної картки;
- 7) на суміжних КП використовуються компостери з різним відбитком.

Зразок контрольної картки наведений в Додатку 20.

На дистанції заданого напрямку, якщо не зазначено інше, учаснику для визначення місцеположення КП дозволяється рухатись до наступних КП, зробити відмітку відповіді на кожному КП учасник зобов'язаний у заданому порядку.

Учасник несе особисту відповідальність за правильність відмітки, навіть якщо вона робиться супроводжуючою особою або суддями (на Тайм-КП).

Якщо для відповідного КП зроблено більше однієї відмітки або немає жодної, відмітка не зараховується. Зміни та виправлення в зареєстрованому виборі не дозволяються.

Судді можуть здійснювати перевірку контрольних карток або зчитувати електронні чіпи для контролю послідовності проходження КП дистанції у заданому порядку.

Якщо в разі використання електронної відмітки на змаганнях в заданому напрямку виявлені пропущені КП, вони не зараховуються (в разі при порядку відмітки: 1, 2, 6, 3, 4, 5 – за контрольні пункти 3, 4, 5 бали не нараховуються).

У разі використання електронної відмітки на карті має бути надрукована контрольна картка 5 рядків по 6 клітинок, з розміром сторони не менш ніж 13 мм, а пункт прийняття рішення має бути обладнаний компостером для резервної відмітки. Якщо електронна відмітка не спрацювала або учаснику це здалося, що вона не спрацювала, учасник робить відмітку компостером у контрольній картці. На фініші він зобов'язаний заявити відмітку в картці. Якщо станція не спрацювала – зараховується відмітка на картці. Якщо спрацювала - бал зараховується при умові співпадання відміток електронної та в картці. Якщо відмітки різні бал не зараховується.

Змагання можуть проводитись із спрощеною системою відмітки, з використанням особистих компостерів; без встановлення пунктів прийняття рішення на КП із задачею "А-Зеро".

11. Тайм-КП

На дистанціях класів Е, А рекомендується встановлення від одного до трьох тайм-КП. Вони можуть бути розташовані у будь-якій частині дистанції, але краще до офіційного старту або після попереднього фінішу. На тайм-КП має бути встановлено 6 призм.

На тайм-КП на одних і тих же призмах може бути від 2 до 4 завдань.

Для кожного завдання тайм-КП має бути спеціально підготовлений аркуш завдання тайм-КП. Аркуш має бути не менший формату А5 і має містити:

1) фрагмент карти місцевості, зорієнтований в напрямку КП, з нанесеним на карту колом КП (круглим або квадратним) з діаметром або стороною від 5 см до 12 см;

2) позначення магнітного меридіану на карті з напрямком на північ;

3) легенду КП (під фрагментом карти);

4) номер тайм-КП (бажано в правому верхньому куті аркуша);

5) номер завдання має бути надрукований із зсувом порівняно з карткою з попереднім завданням;

6) в аркушах мають бути зроблені вирізи з метою запобігання складання аркушів у правильному порядку згідно номерів завдань;

7) масштаб карти.

Мають бути підготовлені 2 набори аркушів: окремі та зброшуровані. Учасник має право вибору.

Деталі місцевості в районі тайм-КП не показуються на картах Пре-О, які учасники отримують на старті з метою запобігання вивчення району місцевості раніше запрошення на тайм-КП.

Учасник підходить до тайм-КП, сідає на запропонований стілець у положенні, щоб всі знаки КП (призми) були видимі як для учасника в інвалідному візку, а їх розташування ідентифіковане. Поки учасник сідає суддя (судді) має закривати собою призми.

Суддя показує кількість призм зліва направо: (А, В, С, D, Е, F або від А до F), вручає аркуш, або розташовує його перед учасником і починає відлік часу (включає секундомір).

Для вибору варіанта відповіді учаснику надається тридцять секунд на одне завдання, щодо закінчення часу на всі завдання учасника попереджають за 10 секунд.

Фіксація часу на тайм-КП (зупинка секундоміру) проводиться після отримання чіткої відповіді учасника. В разі застосування електронної відмітки час відповіді фіксується як різниця між часом відмітки чипом в стартовому блоці і в контрольному блоці, що відповідає обраній відповіді.

Відповідь учасником може бути здійснена показом букви на таблиці з літерами або усно за допомогою використання міжнародної фонетичної Абетки (Альфа, Браво, Чарлі, Дельта, Еко або Фокстрот). Може бути дозволено користуватися відповідями А, Бе, Це, Де, Є, еФ. При отриманні різних відповідей різними способами зараховується показана літера.

Після закінчення часу на всі відповіді ніяка відповідь

не зараховується.

Варіант «зеро» на тайм-КП не вживається.

Учасник дає відповідь при відкритому аркуші завдання.

Учасник не має права повертати попередній аркуш. Якщо перед учасником одночасно відкриті 2 аркуші, відповідь не зараховується.

Судді фіксують букви обраних варіантів на завдання та час, який витратив учасник на визначення відповідей, в контрольній картці учасника. Час фіксується з точністю до половини секунди з округленням на користь учасника.

Суддя несе відповідальність за правильний порядок видачі аркушів та правильний порядок запису відповідей, витраченого часу в картку учасника, учасник має право перевірити вірність порядку видачі аркушів, порядку запису відповідей та часу в контрольну карточку учасника поки він не залишив тайм-КП.

Суддя на станції зобов'язаний контролювати, щоб ніхто з учасників не намагався отримати перевагу за затягування часу (сідання на стілець, передача картки судді тощо).

На тайм-КП має знаходитись тільки один учасник. Для забезпечення цього поза межами видимості тайм-КП обладнується зона очікування, де знаходяться учасники перед входом на тайм-КП.

Для дотримання принципу спортивної справедливості при підході від зони очікування до стільця тайм-КП суддя закривав учаснику видимість призм, наприклад, за допомогою парасольки.

Якщо тайм-КП розташований на дистанції Пре-О:

1) учасники здають свої карти судді на час очікування і знаходження на тайм-КП;

2) час перебування у зоні чекання з моменту прибуття і здачі карти до моменту повернення з тайм-КП фіксується в картці учасника або електронним чіпом і відраховується від загального часу проходження дистанції.

12. Темп-О

Темп-О – це вид дистанції ТРО, де не призначається контрольний час, за перевищення якого може бути нарахований штраф. Дистанція Темп-О складається з деякої кількості тайм-КП. Місце розташування тайм-КП називається станцією і є аналогом пункту прийняття рішення дистанції Пре-О. Учасник рухається дистанцією від старту через КП до фінішу за спрощеною картою, схемою або за розміткою.

На кожній станції Темп-О зазвичай пропонується від 4 до 6 завдань; загальна кількість завдань на дистанції Темп-О має бути не менше 24.

На прийняття рішення кожного завдання на станції учаснику надається час від 20 до 60 секунд. (Додаток 19).

Завдання можуть містити відповідь «зеро».

Зразок контрольної картки для Темп-О наведений в Додатку 20.

Дії учасника та суддів на станції Темп-О такі ж, як на станції

тайм-КП.

13. Варіант «зеро» і задача «А-зеро»

1. Відповідь «зеро» надається, якщо положення можна визначити за центром кола, коли призма:

- 1) відсутня на зазначеному на карті об'єкті (паралельна ситуація);
- 2) знаходиться не з того боку об'єкту (згідно допусків на «зеро» за «напрямком»);
- 3) знаходиться на зазначеному на карті об'єкті, але не в тому місці відносно інших об'єктів, не на тому краю або не на тій висоті (згідно допусків на «зеро» за «відстанню та висотою»).

2. Відповідь «зеро» надається, якщо положення можна визначити виключно за легендою (згідно допусків на «зеро» за «напрямком»), коли знак КП відсутній у місці на місцевості, описаному:

- 1) унікальною легендою;
- 2) частково унікальною легендою в перпендикулярному до лінійного об'єкту напрямку.

Відповідь «зеро» має однозначно визначатися методами визначення положення. Положення «зеро» має бути більш чітким, ніж будь-яка призма, і має бути безспірним.

Відповідь «зеро» не може бути наслідком неточності карти або невеликих похибок у постановці призм, неточності в загальних легендах (складно визначити центральну чи східну частину пагорбу), або розбіжності рішень, що дають допоміжні засоби визначення положення порівняно з основними .

В Бюлетені 2, у технічній інформації щодо дистанцій, мають бути наведені чітко сформульовані допуски на «Зеро» за напрямком, відстанню та висотою".

3. Задачею «А-зеро» називається КП, в стовбці «кількість призм» якого наведена буква А, тобто одна призма.

Особливістю задачі «А-зеро» полягає в тому, що учасник може бачити з пункту прийняття рішення будь-яку кількість призм. Якщо призма розташована на об'єкті, позначеному на карті центром кола і описаному легендою, то дається відповідь «А», в протилежному випадку – «зеро».

У випадку задачі «А-зеро» в полі зору на пункті прийняття рішення не може бути іншої призми з такою ж легендою.

14. Старт та жеребкування

Старт на змаганнях з ТРО може бути роздільний, груповий та загальний. В особистих та особисто-командних змаганнях застосовується роздільний старт, в естафетах – загальний. В разі роздільного старту рекомендований 2-хвилинний стартовий інтервал.

15. Фініш, хронометраж та контрольний час

1. Щонайменше остання частина шляху до фінішної лінії має бути розмічена.

2. Час подолання дистанції фіксується з точністю до секунди.

3. В бюлетені визначається контрольний час, як правило, в межах 1,0–2,5 години, а також система штрафу (крім Темп-О) за його перевищення (зазвичай один бал за кожні повні або неповні 5 хвилин).

4. Будь-яка затримка учасника на дистанції не з його вини має фіксуватися і враховуватися для визначення часу подолання дистанції.

16. Результати

1. Особистий результат на дистанції Пре-О.

За кожен правильну відповідь на КП учаснику на дистанції Пре-О нараховується 1 бал. На тайм-КП учаснику бали не нараховуються.

За кожен неправильну відповідь на завдання на тайм-КП до часу, витраченого учасником на тайм-КП, додається 60 секунд. За відсутність відповіді взагалі додається 90 секунд.

Якщо КП анульований, він виключається з підрахунку результатів для всіх учасників.

Особистий результат учасника на дистанції Пре-О, визначається сумою балів за правильні відповіді на КП за мінусом штрафних балів за перевищення КЧ.

В разі рівності балів для визначення переможця можуть використовуватися показники:

- 1) менша сума часу на тайм-КП (як правило);
- 2) менший час проходження дистанції;
- 3) комбінація варіантів (1) і (2), що визначається Регламентом і вказується в інформації щодо змагань.

У спринті, на надкороткій та на короткій дистанції Пре-О особистий результат учасника може визначатись за часом проходження дистанції з урахуванням штрафного часу за неправильні відповіді.

На багатоденних змаганнях результат може визначатися :

- 1) за сумою балів, набраних учасником на всіх дистанціях;
- 2) за сумою очок, що нараховуються учаснику за зайняте на кожній дистанції місце згідно з Регламентом;
- 3) за сумою коефіцієнтів на кожній дистанції (відношень до результату переможця);
- 4) за сумою часу: набрані бали Пре-О та секунди на тайм-КП та Темп-О переводяться в секунди.

В разі однакової кількості очок перевага визначається Регламентом, або учасники посідають однакові місця.

2. Особистий результат в Темп-О

Результат визначається за правильністю та часом на відповіді на всі завдання. Час подолання дистанції не має значення.

Результат може визначатися :

- 1) за більшою кількістю набраних балів, а в разі рівності - за меншим часом, витраченим на відповіді;
- 2) за часом - учасники розташовуються за меншим часом, витраченим

на відповіді, до якого додається штрафний час (від 30 до 60 секунд) за кожен невірну відповідь.

3. Інші результати в ТРО

Результат в естафеті може визначатися:

1) за більшою кількістю набраних балів на дистанції Пре-О, а в разі рівності - за меншим часом, витраченим на відповіді та штрафним часом на Темп-О, зазвичай 30 секунд;

2) за часом - команди розташовуються за меншим часом, витраченим на всі відповіді, до якого додається штрафний час зазвичай 30 секунд за кожен неправильну відповідь на Темп-О та 60 секунд за кожен неправильну відповідь на дистанції Пре-О.

17. Відповіді та рішення на змаганнях ТРО

Після фінішу останнього учасника організатори мають оприлюднити правильні відповіді. Відповіді можуть бути наведені у вигляді таблиці відповідей і/або рішень. Спрощеним варіантом рішення може бути карта у збільшеному масштабі порівняно з картою змагань.

Рішення мають бути розміщені на щиті інформації та роздані представникам команд.

У разі виявлення помилки у рішеннях вона може бути виправлена рішенням головного судді за скаргою якщо:

1) призма розміщена не на тому об'єкті або не з того боку об'єкта;

2) призма розміщена на тому об'єкті, але не там відносно інших об'єктів, не на тій частині об'єкту, не на тій висоті згідно з допусками за відстанню, напрямком чи висотою.

Відповідь може бути змінена рішенням Жюрі за результатом розгляду протесту.

18. Анулювання КП

Контрольний пункт на змаганнях з ТРО може бути анульований за рішенням Жюрі або головним суддею, якщо Жюрі не призначене, в разі:

1) кількість призм на місцевості під час змагань змінилася;

2) різні основні способи визначення місцеположення дають різні відповіді;

3) різко змінилася видимість призм через освітлення призм (на сонці, у тіні тощо);

4) виявлені грубі помилки в постановці КП або тиражі карт, що робить неможливим об'єктивне визначення результатів.

19. Жюрі

Жюрі приймає рішення щодо перегляду відповідей чи анулювання окремих контрольних пунктів, анулювання результатів в окремому виді змагань (в разі неможливості об'єктивного визначення результатів внаслідок грубих помилок Організатора).

Склад Жюрі змагань ТРО має становити 3-5 членів, а рішення

приймається більшістю голосів членів Жюрі з перевагою в 2 голоси.

Контролер керує роботою Жюрі без права голосу.

Якщо член Жюрі заявляє самовідвід через причетність до події протесту, він є постраждалим, не може з поважних причин виконувати свої обов'язки, Контролер признає йому заміну.

20. Інспектування карт та дистанцій

Для ТРО під керівництвом Контролера (Інспектора) вирішуються питання:

1) оцінка якості дистанцій за ступенем складності, розташуванням КП, наявністю факторів випадковості, можливість подолання дистанції учасниками з різними фізичними можливостями тощо;

2) оцінка якості карти в районі КП, точності постановки призм та беззаперечності правильних відповідей на КП за допомогою способів визначення положення призм.

На етапі попереднього інспектування служба дистанцій надає інспектору карту без дистанцій і контрольні карти з дистанціями та легендами відповідного виду програми в масштабі змагань, попередні аркуші рішень.

Для змагань III-IV рангів служба дистанцій надає додатково аркуші інспекції, або карту змагань у збільшеному масштабі, якщо аркушів інспекції немає.

На етапі остаточного інспектування служба дистанцій надає інспектору контрольні карти з дистанціями та легендами відповідного номеру програми, а для чемпіонатів України додатково аркуші інспекції з виправленими недоробками; остаточні аркуші рішень.

За результатами остаточного інспектування не пізніше, ніж за годину до старту Контролер (Інспектор) підписує:

- 1) акт здачі дистанції;
- 2) аркуші інспектування ;
- 3) аркуші рішень.

Форма акту здачі дистанції наведена в Додатку 2.

У випадку, якщо Контролер (Інспектор) не може дійти згоди із заступником головного судді (начальником дистанції) щодо положення розташування призм окремого КП, рішенням Контролера (Інспектора) цей контрольний пункт може бути виключений з дистанції (при цьому - кількість КП на дистанції зменшується) або замінений на резервний.

21. Фізична допомога і супровід на змаганнях

Кожен з учасників, який потребує допомоги, під час змагань має супроводжуватися фізично здоровою особою. Особа, що супроводжує, може призначатися Організатором.

Фізичні можливості учасників або осіб, що супроводжують, не мають впливати на результати змагань.

Супроводжуючі особи мають надавати необхідну фізичну допомогу,

за якою звертається учасник, а також дотримуватися інструкцій учасників без коментарів, навіть якщо це призведе до виходу на заборонену ділянку місцевості, що може призвести до дискваліфікації учасника. Супроводжуюча особа може робити відмітку у контрольних картках. Ніяка інша допомога, особливо в читанні карти, виборі шляху, розрахунку часу, прийняттю рішення на КП тощо не дозволяється.

Учасники мають забезпечити належні умови для супроводжуваних осіб: інвалідні візки з ручками, діаметр передніх не менше 12 см.

22. Спортивна справедливість

Учасники ТРО, що пересуваються пішки, зобов'язані пропускати учасників на інвалідних візках до сторони стежки, ближньої до пункту прийняття рішення, до самого пункту прийняття рішення і до пункту відмітки.

Заборонено просити і отримувати технічну допомогу з боку інших учасників або супроводжуваних осіб, надавати підтримку іншим учасникам під час змагань. У разі настання нещасного випадку всі учасники зобов'язані допомагати постраждалим спортсменам, допомагати спортсменам, що потребують фізичної допомоги.

Спортсмени мають вести себе на місцевості тихо.

Судді та інші особи (наприклад, представники ЗМІ), що знаходяться на місцевості, не мають права турбувати і допомагати учасникам, крім надання фізичної допомоги на скрутних ділянках.

ХІІ. Змагання зі спортивного орієнтування рогейн (СОР)

1. Додаткові визначення

Додаткові визначення, що використовуються у змаганнях СОР:

дозволений час на співпрацю – встановлений ліміт часу на дозволену співпрацю команд, що беруть участь у змаганнях. Для змагань з контрольним часом від 6 до 24 годин дозволений час на співпрацю має не перевищувати 25% контрольного часу змагань. Для змагань з контрольним часом менше 6 годин обмеження щодо часу співпраці команд відсутні;

команда – два або три учасника, які разом долають дистанцію. Співпраця команд – спільне з іншими командами проходження дистанції (відвідування КП в однаковому порядку) або переслідування іншої команди.

2. Формати змагань

Рекомендована тривалість контрольного часу для змагань СОР складає: 24 години; 12 годин; 6 годин; 3 години.

За способом пересування змагання СОР поділяються на:

- 1) бігом;
- 2) на лижах;
- 3) на велосипедах;
- 4) інші види пересування.

У залежності від контрольного часу і способу пересування утворюються формати змагань. На одних змаганнях в програму може входити кілька форматів, поєднання форматів в межах однієї вікової групи (6 і 12 годин) не дозволяється.

3. В Бюлетені 1 додатково вказується список обов'язкового спорядження, необхідного для проходження дистанції.

В Бюлетені 2 або в технічній інформації щодо змагань додатково наводяться:

- 1) система умовних знаків карти, що застосовується у змаганнях;
- 2) загальний список легенд КП, встановлених на місцевості;
- 3) часовий інтервал відмітки на КП між учасниками однієї команди;
- 4) пояснення “ціни” КП, наведеної в коді КП;
- 5) ліміт перевищення контрольного часу та систему нарахування штрафу за його перевищення.

4. Учасники змагань

У змаганнях беруть участь жіночі, чоловічі або змішані команди, які складаються з двох або трьох осіб віком не менше 16 років. Належність кожного учасника команди до вікової групи визначається віком спортсмена на день початку змагань.

Вікові групи учасників команд (за датою народження від 16 років):

- 1) юнаки – молодше 18 років;
- 2) юніори – молодше 20 років;

- 3) молодь – молодше 23 років;
- 4) дорослі - від 16 років та старші;
- 5) ветерани – від 40 років та старші;
- 6) суперветерани – від 55 років та старші;
- 7) ультраветерани – від 65 років та старші;
- 8) відкрита вікова група – вік учасників не регламентується;

Групи змагань наведені у Додатку 21.

Команди, які належать до групи ультраветеранів входять до складу групи ветеранів та суперветеранів, а суперветеранів до складу групи ветеранів. У змаганнях, коли передбачається нічний формат, до складу кожної команди обов'язково має включатися спортсмен старше 18 років.

5. Умови участі у змаганнях

1. Учасники змагань СОР зобов'язані:

1) планувати і реалізовувати шлях пересування дистанцією відповідно до рівня фізичної та технічної підготовленості;

2) надавати будь-яку допомогу іншим учасникам змагань у випадку отримання травми або перебування у стані, що загрожує життю і здоров'ю (команда не може бути оштрафована за порушення вимог Правил під час надання допомоги);

3) на вимогу Організатора пред'являти контрольний браслет для перевірки цілісності;

4) під час змагань мати з собою обов'язкове спорядження та пред'являти його на вимогу Організатора;

5) під час змагань постійно знаходитися в межах голосового контакту з іншими членами команди;

6) взяте із собою на дистанцію спорядження чи обладнання повернути на арену змагань.

2. Учасникам змагань СОР забороняється:

1) використання інших засобів планування маршруту, окрім засобів для вимірювання відстані і підрахунку очок, зокрема, програмного забезпечення для оптимізації маршрутів та інші складні інструменти планування;

2) користуватися засобами мобільного зв'язку та радіозв'язку, за виключенням ситуацій, які загрожують здоров'ю та життю учасників;

3) розміщати в районі змагань поза межами арени продукти харчування, спорядження чи обладнання до початку змагань з метою їх подальшого використання на дистанції;

4) приймати допомогу в ході планування маршруту руху, на дистанції (крім медичної), навмисно співпрацювати з іншими командами або переслідувати їх;

5) відпочивати ближче 100 метрів від КП, за винятком випадків, коли КП суміщений з пунктом харчування;

3. Учасники зобов'язані поважати громадську і приватну власність у районі змагань:

- 1) не перетинати культивовані землі, якщо інше не визначено Організатором, не пересуватися будь-якою забороненою територією;
- 2) триматися на розумній відстані від житла і стад худоби;
- 3) виявляти належну обережність в разі перетину огорож, мурів, проходів через ворота. Кожна команда має залишати ворота в тому ж стані, в якому вони були знайдені;
- 4) не залишати сміття;
- 5) не розводити багаття на дистанції, крім ситуацій загрози здоров'ю та життю учасників;
- 6) не дошкуляти надмірно та не порушувати ритм життя місцевої фауни та флори;
- 7) не брати на дистанцію собак та зброю, у тому числі вогнепальну;
- 8) не пошкоджувати обладнання КП, пунктів харчування або будь-які інші об'єкти, розміщені на дистанції Організатором.

4. Кожен учасник під час змагань зобов'язаний мати свисток. У критичній ситуації учасник змагань має подавати ним ряд коротких звукових сигналів. Організатор має контролювати наявність свистка до старту і не допускати учасника на дистанцію без свистка.

5. Якщо під час змагань один або декілька учасників мають намір припинити участь у змаганнях та вийти зі складу команди, вся команда має повернутися в центр змагань і повідомити про це суддів. Ця команда буде вважатися такою, що завершила змагання. Якщо буде сформована нова команда, за рішенням Організатора вона може бути допущена до змагань, але бали, попередньо набрані командою, що завершила змагання, новому складу команди не зараховуються.

6. Учасники формату змагань бігом мають пересуватися дистанцією лише пішки. Дозволяється перетин учасниками водних об'єктів, навіть якщо для цього потрібно плавання, за умови, що вони не заборонені для перетину.

7. Учасники лижних і велосипедних форматів можуть пересуватися районом змагань частину часу або весь час пішки. При цьому слід обов'язково транспортувати з собою лижі або велосипед. Пересування без лиж лижними трасами заборонено.

6. Район змагань та розташування контрольних пунктів

1. Місцевість для формату змагань бігом має бути з широкими можливостями для вибору варіантів руху між КП.

Місцевість для формату змагань на лижах та на велосипедах має відповідати вимогам змагань СОЛ та МТБО.

2. Площа району змагань має бути визначена, а кількість КП та їх розташування мають бути сплановані таким чином, щоб команда переможець відповідного формату змагань відвідала не менше 80% КП, зазначених на карті, але не всі КП.

3. Арена змагань розташовується, за можливістю, в центрі району змагань.

7. Карта змагань

1. Для змагань COP використовують карти масштабу від 1:25 000 до 1:50 000. В разі проведення змагань формату від 3 до 12 годин можливе використання карт більш крупного масштабу, а на велосипедах формату від 12 годин до 24 годин – меншого масштабу.

2. Перетин рельєфу має не перевищувати 20 м.

3. Дозволяється вільне застосування систем умовних знаків для карти: від топографічних до спортивних (карт для спортивного орієнтування). Застосований стандарт карт і/або система умовних знаків мають бути наведені в інформації щодо змагань. Зразок карти має бути наданий на модельних змаганнях.

4. В разі використання спортивних карт вони мають бути підготовлені з дотриманням вимог, наведених у Додатку 22.

5. Карта змагань, що видається учасникам, має розміщуватися на одному аркуші паперу. Застосування різних масштабів для карти одного формату змагань не дозволяється.

6. Карта видається кожному учаснику змагань, незалежно від кількісного складу команди.

8. Легенди КП змагань

У змаганнях COP використовуються легенди за зразком змагань СОБ відповідно до актуальної версії Легенд контрольних пунктів ISCD.

Легенди надаються разом з картою у вигляді загального списку КП і можуть друкуватись на карті змагань або видаватись окремо.

9. Постановка та обладнання КП на змаганнях

На змаганнях COP постановка КП має бути технічно простою, щоб учасники не витрачали час на пошуки КП у безпосередній близькості від нього.

Знак КП встановлюється на висоті від 0,5 до 2 м над землею (на рівні очей людини) так, щоб КП був видимий учасникам у світлий час доби з відстані не менше 25 м з імовірних напрямів підходу.

Обладнання кожного КП має включати:

- 1) знак КП;
- 2) засоби відмітки;
- 3) конфетті з номером КП;
- 4) світловідбиваюча стрічка;

5) код КП (номер та літерний код – довільний набір з двох латинських літер).

У випадку застосування відмітки компостерами додатково розміщується протокол відвідування КП на кожному КП за формою, наведеною в Додатку 23.

10. Кодування КП та його «ціна» на змаганнях

Кожному КП присвоюється «ціна» - число, яке позначає кількість очок, що нараховується команді за відмітку на КП. «Ціна» контрольного

пункту має відображатися в його позначенні (коді).

Коди КП мають зростати в порядку збільшення «ціни» КП. Цифри коду мають бути нанесені жирним шрифтом темного кольору на світлому тлі призми КП та мати висоту не менше 3 см.

Перша цифра у двозначному, або перші дві цифри у тризначному коді КП вказують «ціну» цього контрольного пункту (35 – КП має «ціну» 3 очка; 107 – КП - 10 очок).

Під час визначення «ціни» КП враховуються:

- 1) складність і точність орієнтування команди у пошуку КП;
- 2) доступність місця, в якому розташований КП (наприклад, КП розташований на вершині високої гори);
- 3) відстань до арени змагань;
- 4) відстань між суміжними контрольними пунктами.

11. Відмітка на змаганнях

На змаганнях СОР використовується електронна система відмітки. Інтервал відмітки на контрольному пункті членів однієї команди не може перевищувати 1 хвилину.

За рішенням Організатора з метою контролю відвідування КП всіма учасниками, що входять до складу команди, судді можуть фіксувати всім учасникам чипи або контрольні картки на зап'ясті спеціальним контрольним браслетом. Для формату змагань на велосипедах чипи або контрольні картки мають бути зафіксовані на велосипеді.

Контрольний браслет, що фіксує чип або контрольну картку, є тільки засобом контролю (не кріпленням). Кріпленням чипу або контрольної картки, що виключає їх втрату під час змагань, учасник має піклуватися самостійно. Пошкодження (розрив) браслету хоча одного з учасників веде до дискваліфікації команди.

У разі перевищення часового інтервалу відмітки учасниками однієї команди на КП, очки команді за відмітку даного КП не зараховуються.

Якщо контрольний час змагань не минув, команда, учасник якої втратив чип або контрольну картку, може повернутися в центр змагань і повідомити про це Організатора. Організатор забезпечує заміну засобу відмітки, команда має бути допущена до продовження участі у змаганнях. Зважаючи на обставини та наявні докази, Організатор приймає рішення щодо можливого зарахування КП, відвіданих перед втратою командою засобу відмітки.

7. Зразок контрольної картки для змагань СОР наведений в Додатку 24.

12. Старт і фініш змагань

1. Карти, легенди та інша технічна інформація щодо дистанції мають видаватися учасникам змагань для планування маршрутів не пізніше 2-х годин і не раніше 3-х годин до старту.

2. Учасникам змагань формату 12 годин і менше допускається

видавати карти для планування за 1 годину до старту, учасникам змагань формату 3 години - за 30 хвилин до старту.

3. У змаганнях COP застосовується загальний старт. За рішенням Організатора застосовується груповий старт або різні місця старту для різних груп (ЧО, ЖО, МІКСО).

4. У разі проведення змагань декількох форматів (за контрольним часом і способом пересування) допускається рознесення за часом старту учасників різних форматів. Учасники одного формату стартують одночасно.

5. Під час проведення змагань формату 24 години час старту підбирається приблизно однаковим за тривалістю денної частини змагань щодо та після приходу темряви.

6. Протягом змагань команди можуть у будь-який час повертатися на арену змагань для відпочинку, прийому їжі, заміни спорядження. Під час кожного відвідування арени члени команди мають зробити відмітку про прибуття на фінішному чи окремому пристрої та знову роблять відмітку безпосередньо перед виходом з арени.

7. Команди можуть фінішувати у будь-який час протягом всього контрольного часу формату змагань, в якому бере участь команда. До завершення контрольного часу команда може повернутися на дистанцію, навіть якщо її члени зробили позначку в фінішному пристрої та здали контрольні браслети. У цьому випадку контрольні браслети мають бути повторно закріплені на учасниках.

8. В разі запізнення команди на фініш в межах 30 хвилин після закінчення встановленого контрольного часу, команда отримує штраф, розмір якого залежить від часу запізнення. Кількість штрафних очок за кожну повну чи неповну хвилину запізнення команди на фініш встановлюється Організатором до початку змагань.

9. Час фінішу команди визначається часом фінішу останнього учасника цієї команди.

10. Запізнення команди на фініш більше ніж на 30 хвилин веде до її дискваліфікації.

13. Результати змагань

1. Результат команди визначається за більшою сумою очок за відвідані КП. В разі однакової кількості очок перевага надається команді, що пододала дистанцію за менший час. Якщо команди мають однакову кількість очок і час фінішу, вони посідають однакові місця.

2. Місця командам присуджуються:

1) в абсолютному заліку серед команд даного формату змагань;

2) в окремих вікових групах серед команд в залежності від віку та статі членів команди;

3. Якщо КП на місцевості розташований невірно, команди, що відмітилися на такому КП, отримують за нього очки (бали). В цьому разі команди, які доведуть суддям факт відвідання вірного місця розташування КП, отримують за нього бали.

4. Якщо засоби відмітки на КП відсутні або пошкоджені, команди отримують за нього бали, якщо вони після фінішу повідомлять про це суддям і доведуть, що відвідали цей КП (наявністю резервної відмітки компостером, паперового конфетті, повідомленням літерного коду КП).

5. Організатор оприлюднює поточні результати змагань зі спітими кожної команди не раніше 30 хвилин до закінчення контрольного часу. Після закриття фінішу протягом 45 хвилин приймаються скарги. Протести подаються згідно з вимогами цих Правил.

6. Нагородження проводиться не пізніше ніж через 3 години після закриття фінішу.

7. У випадку виявлення порушень командами правил проходження дистанцій Організатор має право не пізніше 2 діб після закінчення контрольного часу змінити офіційні результати.

14. Харчування учасників

Під час проведення змагань формату 12 годин і більше має бути організований один або декілька пунктів харчування для учасників на арені змагань і за її межами.

Під час проведення змагань формату 12 годин і більше окрім арени змагань організовується додатковий пункт харчування на дистанції.

На пунктах харчування мають бути:

- 1) питна вода;
- 2) гарячий чай або окріп (в разі середньодобової температури повітря нижче +10°C);
- 3) продукти з високим вмістом вуглеводів (цукор, печиво, банани тощо).

Рекомендується організовувати гаряче харчування учасників.

Пункт харчування на арені змагань починає роботу не пізніше 6 годин після старту і закінчує її не раніше ніж через годину після закінчення контрольного часу змагань.

Пункти харчування, обладнані на місцевості, починають роботу не пізніше 4 годин після старту змагань і не можуть припинити роботу раніше 2 годин до закінчення контрольного часу змагань.

У разі якщо в районі змагань відсутні природні джерела якісної питної води або їх недостатньо, Організатор має розмістити в районі змагань пункти підживлення з питною водою, кількість яких має бути достатньою для учасників. Питна вода на таких пунктах має бути забезпечена протягом усього часу змагань.

Директор департаменту фізичної культури
та неолімпійських видів спорту

Людмила ПАНЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Президент Федерації спортивного
орієнтування України

"01"__04__2021 р.

Тетяна БОЖКО

Вимоги до змісту бюлетенів та іншої інформації щодо змагань

1. Бюлетень 1 має містити:

- 1) повну назву змагань, Організації, Організатора;
- 2) місце проведення змагань;
- 3) відомості щодо контактної особи, веб-сайт;
- 4) програму змагань;
- 5) вікові групи учасників та обмеження щодо участі;
- 6) опис заборонених районів та загальну оглядову карту району змагань;
- 7) будь-які особливості змагань;
- 8) умови подання заявок;
- 9) варіанти та вартість транспортного обслуговування, проживання (розміщення), харчування;
- 10) заявочні внески та умови оплати внесків та послуг;
- 11) короткий опис місцевості, клімату;
- 12) останні версії спортивних карт заборонених районів, які мають високу роздільну здатність (300 DPI);
- 13) рекомендації щодо форми одягу та екіпірування учасників;
- 14) інформацію щодо можливості тренувань.

2. Бюлетень 2 має містити:

- 1) повну назву змагань, Організації, Організатора;
- 2) склад ГСК з позначенням кваліфікації її членів та номерів телефонів;
- 3) окремо відомості щодо Контролера і/або Інспектора з позначенням їх/його кваліфікації;
- 4) прізвища членів Журі;
- 5) детальну програму змагань;
- 6) порядок проведення модельних змагань (за наявності);
- 7) дозволені відхилення від Правил, будь-які спеціальні правила;
- 8) адресу центру змагань;
- 9) розклад руху транспорту;
- 10) місцезнаходження кожної арени змагань, схему підходу пішки і/або під'їзду до них власним транспортом;
- 11) відомості щодо місцевості та її особливостей, які не позначені на картах: висота над рівнем моря, максимальний перепад висоти на одному схилі, стан шляхів, переважаючі породи лісу, характер ґрунту, небезпечні та заборонені для руху місця тощо;
- 12) відомості щодо карт: масштаб, перетин рельєфу, рік складання, спосіб видання, розмір аркушу, застосування особливих умовних знаків, захист від вологи, тощо;
- 13) відомості щодо дистанцій для кожної вікової групи: довжина, кількість КП, сумарний набір висоти, наявність пунктів підживлення, очікуваний час переможця (ОЧП), контрольний час (КЧ);
- 14) особливості організації старту, фінішу, спосіб відмітки на КП тощо;
- 15) небезпечні місця та необхідні заходи безпеки під час проведення

змагань (рекомендується наводити обмеження району змагань, інструкції щодо дій учасника в разі втрати ним контролю місцезнаходження);

- 16) відомості щодо технічних пунктів зміни обладнання (на змаганнях СОЛ та МТБО).

ФОРМИ АКТІВ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ

Зразок 1. Акт здавання дистанцій класу МСУ

АКТ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ

(назва змагань)

1. Характеристика дистанції та карти (заповнюється службою дистанції)

Термін проведення «__»__ 20__ Вид змагань _____

Планувальник дистанції _____

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Параметри дистанції:

Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м

Відомості про карту: масштаб _____ перетин рельєфу _____

рік актуалізації _____ спосіб видання _____

Коли і для яких змагань (тренувань) раніше використовувалась місцевість:

Заступник головного судді по дистанціях / Начальник дистанції (зайве викреслити)

(підпис, дата, прізвище, ініціали, кваліфікація)

2. Робота служби дистанції прийнята:

Початок старту ____ год. ____ хвилин, контрольний час _____

Головний суддя _____

(підпис)

3. Висновок (заповнюється інспектором/Контролером)

Дистанціям може бути присвоєний клас:

Вікова група	Клас	Вікова група	Клас

Інспектор /Контролер

(зайве викреслити)

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

4. Висновок (заповнюється після проведення змагань)

4.1 Дистанції відповідають класу:

Вікова група	Клас	Вікова група	Клас

Інспектор /Контролер

(зайве викреслити)

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

4.2. Ранг змагань _____ балів.

Вікова група	Кількість балів	Вікова група	Кількість балів

Головний секретар _____

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

4.3. Можливе присвоєння звання майстер спорту України, розряду КМСУ і нижче

Головний суддя _____

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 2. Акт здавання дистанцій інших класів
АКТ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ

(назва змагань)

Характеристика дистанції та карти (заповнюється службою дистанцій)

Термін проведення « ____ » _____ 20 ____

Вид змагань _____

Планувальник дистанцій _____

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Параметри дистанції:

Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м	Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м

Відомості про карту:

Масштаб 1 _____ Масштаб 2 _____ Перетин рельєфу ____ м.

Рік видання (оновлення) _____

Заступник головного судді по дистанціях / Начальник дистанцій (зайве викреслити)

(підпис, дата, прізвище, ініціали, кваліфікація)

Робота служби дистанцій прийнята:

Початок старту ____ год. ____ хвилин, контрольний час _____

Головний суддя _____

(підпис)

ПОПЕРЕДНЯ ЗАЯВКА

на участь у _____
(назва змагань)

Місце проведення _____

Дата проведення _____

команди _____
(регіон, спортивний клуб)

ПІБ контактної особи _____

Адреса _____

Тел.моб. _____ Е-mail _____

№ п\п	Вікова група	Прізвище, ім'я, учасника	Дата народження	Звання, розряд	Регіон, клуб	ДЮСШ	Вид змагань	Тренери

Керівник _____
(підпис)

Представник команди _____
(підпис)

ІМЕННА ЗАЯВКА

на участь в _____
(назва змагань)

Місце проведення _____

Дата проведення _____

команди _____
(регіон, спортивний клуб)

ПІБ контактної особи _____

Тел. моб. _____

№ п/п	Вікова група	Прізвище, ім'я, учасника	Дата народження	Звання, розряд	Регіон, клуб	ДЮСШ	Вид змагань	Тренери	Підпис лікаря та печатка медичного закладу

Керівник _____

(підпис, печатка відряджуючої організації)

Представник команди _____

(підпис)

До змагань допущено _____ осіб.

Лікар _____

(підпис, печатка мед. закладу)

(прізвище, ініціали)

ІМЕННА ЗАЯВКА

на участь в _____
(назва змагань)

Місце проведення _____

Дата проведення _____

від спортсменів, які заявляються на змагання особисто

№ п\п	Вікова група	Прізвище, ім'я учасника	Дата народження	Кваліфікація	Підпис учасника	Підпис лікаря

Допущено до змагань _____

осіб

Лікар

(підпис, дата, печатка мед. закладу)

(прізвище, ініціали)

ТЕХНІЧНА ЗАЯВКА В ГСК

(назва змагань)

Вид змагань _____

Дата проведення _____

Від команди _____
(назва регіону, клубу)

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Вікова група

Представник команди _____
(підпис, дата) (прізвище, ініціали)

ПЕРЕЗАЯВКА В ГСК

(назва змагань)

Вид змагань _____

Дата проведення _____

Прошу допустити до участі у змаганнях від команди

(назва регіону, клубу)

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Замість (прізвище, ім'я учасника)	Вікова група

Представник команди _____
(підпис, дата) (прізвище, ініціали)

ФОРМА ПРОТОКОЛУ СТАРТУ

 (Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ СТАРТУ

Суддівський час 00:00:00
 відповідає ____ год. ____
 хвилин місцевого часу

Вид змагань _____
 Дата « ____ » _____ 20 ____
 Вікова група _____

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Команда	Розряд, звання	Стартовий номер	Час старту	

Затвержені системи відмітки

На змаганнях використовуються тільки електронні засоби відмітки:

а) системи контактної відмітки та хронометражу:

Emit,
SPORTIdent,
SFR;

б) системи безконтактної відмітки та хронометражу:

Emit touch-free (версія 2013 року та новіші);
SPORTIdent Air+ (радіус спрацьовування приблизно 30 см).

На використання іншого типу електронної системи відмітки отримується дозвіл Федерації. Система відмітки компостером має застосовуватись для інших змагань з дистанціями класу МСУ, КМСУ, І розряду.

В разі використання системи Emit етикетка, яка вкладається в електронну контрольну картку для дублювання відмітки, має відповідати певним вимогам міцності, аби витримати умови змагань (попадання у воду включно). Учасники самі несуть відповідальність за відмітку на етикетці, щоб її можна було використати у випадку відсутності електронної відмітки.

В разі використання системи SportIdent або SFR, резервна відмітка має знаходитися на кожному КП. Це може бути, як друга станція, так і звичайний компостер. Учасники мають самі пересвідчитися, що відмітка відбулася, і тримати чип до отримання сигналу, що підтверджує відмітку. Лише тоді, коли відповідний сигнал не отриманий, учаснику слід скористатись резервною станцією чи компостером.

Електронний чип або контрольна картка мають чітко показати, що учасник відвідав усі КП. Учасник, в якого відсутня відмітка хоча б одного КП або її не можна ідентифікувати, не може отримати результат до того, як не буде чітко визначено, що відмітка відсутня не з вини учасника і що учасник відвідав КП.

В разі використання системи SportIdent або SFR це означає:

якщо одна станція не працювала, або здається що не працювала, учасник має скористатись резервною станцією або компостером. Якщо не доведено, що станція не працювала, за відсутності фіксації відмітки чипом учасник має бути дискваліфікований, навіть якщо станція КП записала номер чипу учасника;

якщо учасник відмічається дуже швидко і не отримує (не дочекався) контрольного сигналу, його чип не буде містити відмітку. Учасник має бути дискваліфікований, навіть якщо станція КП записала номер чипу учасника.

Якщо застосовується безконтактна система відмітки та учасниками використовуються два безконтактні чипи, то обидві мають бути розташовані на одній руці. Відмітки з двох чипів об'єднуються для формування запису відмітки.

В разі використання системи відмітки з видимими відбитками (компостерів, кольорових олівців тощо) щонайменше частина відбитку має знаходитись у відповідній даному КП клітині або у вільній резервній клітині.

Допускається одна помилка за умови, що всі відбитки чітко ідентифікуються, а саме:

- а) відмітка поза полем відповідної клітини;
- б) пропуск клітини (з подальшим зміщенням відміток всіх КП);
- в) 2 відмітки в одній клітині.

Якщо учасник випадково зайняв відповідну клітину контрольної картки відбитком не того КП, відмітка «правильного» контрольного пункту робиться в одній з резервних клітин, про що повідомляються судді на фініші. Такі відмітки не вважаються помилкою.

Учасник, який намагається отримати перевагу за рахунок недбалої відмітки, має бути дискваліфікований.

КОНТРОЛЬНІ КАРТКИ СОБ, СОЛ, МТБО

Розмір кожної клітинки для відмітки має становити не менше 18 мм × 18 мм.

Три клітинки мають бути чітко помічені як резервні.

Дозволяється помічати менше 3-х клітин, як резервні, якщо контрольна картка містить тільки один або два рядки клітин (див. зразок 3).

Зразок 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	R	R	R
☐	Місце для реклами, емблеми	№ _____	Гр. _____	Команда _____			Ф. _____	☐	
☐		Прізвище, _____						С. _____	☐
		Імя _____						Р. _____	

Зразок 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	R	R	R
☐	Місце для реклами, емблеми	№ _____	Гр. _____	Команда _____			Ф. _____	☐	
☐		Прізвище, _____						С. _____	☐
		Імя _____						Р. _____	

Зразок 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	R	R	Номер	Група	☐
									☐

Рекомендації щодо визначення результатів змагань

В особисто-командних та командних змаганнях Організація передбачає визначення командного і/або загальнокомандного заліку. У цьому разі Регламент або інформація мають містити конкретні та докладні відомості щодо способу визначення місць, які мають посідати команди (склад команди; кількість залікових учасників; порядок використання результатів учасників для визначення командного (загальнокомандного) заліку; система нарахування очок у різних групах та видах програми; система визначення штрафних санкцій до команд з неповним заліком та порядок визначення місць у цьому разі; розподіл місць в разі рівності основних показників тощо).

Рекомендації щодо визначення результатів наведено нижче.

Організація може застосовувати наведені нижче таблиці або на відміну від запропонованих інші очкові системи в залежності від особливостей та мети змагань, про що має бути докладно зазначено в Регламенті.

1. Командні змагання.

1) місце команди у командних змаганнях визначається за кращою сумою очок, яку набрали учасники команди в змаганнях у конкретному виді програми, у конкретній групі. Очки нараховуються згідно з таблицями 1-3. У залік команді йдуть не більше, як “n” кращих результатів.

Величина “n” визначається Регламентом.

Таблиця 1

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	...	30	...	40	Сума очок
Очки	45	42	40	38	36	35	34	33	...	11	...	1	831

Таблиця 2

Місце	1	2	3	4	5		6	7	8	...	20	...	30	Сума очок
Очки	35	32	30	28	26		25	24	23	...	11	...	1	476

Таблиця 3

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	...	10	...	20	Сума очок
Очки	25	22	20	18	16	15	14	13	...	11	...	1	221

2) усі учасники команди, які посіли місця не нижче останнього, яке дає залік, але не ввійшли до залікової “n”-ки, можуть давати команді 1 очко, якщо це визначено Регламентом.

3) у разі однакової кількості очок у двох і більше команд, перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі особистих місць.

4) в особисто-командних змаганнях згідно з результатами, показаними на одній дистанції, визначаються переможці окремо у особистих та командних змаганнях.

2. Залік для естафетних команд.

1) залікові очки для естафетних команд нараховуються за таблицями 4-6.

Таблиця 4

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Сума очок
Очки	126	111	99	90	81	72	63	54	45	36	27	18	9	831

Таблиця 5

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Сума очок
Очки	96	81	69	60	51	42	33	24	15	6	477

Таблиця 6

Місце	1	2	3	4	5	6	7	Сума очок
Очки	66	51	39	30	21	12	3	222

2) таблиці 4-6 розраховані на трьох-етапні естафети. В разі іншої кількості етапів, наприклад, “m”, таблиці доцільно формувати таким чином, щоб загальна кількість очок, яка розподіляється у виді програми естафета, була близькою до загальної кількості очок, яка розподіляється в особистих змаганнях.

3) в разі необхідності, на змаганнях Організація може установити порядок визначення результатів та місць командам з неповним складом або командам, що не закінчили естафету. Це має бути обов’язково зазначено в Регламенті або інформації.

В цьому разі, команди, які пройшли більшу кількість етапів, займають місця перед командами, які пройшли меншу їх кількість. Якщо учасник команди знятий на «n» - му етапі, то результати проходження етапів «n+1», «n+2» команді в залік не йдуть.

4) для команд, які пройшли 3 етапи естафети, очки за естафетні змагання нараховуються згідно з таблицями 4-6.

5) у випадку однакової кількості очок у двох і більше команд, перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі місць.

3. Загальнокомандний залік.

1) місце команди у загальнокомандному заліку визначається за кращою сумою очок, яку набрали учасники команди у всіх видах програми в усіх групах. Очки нараховуються згідно таблиць 1-6. У залік команді йдуть не більше, як “n” особистих кращих результатів та не більше, як «N» кращих результатів, показаних всіма естафетними командами команди-учасниці змагань, що приймає участь у змаганнях. Величини «n» та «N» визначаються Регламентом.

2) організація може застосувати різні таблиці для різних видів змагань або груп учасників в залежності від особливостей і мети змагань.

Може бути виділена пріоритетна група або групи (наприклад, Ч21Е, Ж21Е), для яких залік ведеться згідно з таблицями 1 та 4, а для інших груп – згідно з таблицями 2 і 5 або 3 і 6.

3) у випадку однакової кількості очок у двох і більше команд перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі особистих місць у групі або групах, які визначені Регламентом.

4. Залік в багатоборстві (багатоетапних змаганнях).

1) результат учасника в багатоборстві (багато-етапних змаганнях) може визначатися за очковою системою, або за сумою часу проходження всіх дистанцій змагань, або за мінімальною сумою місць, які посів учасник. Порядок визначення результатів наводиться в Регламенті.

2) очкова система.

результат визначається за сумою очок, яку набрав спортсмен на всіх дистанціях багатоборства згідно з таблицями 1-3 або іншими критеріями за вибором Організації;

якщо кілька спортсменів набрали однакову кількість очок, місця учасників визначаються згідно з Регламентом. Регламентом може бути встановлено, що перевага надається спортсмену, який має меншу суму часу проходження всіх дистанцій багатоборства, або більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді програми цих змагань, або інше;

3) система з сумою часу.

Якщо результати визначаються сумою часу, перевага надається спортсмену, який має меншу суму часу при проходженні всіх дистанцій багатоборства.

Якщо кілька спортсменів мають однакову суму часу, місця учасників визначаються згідно з Регламентом. Регламентом може бути встановлено, що перевага надається спортсмену, який має більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді програми цих змагань, або інше.

Учасникам, які були дискваліфіковані або не стартували в одному або декількох видах багатоборства, місця або не визначаються, або місця для них визначаються Регламентом.

4) система з мінімальною сумою місць.

Результат визначається мінімальною сумою місць, які посів спортсмен на всіх дистанціях багатоборства.

Якщо кілька спортсменів набрали однакову кількість очок, місця учасників визначаються згідно з Регламентом. Регламентом може бути встановлено, наприклад, що перевага надається спортсмену, який має більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді змагань, або інше.

Учасникам, які були дискваліфіковані або не стартували в одному або декількох видах багатоборства, місця або не визначаються, або місця для них визначаються Регламентом.

5) система нарахування очок за формулою.

Результат визначається за максимальною кількістю балів, які набрав спортсмен у індивідуальних видах програми в кожній віковій групі. Бали нараховуються за кожен вид програми за формулою:

$$K = 100 \times (2 - t_{\text{уч}} / t_{\text{пер}}),$$

де K – бали учасника;

$t_{\text{пер}}$ – час переможця;

$t_{\text{уч}}$ – час учасника.

У змаганнях з естафет залікові бали для естафетних команд нараховуються за формулою:

$$K = n \times 100 \times (2 - t_{\text{ком}} / t_{\text{ком. пер}}),$$

де K – очки учасника;

n – кількість етапів естафети;

$t_{\text{ком.пер}}$ – час проходження дистанції естафетною командою переможцем;

$t_{\text{ком}}$ – час проходження дистанції естафетною командою.

Дозволяється застосовувати інші системи заліку. Наприклад: командний залік «за сумою часу» – сума результатів залікових учасників, які змагались на одній дистанції. В такому випадку система заліку має бути детально визначена Регламентом відповідно до вимог першого абзацу Додатку 10.

ПРОТОКОЛИ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ

В додатку наведені рекомендовані форми протоколів для змагань. За необхідністю наводяться додаткові стовбці, наприклад, «ФСТ». Дата і місце проведення наводяться один раз на початку протоколу. Підписи головного судді і головного секретаря завіряються печаткою. Якщо час наводиться в форматі «години-хвилини-секунди», для розділення застосовується двокрапка та крапка (2:05.13). Для інших змагань можуть бути використані спрощені форми протоколів.

Зразок 1

 (Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

 ПРОТОКОЛ
 РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ У ЗАДАНОМУ НАПРЯМКУ

“ _____ ” _____ 20 ____ Місце проведення _____

Вікова група _____ Довжина дистанції _____ км _____ КП

Контрольний час _____ хвилин

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	Тренер	Номер уч-ка	Результат	Місце	Кваліф.	Вик розр.	Очки
1	Прокопенко Павло	Чернівецька	Азимут	Іванов П.І.	1234	2:06.26	13	КМСУ	II	45

Клас дистанції _____ Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.

(розрядний норматив)

Головний суддя

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 2

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ

результатів змагань на розміченій дистанції

“ _____ ” _____ 20 _____ Місце проведення _____

Вікова група _____ Довжина дистанції _____ км _____ КП

Контрольний час _____ хвилин

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	Тренер	Номер учасника	Час проходження*	Штрафний час *	Результат	Місце	Кваліфікація	Вик. розряд	Очки

Клас дистанції _____ Ранг змагань _____ балів

МС _____ 1-3 місця _____ % _____ ГОД. _____ ХВ. _____ СЕК.

(розрядний норматив)

_____ % _____ ГОД. _____ ХВ. _____ СЕК.

(розрядний норматив)

_____ % _____ ГОД. _____ ХВ. _____ СЕК.

(розрядний норматив)

Головний суддя _____
(підпис) (прізвище, ініціали, кваліфікація)Головний секретар _____
(підпис) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Примітка*: в разі призначення штрафних кіл стовбці «Час проходження» та «Штрафний час» дозволяється не наводити, або замість них наводять довідковий стовбець «Кількість штрафних кіл».

Зразок 3

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ

результатів змагань в естафеті у заданому напрямку

“ _____ ” _____ 20 ____ Місце проведення _____

Вікова група _____ Довжина дистанції _____ + _____ + _____ км.

Контрольний час _____ хвилин

№ п\п	Команда	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	Тренер	Результат учасника	Результат команди	Місце	Кваліфікація	Вик. розряд	Очки

Клас дистанції _____

Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ год. _____ хв. _____ с
(розрядний норматив)

_____ % _____ год. _____ хв. _____ с
(розрядний норматив)

_____ % _____ год. _____ хв. _____ с
(розрядний норматив)

Головний суддя _____
(підпис) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар _____
(підпис) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 4

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ результатів змагань за вибором

“ ____ ” _____ 20 ____

Місце проведення _____

Вікова група _____ Загальна кількість КП _____ Контрольний час _____ хв.

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Команда	Номер учас- ника	Очки	Штраф- ний час*	Резуль- тат	Міс- це	Квалі- фікація	Вико- наний розряд	Очки до заліку

Клас дистанції _____ Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ очок

(розрядний норматив)

_____ % _____ очок

(розрядний норматив)

Головний суддя _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Примітка* Стовбець «Штрафний час» для змагань за вибором за варіантом 1 відповідно до глави VIII Правил не наводять.

**Спортивне орієнтування бігом (СОБ)
ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвилинах**

Вікова група	Вид дистанцій за часом подолання					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
ЧОЛОВІКИ						
Ч10	10	12	15	15 – 20	20	-
Ч12	10	12	15	20	25	-
Ч14	12	15	20	30	35	-
Ч16	10 – 12	20	25	35	40 – 45	55
Ч18	10 – 12	20	25	45	45 – 50	70
Ч20	12 – 15	20	25	50	70	105
Ч21Б ¹	12 – 15	20	30	45	55	60
Ч21А ²	12 – 15	20	35	50	75	105
Ч21Е ³	12 – 15	25	25/30-35 ⁴	60	90 – 100	140
Ч35	15	25	30 – 35	60	70	105
Ч40	15	20	30 – 35	55	65	95
Ч45	15	25	25 – 30	50	60	85
Ч50	15	20	25 – 30	45	55	75
Ч55	15	20	25 – 30	40	50	70
Ч60	15	20	25 – 30	40	50	70
Ч65	15	20	25 – 30	40	50	65
Ч70	15	20	25 – 30	40	50	-
Ч75	15	20	25 – 30	40	50	-
Ч80	15	20	25 – 30	35 – 40	40	-
Ч85	15	20	25 – 30	35 – 40	40	-
ЖІНКИ						
Ж10	10	12	15	15 – 20	20	-
Ж12	10	12	15	20	25	-
Ж14	10 – 12	20	25	30	35	-
Ж16	10 – 12	20	30	35	35 – 40	45
Ж18	10 – 12	20	30	45	40 – 45	60
Ж20	12 – 15	20	25	40	55	90
Ж21Б ¹	12 – 15	20	30	40	50	65
Ж21А ²	12 – 15	25	35	45	55	70
Ж21Е ³	12 – 15	25	25/30-35 ⁴	45	70 – 80	110
Ж35	15	20	30 – 35	45	55	75
Ж40	15	20	30 – 35	40	50	70
Ж45	15	20	25 – 30	35	45	65
Ж50	15	20	25 – 30	35	45	60
Ж55	15	20	25 – 30	35	45	55
Ж60	15	20	25 – 30	35	45	55

Вікова група	Вид дистанцій за часом подолання					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
Ж65	15	20	25 – 30	35	45	55
Ж70	15	20	25 – 30	35	45	-
Ж75	15	20	25 – 30	35	45	-
Ж80	15	20	25 – 30	35	40	-
Ж85	15	20	25 – 30	35	40	-

¹ Вікові групи Ж21Б, Ч21Б розраховані на дистанції класу І та масових розрядів і на спортсменів, що займаються спортом нерегулярно.

² Вікові групи Ж21А, Ч21А розраховані на дистанції класу КМСУ та на спортсменів, що займаються спортом систематично.

³ Вікові групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ.

⁴ В ОЧП, наведеному дробом, перша цифра визначає час в кваліфікації, друга цифра визначає час у фіналі (з кваліфікацією чи без).

Примітки: Для інших вікових груп (наприклад, Ч15) очікуваний час переможця (ОЧП) визначається як проміжний між наведеними у таблиці.

ОЧП на етапі в естафетах на відповідних дистанціях:

у спринті та на коротких дистанціях 100%;

на середніх дистанціях 75-100%;

на подовжених дистанціях 50-70%.

На довгих дистанціях ОЧП має становити:

30-40 хвилин на етап (90-105 хвилин на 3-етапну естафету) для вікових груп ЧЖ20, ЧЖ21Е;

50-60 хвилин для інших вікових груп.

**Розподіл по забігах чвертьфіналу нокаут-спринту
за результатами кваліфікації**

Забіг 1	Забіг 2	Забіг 3	Забіг 4	Забіг 5	Забіг 6
1Н3 (1)	2Н2 (6)	1Н1 (2)	2Н3 (5)	1Н2 (3)	2Н1 (4)
4Н1 (12)	3Н3 (7)	4Н2 (11)	3Н1 (8)	4Н3 (10)	3Н2 (9)
5Н2 (13)	6Н1 (18)	5Н3 (14)	6Н2 (17)	5Н1 (15)	6Н3 (16)
8Н3 (24)	7Н2 (19)	8Н1 (23)	7Н3 (20)	8Н2 (22)	7Н1 (21)
9Н1 (25)	10Н3 (30)	9Н2 (26)	10Н1 (29)	9Н3 (27)	10Н2 (28)
12Н2 (36)	11Н1 (31)	12Н3 (35)	11Н2 (32)	12Н1 (34)	11Н3 (33)

Примітка: «1Н3» позначає учасника, який посів перше місце у третьому кваліфікаційному забігу (Heat 3).

**Спортивне орієнтування на лижах (СОЛ)
ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвилинах**

Вікова група	Вид дистанцій за часом подолання					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
ЧОЛОВІКИ						
Ч12	10	15	20	25	-	-
Ч14	10-15	25	20-25	30-35	35-40	-
Ч16		25	20-25	35-40	40-45	60
Ч18		25	25-30	45-50	50-60	80-90
Ч20		25	25-35	50-55	65-75	100-120
Ч21Б ¹		25	40	45	65	110-120
Ч21А ²		25	40	50	75	120-130
Ч21Е ³		25	40-45	50-60	85-95	150-165
Ч35		20	30-40	50	60	120-130
Ч40		20	30-40	50	60	110-120
Ч45		20	30-40	45	60	110
Ч50		20	30-40	45	50	100
Ч55		20	30-40	45	50	90
Ч60		20	30-40	40	50	80
Ч65		20	30-40	40	50	70
Ч70	20	30-40	40	45	-	
ЖІНКИ						
Ж12	10	15	20	25	-	-
Ж14	10-15	20	20-25	30-35	35-40	-
Ж16		20	20-25	35-40	40-45	55-65
Ж18		20	25-30	45-50	50-60	70-80
Ж20		20	25-35	40-45	65-75	80-100
Ж21Б ¹		20	30-40	45	45	95-105
Ж21А ²		20	25-35	50	50-55	100-110
Ж21Е ³		25	40-45	50-60	85-95	120-130
Ж35		20	30-40	40-45	60	100-110
Ж40		20	30-40	40-45	60	100
Ж45		20	30-40	40	60	90
Ж50		20	30-40	40	50	80
Ж55		20	30-40	40	50	70
Ж60		20	30-40	40	50	65
Ж65		20	30-40	40	50	60
Ж70	20	30-40	40	45	-	

¹ Вікові групи Ж21Б, Ч21Б розраховані на дистанції класу першого та масових розрядів і на спортсменів, що займаються спортом нерегулярно.

² Вікові групи Ж21А, Ч21А розраховані на дистанції класу КМСУ та на спортсменів, що займаються спортом систематично.

³ Вікові групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ.

Примітки: для інших вікових груп (наприклад, Ж17) ОЧП визначається як проміжний між наведеними у таблиці.

ОЧП в гонці переслідування для вікових груп Ж21Е і Ч21Е має становити: пролог 10-15 хвилин; фінал 50-60 хвилин.

ОЧП у спринтерських естафетах має становити 6-8 хвилин на етап. Для естафет на інших дистанціях ОЧП на етапі має визначатися як відсоток від ОЧП індивідуальних змагань:

- 1) на коротких дистанціях приблизно 75%;
- 2) на середніх дистанціях приблизно 50%;
- 3) на подовжених дистанціях приблизно 50%;
- 4) на довгих дистанціях:

36-48 хвилин на етап (100 хвилин на 3-етапну естафету) для вікової групи Ж21Е і Ч21Е;

30-35 хвилин на етап (95 хвилин на 3-етапну естафету) для вікової групи Ж20 і Ч20;

50% - для інших вікових груп.

Системи призначення штрафу у змаганнях на розміченій трасі

1. Системи призначення штрафного часу.

1) система «вірно – невірно».

За помилку у нанесенні кожного КП більше, ніж на 2 мм, учасник одержує штрафний час, що не залежить від розміру помилки.

Рекомендовано обирати ціну штрафу таким чином, щоб максимальний штраф на дистанції складав 50 – 100 % від ОЧП.

В залежності від рангу змагань, кваліфікації учасників, довжини дистанції, кількості КП тощо, рекомендовано призначати «ціну» штрафу з ряду: 2, 3, 5, 10 хвилин.

2) система «дискретний штраф».

За помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається.

Штраф призначається за помилку у нанесенні кожного КП:

більше 2 мм до 6 мм включно – 1 хвилина;

більше 6 мм до 12 мм включно – 3 хвилини;

більше 12 мм – 5 хвилин.

3) система «безперервний штраф»

За помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається.

За помилку у нанесенні кожного КП більше 2 мм призначається штрафний час в розмірі 1хвилини за кожні повні або неповні 2 мм.

Рекомендується обмежувати максимальний штрафний час на одному КП з ряду 5, 10, 15, 20 хвилин.

4) максимальний штраф призначається також за помилки:

за кожен зайву відмітку компостером або олівцем, за прокол КП в робочому полі карти з її лицьової сторони;

за відхилення центру хреста від проколу більше, ніж на 3 мм;

якщо є відмітка КП олівцем, але відсутній прокол.

5) якщо на відстані 3 мм і менше від центру хреста є декілька проколів, вимірювання роблять від найдальшого від дійсного місцезнаходження КП проколу.

6) відмітки будь-яким олівцем, що відрізняються від хреста, не вважаються відміткою КП.

7) максимальний штрафний час на дистанції не може перевищувати суми максимального штрафного часу за кожен КП.

2. Системи призначення штрафних кіл.

Ці системи рекомендовано використовувати для підвищення видовищності змагань, наприклад, в спринті, естафеті.

1) система «вірно – невірно»:

за помилку у нанесенні кожного КП більше, ніж на 2 мм, учасник одержує одне штрафне коло;

2) система «дискретний штраф»:

за помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається;

за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 2 мм до 6 мм включно – 1 штрафне коло,

більше 6 мм – 2 штрафних кола;

або

за помилку у нанесенні кожного КП до 4 мм включно штраф не призначається;

за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 4 мм до 8 мм включно – 1 штрафне коло,

більше 8 мм – 2 штрафних кола;

або

за помилку у нанесенні кожного КП до 5 мм включно штраф не призначається;

за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 5 мм до 10 мм включно – 1 штрафне коло;

більше 10 мм – 2 штрафних кола;

3) рекомендовано наносити на зворотній стороні карти концентричні кола відповідного радіуса з центрами у точках дійсного місцезнаходження КП і заклеювати зворотню сторону карти непрозорим матеріалом. Концентричні кола, що належать до різних КП, не можуть перетинатись. Порушувати цілісність матеріалу, яким заклеєна карта, учаснику заборонено;

4) попадання центра проколу в лінію кола вважається попаданням до обмеженого нею кола;

5) якщо на відстані до максимального радіуса (6, 8, 10 мм) від вірного місцезнаходження КП є декілька проколів, але їх загальна кількість дорівнює кількості КП, позначкою відповідного КП має вважатися найближчий до нього прокол;

6) за кожний зайвий прокол, або за брак проколів, призначається 2 штрафних кола;

7) Довжину штрафного кола рекомендовано обирати таким чином, щоб учасник, який одержить максимальний штраф на всій дистанції, проходив додатково 50-100 % довжини всієї дистанції.

8) Для виправлення суддівських помилок в разі призначення штрафних кіл може бути встановлено еквівалент штрафного кола за часом з ряду: 40 с, 1 хв, 1 хв 30 с, 2 хв, 2 хв 30 с, 3 хв. Еквівалент встановлюється головним суддею, виходячи з вимог підпункту 7 вище та ОЧП.

9) Максимальна кількість штрафних кіл не може перевищувати подвоєної кількості КП на тій частині дистанції, яка оцінюється на даному ПО.

Спортивне орієнтування на велосипедах (МТБО)
ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвиликах

Вікова група	Вид дистанцій за часом подолання						
	Спринт	Коротка	Середня	Загальний старт	Естафета	Довга	Марафон
ЧОЛОВІКИ							
Ч12	15-20	20-25	25-30	-	-	-	-
Ч14	15-20	25-30	35-40	45-50	24-28	-	-
Ч17	15-20	30-35	35-40	50-55	30-35	70-75	-
Ч20	15-20	30-35	45-50	60-68	30-35	85-90	110-120
Ч21 ¹	20-25	30-35	55-60	60-68	30-35	84-92	110-120
Ч21Е ²	20-25	35-40	55-60	75-85	40-45	105-115	160-180
Ч40	20-25	35-40	55-60	75-85	30-35	105-115	120-140
Ч50	20-25	35-40	55-60	75-85	24-28	100-110	110-120
Ч60	20-25	35-40	45-50	50-55	-	60-80	80-100
ЖІНКИ							
Ж12	15-20	20-25	25-30	-	-	-	-
Ж14	15-20	25-30	35-40	40-45	24-28	-	-
Ж17	15-20	30-35	35-40	45-50	30-35	70-75	-
Ж20	15-20	30-35	45-50	60-68	30-35	85-90	95-105
Ж21 ¹	20-25	30-35	55-60	60-68	30-35	84-92	95-105
Ж21Е ²	20-25	35-40	55-60	75-85	40-45	105-115	140-150
Ж40	20-25	35-40	55-60	75-85	30-35	105-115	120-130
Ж50	20-25	35-40	55-60	75-85	24-28	100-110	110-120
Ж60	20-25	35-40	45-50	50-55	-	60-80	80-100

¹ Вікові групи Ж21, Ч21 розраховані на дистанції класу І та масових розрядів і на спортсменів, що займаються спортом нерегулярно.

² Вікові групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ.

Примітки: для інших вікових груп (наприклад, Ж16) ОЧП визначається як проміжний між наведеними у таблиці.

ОЧП на етап у естафетах має становити: на спринтерських дистанціях 10-15 хвилин; на коротких дистанціях 15-20 хвилин; на середніх дистанціях 20-30 хвилин; на довгих дистанціях:

1) 40-45 хвилин на етап (120-135 хвилин на естафету) для вікових груп Ж21Е і Ч21Е;

2) 30-35 хвилин на етап (90-105 хвилин на естафету) для вікових груп ЧЖ17 і ЧЖ20;

3) 30-50 хвилин для інших вікових груп.

Спортивне орієнтування трейл (ТРО)

Класи дистанцій Пре-О

Дис-танції	Довжина, км	Кількість КП	Кількість Тайм-КП	Рекомендована відстань від точки прийняття рішення до КП	Клас дистанції (виконання розрядів)	Легенди
Е*	0,4 – 3,5	10 – 36	1 – 3	більше 50 м	МСУ	Піктограми
А	0,4 – 3,5	10 – 36	1 – 3	до 50 м	КМСУ	
В	0,4 – 2,5	10 – 20	1 – 2	до 40 м	1 розряд	
С	0,5 – 2,0	8 – 15	до 1		мас. розрядів	Піктограми або текстові
Н	0,2 – 2,0	до 12	-	до 15 м	без розрядів	

Примітка*: дистанції класу Е, а також дистанції для спортсменів на візках незалежно від класу, якщо вони виділені в окрему вікову групу, можуть плануватися в 1,5-2 рази довшими.

Додаток 18.

Види дистанцій Пре-О

Дистанція	Рекомендована довжина, км	Рекомендована кількість КП	Тайм-КП	Час на подолання 1 км, хв.	Час на 1 КП, хвилин
Надкоротка*	0 – 0,5	10 – 20	до 2**	10-20	0,5-1,5
Спринт*	0,1 – 1,0	15 – 25	до 2**	15-25	1-2
Коротка*	0,2 – 1,5	20 – 35	до 2**	15-25	1-2
Скорочена	0,5 – 2,0	12 - 25	1-3	15-30	2-3
Середня	1,0 – 2,5	15 - 30	1-3	20-30	2-3
Подовжена	1,5 – 2,5	15 - 30	1-3	20-30	3-4
Довга	2,0 – 3,0	15 - 36	1-2	30-40	2-3
Марафонська	2,6 – 4,5	15 – 42	1-2	30	2-3

Примітки:

* у спринті, на надкороткій та на короткій дистанціях для визначення результату можливе урахування як суми очок, так і/або часу подолання дистанції.

** на цих же дистанціях можлива відсутність Тайм-КП.

Додаток 19

Види дистанцій Темп-О

Дистанція	Довжина км	Кількість КП (станцій)	Кількість призм на КП	Кількість задач на КП	Час на 1 км дистанції	Час на завдання, сек.
коротка	0,2-1,0	4-6	до 6	3-6	необмежений	15-40
середня	0,5-1,5	4-8	до 6	3-6	необмежений	20-45
подовжена	1-2,0	4-10	до 6	4-12	необмежений	30-50
довга	1-3,0	6-12	до 6	4-12	необмежений	30-60

Контрольні картки змагань ТРО

1. Контрольна картка Пре-О

Прізвище ім'я	1	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	1								
															2	3	4	5	6	7	8	9
Прізвище ім'я	1	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	1								
	2	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	2								
	3	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	3								
	4	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	4								
	5	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	5								
	6	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	6								
	7	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	7								
	8	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	8								
Номер	9	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	9								
	10	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	10								
Команда	11	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	11								
	12	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	12								
Група	13	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	13								
	14	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	14								
Клас	15	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	15								
	16	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	16								
Клас	17	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	17								
	18	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	18								
	19	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	19								
Клас	20	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	20								
	21	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	21								
	22	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	22								
	23	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	23								
	24	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	24								

2. Контрольна картка Темп-О

	Завд. №1	Завд. №2	Завд. №3	Завд. №4	Завд. №5	Завд. №6	Час відповіді	Штраф	Результат
Станція 1									
Станція 2									
Станція 3									
Станція 4									
Станція 5									
Станція 6									
Станція 7									
Станція 8									
Прізвище, ім'я						Група		Клас	
Команда			Номер		Результат				

**Спортивне орієнтування рогейн (COP)
Групи учасників та умовні позначення**

Позна-чення	Назва вікової групи	Вимоги до складу команди	Міжнародне позначення
Ч О	Чоловіки, відкрита	Чоловіки, вік кожного члена команди старше 16 років	MO
Ж О	Жінки, відкрита	Жінки, вік кожного члена команди старше 16 років	WO
МІКС О	Змішана, відкрита	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди старше 16 років	XO
Ч	Чоловіки, дорослі	Чоловіки, вік кожного члена команди старше 16 років	M
Ж	Жінки, дорослі	Жінки, вік кожного члена команди старше 16 років	W
МІКС	Змішана, дорослі	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди старше 16 років	X
Ч 23	Чоловіки, молодь	Чоловіки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 23 років	MJ
Ж 23	Жінки, молодь	Жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 23 років	WJ
МІКС 23	Змішана, молодь	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 23 років	XJ
Ч 20	Чоловіки, юніори	Чоловіки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 20 років	MJ (20)
Ж 20	Жінки, юніорки	Жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 20 років	WJ (20)
МІКС 20	Змішана, юніори, юніорки	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 20 років	XJ (20)
Ч 18	Юнаки	Чоловіки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 18 років	MJ (18)
Ж 18	Дівчата	Жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 18 років	WJ (18)
МІКС 18	Змішана, юнаки, дівчата	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди старше 16 років , але менше 18 років	XJ (18)
Ч 40	Чоловіки, ветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 40 років або старше	MV
Ж 40	Жінки, ветерани	Жінки, вік кожного члена команди 40 років або старше	WV
МІКС 40	Змішана, ветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 40 років або старше	XV

Позна- чення	Назва вікової групи	Вимоги до складу команди	Міжнародне позначення
Ч 55	Чоловіки, суперветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 55 років або старше	MSV
Ж 55	Жінки, суперветерани	Жінки, вік кожного члена команди 55 років або старше	WSV
МІКС 55	Змішана, суперветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 55 років або старше	XSV
Ч 65	Чоловіки, ультраветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 65 років або старше	MUV
Ж 65	Жінки, ультраветерани	Жінки, вік кожного члена команди 65 років або старше	WUV
МІКС 65	Змішана, ультраветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 65 років або старше	XUV

Вимоги до умовних знаків спортивних карт (СОР)

Формат: СОР бігом

У зв'язку з дрібним масштабом, карта СОБ для змагань СОР бігом має бути модифікована наступним чином.

1. Загальні вимоги.

Мають бути дотримані вимоги розділів 2 і 3.5, вимоги до мінімальних розмірів об'єктів на карті та розмірів умовних знаків згідно з Міжнародними вимогами до спортивних карт (ISOM) для карти масштабу 1:15 000. Точкові об'єкти типу воронки, окремого дерева або каменю не зображуються. Перешкоди, що легко долаються (паркан), можуть зображуватись, якщо вони мають значну довжину.

2. Форми рельєфу.

З метою полегшення розбірливості карти форми рельєфу з урахуванням обраного перетину зображуються спрощено (генералізовано).

Використовуються наступні умовні знаки:

101 Горизонталь; 102 Потовщена горизонталь; 103 Допоміжна горизонталь; 104 Бергштрих; 105 Підпис висоти горизонталі; 106 Земляний обрив; 107 Промоїна.

3. Скелі і камені.

Скелі - категорія форм рельєфу, що може значно впливати на вибір варіанту руху між КП. Камені, навіть великі, навряд чи можуть впливати на вибір шляху, але там, де їх видно, вони можуть служити орієнтирами для визначення місцезнаходження.

Використовуються наступні умовні знаки:

201 Непрохідна скеля; 202 Скеля; 205 Великий камінь; 208 Кам'яний осип; 213 Піщаний ґрунт; 214 Гола скеля.

4. Вода і болота.

Крім допомоги у визначенні місцезнаходження та орієнтування на місцевості, ця група об'єктів важлива для учасника, оскільки полегшує визначення нахилу поверхні землі на картах зі складним рельєфом.

Використовуються наступні умовні знаки:

301 Непрохідна водойма; 302 Мілководдя; 304 Прохідний струмок; 305 Малий прохідний струмок; 306 Незначний/сезонний водний потік; 307 Непрохідне болото; 308 Болото.

5. Рослинність.

Зображення рослинності може бути корисним учасникам для контролю свого місцезнаходження, але може бути використане для вибору шляху у випадку, коли команда вирішить рухатись навпростець за так званою «пустою» зоною. Для покращення розбірливості карти умовні знаки 408 і 410 слід замінити знаком 406 (Рослинність, сповільнює біг).

Використовуються наступні умовні знаки:

401 Відкритий простір; 402 Напіввідкритий простір; 403 Незручний відкритий простір; 404 Незручний напіввідкритий простір; 405 Чистий ліс; 406 Рослиність, сповільнює біг; 412 Культивоване угіддя; 413 Сад; 414 Виноградник; 415 Чітка межа культивованих земель; 416 Чітка межа рослинності.

6. Штучні об'єкти

Використовуються наступні умовні знаки:

501 Асфальтований майданчик; 502-507 Знаки доріг та стежок (крім нечіткої стежки); 508 Вузкий провіт або пряма просіка через місцевість; 509 Залізниця; 510 Лінія електропередачі; 511 Високовольтна лінія електропередачі; 512 Міст/тунель; 515 Непрохідний мур; 518 Непрохідна огорожа; 520 Територія з обмеженим доступом; 521 Будівля; 524 Висока вежа 525 Особливий непрохідний лінійний об'єкт.

Формат: СОР на лижах

Через дрібний масштаб карту СОЛ слід модифікувати таким чином: розміри та номенклатура умовних знаків мають відповідати Міжнародним вимогам до карт СОЛ (ISSkiOM) для карти масштабу 1:15000. Невеликі об'єкти не зображуються. Перешкоди, що долаються (кам'яний мур), можуть зображуватись, якщо вони мають значну довжину.

Формат: СОР на велосипедах

Через дрібний масштаб карту МТБО слід модифікувати таким чином: розміри та номенклатура умовних знаків мають відповідати Міжнародним вимогам до карт МТБО (ISMТВО) для карти масштабу 1:15 000/1:20 000. Точкові об'єкти типу окремого дерева або каменю не зображуються. Знак 527 «Забудована територія» зображується більш спрощено (без будівель але з дорогами, дозволеними для руху).

Форма протоколу контрольного пункту СОР

Назва змагань _____

Протокол контрольного пункту № _____

Номер команди	Час відвідування	Наступний КП	Номер команди	Час відвідування	Наступний КП

Зразок контрольної картки СОР

Розмір кожної клітинки для відмітки має бути не менше 13 мм x 13 мм.

Кількість рядків клітин, та ціна КП може бути різною.

31	32	33	34	35	36	37	38	39	НОМЕР КОМАНДИ	СОРТУВАННЯ ОЧОК (заповнюється суддями)			
41	42	43	44	45	46	47	48	49	ПРИЗВИЩА ЧЛЕНІВ КОМАНДИ 1 2 3 4 5	ЧВ ЖВ ЗВ			
51	52	53	54	55	56	57	58	59			ЧЮ-20	ЖЮ-20	ЗЮ-20
61	62	63	64	65	66	67	68	69			ЧЮ 18	ЖЮ 18	ЗЮ 18
71	72	73	74	75	76	77	78	79			Ч 40	Ж 40	З 40
81	82	83	84	85	86	87	88	89			Ч 55	Ж 55	З 55
ДЛЯ ВЛАСНОГО ПІДРАХУНКУ ОЧОК:									ВСЬОГО (заповнюється суддями)	ШТРАФ	ПІДСУМКОВА СУМА ОЧОК	ГРУПА	

Рекомендований склад суддів для організації змагань

Служби, посади	Ранг змагань			
	II	III	IV	V-VI
ГСК				
Головний суддя	1	1	1	1
Директор	1	1	1	-
Заступники головного судді	5	2	2	1
Головний секретар	1	1	1	1
Бухгалтер	2	1	1	-
Контроль змагань				
Контролер	1	1	1	-
Асистент контролера	2	-	-	-
Антидопінговий контролер	1	-	-	-
Інспектор	1	1	1	1
Дистанції				
Постановник	7	5	5	3
Тестовий учасник	3	1	-	-
Суддя (контролер) КП	Відповідно до кількості КП			
Секретаріат				
Секретар	6	2	2	1
Системний адміністратор	1	1	-	-
ІТ-група (хронометраж)				
Суддя	6	2	1	-
Розміщення учасників				
Керівник	1	1	-	-
Транспорт для учасників, паркування				
Суддя	6	1	-	-
Харчування суддів, кейтеринг				
Офіціант (кухар)	5	1	1	-
Старт				
Суддя	10	7	7	4
Підживлення на дистанції				
Суддя, водій	4	6	6	1
Фініш				
Суддя	4	4	4	2
Будівництво арен				
Робочий	20	5	5	2
Мед. забезпечення				
Лікар	2	1	1	1
Охорона та розподіл доступу				
Охоронник	4	-	-	-
Церемонії				
Керівник	1	1	1	-
Медіа-сервіс				

Служби, посади	Ранг змагань			
	II	III	IV	V-VI
Керівник	1	1	1	-
Супутні змагання				
Суддя	20	-	-	-
Транспорт для Організатора				
Водій	5	1	1	1
Антидопінгова служба				
Офіцер	2	-	-	-

Під час змагань СОБ на всіх дистанціях, учасникам заборонено входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені відповідно до Міжнародних вимог до спортивних карт ISOM, умовними знаками:

- 1) 520 територія з обмеженим доступом;
- 2) 708 границя, заборонена до перетину;
- 3) 709 заборонена територія.

Під час змагань СОБ на спринтерських дистанціях учасникам заборонено входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені, відповідно до Міжнародних вимог до спринтерських спортивних карт ISSprOM, такими умовними знаками:

- 1) 201 непрохідна скеля;
- 2) 301 непрохідна водойма;
- 3) 307 непрохідне болото;
- 4) 410 непрохідна рослинність;
- 5) 515 непрохідний мур;
- 6) 518 непрохідна огорожа;
- 7) 520 територія з обмеженим доступом;
- 8) 521 будівля;
- 9) 529 особливий непрохідний лінійний об'єкт;
- 10) 708 границя, заборонена до перетину;
- 11) 709 заборонена територія;

Під час змагань СОЛ учасникам забороняється входити, долати або перетинати райони, ділянки або лінійні об'єкти, позначені відповідно до Міжнародних вимог до карт з орієнтування на лижах (ISSkiOM) умовними знаками (Додаток 26) :

- 1) 520 Територія з обмеженим доступом;
- 2) 708 Границя, заборонена до перетину;
- 3) 709 Заборонена територія;
- 4) 301 Непрохідна водойма;
- 5) 814 Заборонена дорога, у тому числі для перетинання.

Під час змагань МТБО учасникам заборонено долати або перетинати райони, ділянки чи лінійні об'єкти, позначені такими умовними знаками ISMTBOM, що наведені у Додатку 26:

- 1) 707 Межа, яку заборонено перетинати;
- 2) 709 Заборонена територія;
- 3) 711 Заборонена дорога;
- 4) 844 Непрохідний бар'єр (заборонено перетинати).

Дозволяється рух поза шляхами територіями, позначеними одним з умовних знаків згідно з ISMTBOM.

ЗМІСТ

№	Найменування	стор.
1.	I. Загальні положення	2
2.	II. Види змагань (дисципліни)	4
3.	III. Організаційні засади проведення змагань	5
4.	IV. Регламент	5
5.	V. Інформація щодо змагання	6
6.	VI. Контроль змагань	6
7.	VII. Умови участі у змаганнях	8
8.	VIII. Змагання зі спортивного орієнтування бігом (СОБ)	26
9.	IX. Змагання зі спортивного орієнтування на лижах (СОЛ)	34
10.	X. Змагання зі спортивного орієнтування на велосипедах (МТБО)	41
11.	XI. Змагання зі спортивного орієнтування трейл (ТРО)	47
12.	XII. Змагання зі спортивного орієнтування рогейн (СОР)	63
13.	Додатки	70